

DATED  
NEWS  
DELIVER BY  
SATURDAY  
MAY 21

# LAIKS

WEEKLY NEWS  
PERIODICAL  
POSTAGE PAID  
AT LARGO, FL  
AND ADDITIONAL  
MAILING OFFICE  
(USPS 301-500)  
ISSN 1089-8832

"LAIKS" IS PUBLISHED SINCE 1949 // "LAIKS" IZNĀK NO 1949. GADA

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 114 4th Ave NW, Largo, FL 33770

POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740

E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!  
[www.laiks.us](http://www.laiks.us)

Volume LXVII Nr. 19 (5764)

2016. gada 21. maijs – 27. maijs

## "Kā celšu Latvijas ēku?" – Sirdi ja pamatā liksi.

/ Anna Brigadere /

MAIJA STRĒLNIEKS

### Milvoku plkv. O. Kalpaka latviešu skola svin 65 gadu jubileju



Šī gada absolventi; no kreisās: Eduards Jaunbērziņš, Bruno Vītols, Sigurds Kākulis, Anna Strautmanis, Tia Sika un Ava Lauzums // FOTO: Ēriks Kākulis



Milvoku latviešu skolas bijušie un tagadējie pārzīņi. Pirmā rindā no kreisās: pārzīne Inta Upīte un bijušās pārzīnes – arch. Lauma Zušēvica un Dr. Astrīda Kaugars; otrā rindā: pārzīnis Ēriks Kākulis, bijušie pārzīņi Renāte Blennert, Sandra Kalve un Ēriks Krūmiņš // FOTO: Ēriks Kākulis

Šogad 7. maijā Milvoku plkv. O. Kalpaka latviešu skolas 65 gadu jubileja notika Latviešu nama lielajā zālē, kur pulcējās skolas saime, kā arī bijušie skolas pārzīņi un absolventi no pašiem pirmajiem skolas gadiem un arī no neseno absolventu klasēm, daudzi skolas labvēļi. No pirmās absolventu klases piedalījās Ināra Upīte un Māra Zeps. Kalpaka skolā mācās jau trešās paaudzes latviešu bērni.

Izlaidums iesākās ar karogu ieņemšanu, kam sekoja "Dievs, svētī Latviju!" un svētbrīdis, kuŗu vadīja arch. Lauma Zušēvica. Savas runas sākumā viņa parādīja klātesošiem nodzērtējušu avīzi *Svētavots*, kas tika izdota 1946. gadā, lai stiprinātu latviešus, kuŗi bija visu zaudējuši, atstājot Latviju. Avīzei *Svētavots* toreiz bija klāt pielikta lapa, kas domāta jaunatnei. Pārskatot Kalpaka skolas žurnālu *Gudrā Pūce*, arch. Zušēvica uzsvēra, cik nozīmīgi ir redzēt, ka vēl šodien jaunatne domā par tādām latviskām vērtībām kā izturība, ko likt savas dzīves pamatā un uzskata savu latvietību par Dieva dāvanu, kuŗai līdzī nāk pienākumi, privilēģijas un prieki. Pēc arch. Zušēvicas domām, šī sirdi ierakstītā pārlicība, ka esam Dieva radīti

latvieši, pārvēršas par dzīves uzdevumu darīt to darbu, kas mums uzdots, – dot tālāk to, kas mums ir dots. Archibīskape izteica prieku par skolas žurnālu *Gudrā Pūce*, kur ir pierakstīta skolas vēsture, kā arī skolēnu solījumi, kas tiek doti no klases uz klasi. Viņa minēja, ka varbūt vēl pēc 65 gadiem baznīcas bēniņos kāds būs priecīgs un pateicīgs, kad atradīs *Gudro Pūci*, kas atgādinās seno cerību, ka izglītība noved līdz vērtībām, uz kuŗu pamatiem var celt savu tautu, un var jauniešiem, kuŗi piedzimuši kā latvieši vai ienākuši latviešu vidē, palīdzēt atrast savu identitāti, turpināt domāt par Latviju un nest tālāk šo domu savā sirdī.

Skolas pārzinis Ēriks Kākulis deva pārskatu par skolas vēsturi, skolas mērķiem agrākos gados un izmaiņām skolas mērķos atbilstoši mainīgiem apstākļiem gadu gājumā, par vēlmi dot iespēju katram ieinteresētam skolniekam, neatkarīgi no viņa latviešu valodas zināšanu līmeņa, iepazīt latviešu kultūru un tās bagātības. Jāpiemin, ka Ē. Kākulis ir bijis saistīts ar Pulkv. Kalpaka skolu ilgu gadus – kā skolnieks, kā skolotājs un tagadējais pārzinis, arī skolēnu vecāks.

(Turpināts 18. lpp.)

## Latviešu baptistu 67. dziesmu dienas



Latviešu baptistu 67. Dziesmu diena notika 1. maijā Klīvlāndes Apvienotās latviešu ev. lut. Draudzes dievnāmā. Sēž no labās puses: ērgelnieks Davids Smits, diriģents Ralfs Augstroze, diriģente, pianiste Sarma Alje, diriģente latviešu kuŗu apvienības priekšniece Gunta Plostniece, mācītājs Dr. Uldis Ukstiņš, diriģente, soliste Agnese Fišere-Dzērve. Pirmajā rindā 6. no labās – soliste Jūlija Plostniece, 1. rindā kreisā pusē – vijolnieks Augustins Tighe // FOTO: Nikolai Murphy

Latvian newspaper

**LAIKS**Frequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;  
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā  
Abonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 149.00;  
6 mēn. US \$ 83.00; 3 mēn. US \$ 50.00.

Redakcija Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.

Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784

e-pasts - [redakcija@laiks.us](mailto:redakcija@laiks.us)  
mājaslapa - [www.laiks.us](http://www.laiks.us)Redaktore: Ligita Kovtuna  
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: [ligita@laiks.us](mailto:ligita@laiks.us)**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,  
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.  
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem  
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli  
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Administratore ASV: Rasma Adams  
114 4th Ave NW, Largo, FL33770  
Tālr.: 727 953 6313, fakss: 727 286 8543  
e-pasts: [rasma@laiks.us](mailto:rasma@laiks.us)Kandas ziņas: Mārtiņš Štauers  
104-3000 Notre Dame Street, Lachine, QC, H8S 2H1  
Tālr.: 514-639-8722, e-pasts: [stauvers@yahoo.ca](mailto:stauvers@yahoo.ca),**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,  
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.**Sēru sludinājumus un adrešu maiņas sūtiet pēc adresei  
50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740  
e-pasts: [LaiksDSR@aol.com](mailto:LaiksDSR@aol.com)**LAIKS**50 Sternberger Ave Unit 5,  
Long Branch, NJ 07740  
[laiksdsr@aol.com](mailto:laiksdsr@aol.com)

Lūdzu, maksāt ASV dolāros uz "Laiks" Inc. vārda

Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet  
[www.laiks.us](http://www.laiks.us)!"LAIKA" abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$ 50.00  
6 mēnešiem.....ASV \$ 83.00  
1 gadam.....ASV \$ 149.00Floridas iedzīvotāju ievēribai! Lūdzu pievienojiet 7% Floridas  
nodokli par laikraksta abonēšanu!

Gada abonenti saņems bez maksas:

- četrus JAUNO LAIKS pielikumus;

Laiks pa gaisa pastu Amerikā

Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$130.00

Laiks pa gaisa pastu Latvijā

Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$130.00

Laiks pa gaisa pastu Kanadā

Gadā ASV \$260.00.....6 mēneši \$140.00

Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs

Gadā ASV \$330.00.....6 mēneši \$175.00

JAUNO LAIKS abonements četras avīzes

Gadā.....ASV \$20.00

Kanadā gadā.....ASV \$23.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Ar šo nosūtu Jums

US \$ \_\_\_\_\_ par \_\_\_\_\_ mēn./ \_\_\_\_\_ gadu

Ja abonementu nevēlaties atjaunot, lūdzu, norādiet iemeslu

Uzvārds, vārds: \_\_\_\_\_

Adrese: \_\_\_\_\_

zip: \_\_\_\_\_

Tuvojas vasaras ceļojumu laiks,  
un arī Rīgas redakcijā ar prieku  
sagaidām savus lasītājus un drau-  
gus, kas ieradusies Latvijā un at-  
licina brīdi iegriezties pie mums.Maijā mūs apciemoja **Māris  
un Mārīte Prāvi** no Floridas, ci-  
tīgi un ieinteresēti *Laika* lasītāji,  
kā arī savas – Sanktpētersburgaslatviešu sabiedrības rosīgi dar-  
binieki. Martā abu foto bija  
aplūkojams *Latvijas Avīzes* slejās,  
kur abi bija iemūžināti, apmek-  
lējot Daugavas Vanagus Latvijā,  
lai atbalstītu medikamentu ap-  
gādi sirmajiem leģionāriem.Redakcijā mūsu sarunas, pro-  
tams, ritēja galvenokārt par *Laiku*Māris un Mārīte Prāvi Rīgas redakcijā kopā ar literāro redaktori  
Skaidrīti Vaivari (pa labi) // FOTO: Ligita Kovtuna**LASĪTĀJU BALSIS****Nepatīkams pārsteigums**Esmu pārsteigts, ka PBLA  
priekšsēdis Jānis Kukainis, *Laika*  
intervijā\*, ir nolēmis atbalstīt  
Trampu (*Trump*). Saprotu, ka  
Kukaiņa kungs ir sašutis par to,  
ka daudzas NATO dalībvalstis  
nemaksā savu tiesu NATO uzturē-  
šanai (Latviju ieskaitot) un ka  
Tramps atbalsta to, ka vajag šīs  
valstis piespiest pildīt savu pie-  
nākumu. Diemžēl Kukaiņa  
kungs neredz „lielo bildi”. Proti,  
Tramps ir vairākkārt sacījis, ka  
Amerikai vajadzētu padomāt  
par izstāšanos no NATO vai  
apturēt finansiālo atbalstu tai.  
Tramps arī jautājis, vai NATO  
ir vajadzīgs šīs dienas.Ir skaidrs – ja Amerika iz-  
stāsies vai apturēs finansiālo  
atbalstu, NATO sabruks. Krie-  
vijas aģenti jau tagad bubina, ka  
latvieši diskriminē un vajā Lat-gales krievus. Bez NATO Putins  
varētu Latvijai nodarīt to, ko  
viņš nodarīja Ukrainai. Bez  
NATO aizsardzības mēs varētu  
piedzīvot, ka krievu tanki atkal  
lauzīsies pāri Latvijas robežām.Kukaiņa kungs arī saka, ka  
Tramps „ātri izprātis Krievijas  
vēsturi un politiku.” Un kas  
notiks, ja viņš nespēs to izdarīt?  
Pēc maniem novērojumiem,  
Tramps nav nekāds ģēnijs, bet  
ir rupjš, iedomīgs demagogs,  
kas saviem atbalstītājiem stāsta  
visu to, ko viņi grib dzirdēt, tikai  
lai viņš varētu tikt pie varas.Otrkārt, Tramps ir slavējis  
Putinu kā stipru vadoni. Hitlers  
bija „stiprs vadonis”. Staļins bija  
„stiprs vadonis”. Vārbūt Tramps  
ieskatīsies Putina acīs un redzēs  
viņa dvēseli tā, kā Bušs to  
izdarīja? Kad es skatos Putinaun par mūsu avīzes saturu un  
nākotni. Māris, kā izrādās, rūpīgi  
seko politiskajām norisēm Tēv-  
zemē, atzinīgi vērtē mūsu avīzes  
politiskos komentārus, un viņam  
bija ieteikumi, kā bagātināt Lat-  
vijas notikumu apskatu. Mārīte,  
kā jau profesionāla bibliotekāre,  
sekojusi līdzī *Grāmatu Drauga*  
izdoto grāmatu pilnīga komplekta  
sagādāšanai Rīgas Cen-  
trālajā bibliotēkā. (3. lpp. infor-  
mējam par tām grāmatām, kuŗu  
vēl trūkst, lai bibliotēkas H. Ru-  
dzīša lasītavā Rīgā, Stabu ielā,  
būtu pēc iespējas pilnīgs šo grā-  
matu klāsts). Un vēl Mārīte  
aicināja mūs gādāt par to, lai  
*Laikā* būtu vairāk ziņu par tau-  
tiešu dzīvi it visos Amerikas  
„pagastos”, kur mīt latvieši.**Būsim atsaucīgi! Lūdzu, sūtiet  
ziņas, foto, aprakstus – kā jums  
ērtāk: uz Rīgas redakciju vai  
administratorei Rasmai Adams  
(adrese varat izlasīt avīzes  
pasītē 2. lpp.).**

Red.

acīs, es redzu KGB meli, zagli  
un slepkavu.Esmu vienmēr bijis PBLA  
atbalstītājs, jo PBLA ir stāvējis  
par brīvu Latviju. Bet, ja viņu  
priekšsēdis LTV raidījumā un  
*Latvijas Avīzē* atbalsta pozīciju,  
kuŗa, pēc manas pārlicēības,  
apdraud Latvijas nākotni, es  
nezinu, vai gribu to vairs darīt.  
Katram Amerikas latvietim, kas  
balso mūsu prezidenta vēlēša-  
nās, ir jānovērtē vai Trampa  
ievēlēšana nāks par labu Latvijai.  
Es skaidri un gaiši saku, ka viņa  
ievēlēšana būtu neticama nelai-  
me Amerikai un Latvijai.

JĀNIS DŽĀKO BĒRZIŅŠ

Gaŗezera

\*Precizējums. Jāņa Kukaiņa  
intervija bija publicēta *Latvijas  
Avīzē* – *Laiks* to citēja mūsu  
lasītāju informācijas nolūkā.

Red.

**Par Kukaini un Trampu**Ir jābrīnās, kāpēc kāds latvie-  
tis vispār lai atbalstītu ākstu kā  
kandidātu ASV prezidenta ama-  
tam, kandidātu, par kuŗa iespē-  
jamo ievēšanu priecājas spēki  
Maskavā, jo tas līdzētu viņucentieniem neitralizēt Rietu-  
mus. Bet runa nav par to, ka  
PBLA priekšsēdis Jānis Kukainis  
saka: “Esmu republikānis, atbal-  
stu Trampu,” bet par to, ka, pār-  
stāvot vecās trimdas ārzemēsdzīvojošos latviešus, viņš poli-  
tizē viņam uzticēto amatu, to  
ievēdot ASV partiju ķildās un  
vēlēšanu kampaņas aģitācijā.  
Ko lai saka ASV latviešu demo-  
kratu partijas atbalstītāji? Ko lai  
saka latvieši ASV un citās zemēs,  
kuŗi ņirgājas par šo kandidātu  
vai kuŗš viņus šausmina? Mēs,  
ārzemēs dzīvojošie latvieši, esam  
daŗādi. Starp mums ir liberāļi,  
konservatīvi, sociāldemokrati  
un zaļie, katrs ar savu izpratni  
par būtiskiem jautājumiem pa-  
saulē un daŗādās zemēs, kur  
dzīvojam. Lai apvienotu šo  
daŗādību, lai mums būtu kaut  
cik vienota stāja nacionālpoli-  
tiskos, kultūras un sociālos jau-  
tājumos mūsu pašu starpā vai  
Latvijā, tad mūsu centrālās or-  
ganizācijas un to vadītāji ne-  
drikst ieslidēt partejiskās bedrēs,  
kuŗas grauj viņu spējas uzturēt  
plašu sabiedrības atbalstu.VIESTURS ZARIŅŠ  
Toronto tuvumā, Kanadā**Riga Ven Travel Inc.****"Visa dzīve  
man viens ceļojums..."**Apceļosim  
svešas zemes

kopā ar Inesi!

Zvaniet – INESE ZAKIS  
Tālr.: 727-623-4666, e-pasts: [rigen@rigen.com](mailto:rigen@rigen.com)  
6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715

## Ģen. Kārļa Goppera fonda padome pavasara sēdē

Ģen. Kārļa Goppera fonda padome satikās 2016. gada 19. martā Gažezera tuvumā, Trejupēs, Mičiganā, lai pārrunātu kopš pēdējās sēdes paveikto un runātu par fonda nākotni.

Šogad bija jāpārvēlē trīs Goppera fonda padomes locekļi: vad. Ilze Antona, vad. Arnis

Valde pieņēma ziņojumus no Arņa Vējiņa un no ASV, Anglijas un Kanadas pārstāvjiem.

2016. gada marku akcija ir sekmīgi pabeigta. Marku akcijas ziedojumus Goppera fonda padome lieto, lai piešķirtu līdzekļus dažādiem pieprasījumiem. Arī šai sēdē padome

Goppera mūzeja uzturēšanai Plāņu pagasta „Maskatos”. Līdzekļi arī tika piešķirti starptautisko latviešu jauno mūziķu meistarkursiem, grāmatas „Ziemciešu cilts” izdošanai un skautu/gaidu mūzeja Gažezērā tīmekļa lapas izveidošanai.

Goppera fonda padome pa-



Sēž no kreisās: vad. Dace Copeland, vad. Ēriks Petrovskis, vad. Edgars Zariņš. Stāv no kreisās puses: vad. Uģis Grīnbergs, vad. Arnis Korolkevics, vad. Uldis Sīpols, vad. Pēteris Aivars un vad. Nora Aivara

Korolkevics un vad. Edgars Zariņš. Visi trīs bija ar mieru turpināt darboties Goppera fonda padomē un tika ievēlēti uz trim gadiem. Padomes valdi ievēlēja šādā sastāvā: vad. Uģis Grīnbergs, priekšnieks, vad. Uldis Sīpols, priekšnieka vietnieks, vad. Dace Copeland, sekretāre un vad. E. Zariņš, kasieris.

piešķīra atbalstu dažādiem jaunatnes pasākumiem un projektiem. Atbalstu piešķīra Gažezera Vasaras vidusskolai, Sagatavošanas skolai, bērnu vasaras nometnei un bērnu nometnei un bērnu nometnei Latvijā, Okupācijas muzejam, Skautu un gaidu muzejam Ogrē, un ģen. Kārļa

teicas ikvienam par atbalstu un par ziedojumiem un cer uz atbalstu arī nākotnē.

Padome nolēma apbalvot „Te nu mēs esam” mūzikālā teātra vadītājus Lolitu Ritmani, Artūru Rūsi un Andru Staško. Balvas viņiem tika pasniegtas Amerikas latviešu apvienības kongresa laikā Losandželosā aprīļa beigās. D.C.

## Sešdesmit pieci!

Skatlis, kā visi citi. To katrs var iztulkot pēc savas uztveres. Piemēram, pirmskolniekam tas būtu neiedomājami liels uzdevums – no 1 izskaitīt līdz 65! Pusaudzīms – apliecinājums, ka tie, kas sasnieguši šādu vecumu, jau stāv kapa malā. Pusmūža gados to var vērtēt kā ne tik lielu ļaunumu. Sešu gadu desmitu sasniegušie apgalvotu, ka vēl daudz kas paveicams.

Šādas pārdomas izraisīja redzētais un dzirdētais Amerikas latviešu apvienības (ALA) 65 gadu jubilejas kongresā Losandželosā. Tāds gadu skaits organizācijai uztverams mazliet citādi nekā personai. Pirmais pārsteigums – kongresu vadīja gados krietni jaunāki delegāti. Līdz ar to manīju maiņas jau pašā kongresa sākumā, un tās turpinājās visu nedēļas nogali. Darba kārtība noritēja praktiski, lietišķi, bez īpašiem emociju izvirdumiem. Liels retums – precīzs pirmā darba posma noslēgums – bez gaŗām, daiļskanīgām runām, par kuŗu saturu reizēm varēja tikai minēt. Otrais pārsteigums – samērā lielais jaunās paaudzes delegātu skaits. Līdz ar to – krietni vairāk modernās tehnoloģijas pielietošanas kongresa gaitā. Ziņojumi vairs nebija tikai jāklausa – tos varēja arī izlasīt uz ekrāna. T.s. mobilie telefoni strādāja visās malās. Par to liecināja daudzās noliektās galvas... tomēr vēlētos zināt, cik daudz informācijas par kongresa gaitu „noliektajām galvām” aizgāja gaŗām? Varbūt pēc gadiem desmit, ja ALA vēl darbosies, kongresi notiks, delegā-

tiem sēžot mājās, pie saviem “mobilajiem”, datoriem un citām modernām ierīcēm, un viņi paļausies tikai uz aparātūru. Tas noteikti ietaupītu delegātu laiku, naudu un vienu otru neērtību, ar ko jārēķinās, nodrošinot fizisko klātbūtni kongresos. Bet – pietrūktu tīri cilvēcīgās saskares – to dažādo emociju, ko raisa tikšanās ar ilgi neredzētiem draugiem un paziņām vai iepazīšanās ar citām, iepriekš nepazītām personām, kas rada patiesu prieku par to, ka iegūti jauni paziņas un/vai draugi.

Pa vecam paradumam, pārlaidu acis kongresa delegātu sastāvam. Tāpat kā agrāk – pa diviem Bērziņiem, Kalniņiem un Kukaiņiem. Jaunpienācēju vidū atradu pāris Andersonus un Gudrās dāmas. It kā nepietiktu ar diviem, Andersoni bija sarūpējuši papildspēkus, tā sakot, no ārpusēs. Varēja teikt, ka: *vienu sauca, otrs nāca, trešais līdzī taisyās*, un caur neredzamām blakus durvīm iesoļoja ceturtais.

Atceļā no kongresa lauzīju galvu par ALAs nākotni. Vienalga, kā uz to raugāties, tai ir nākotne! To pierādīja šis jubilejas kongress! Kam jāpateicas par šādiem rezultātiem? Visai latviešu sabiedrībai ASV – ģimenēm, skolām, vietējām organizācijām – par laika, pacietības un līdzekļu ieguldījumu 65 gadu gaŗumā. Un – pats galvenais – par to lielo mīlestību, ar kādu darbs ticis veikts, lai saglabātu latviskumu nākamajām paaudzēm!

Visu redzēto un dzirdēto izvērtējot, apmierināti smaida SMĪNS

## Savāksim visas H. Rudziša trimdā izdotās grāmatas!

Rīgas Centrālās bibliotēkas vadītāja Dzidra Šmita pateicas visiem, kas gādājuši, lai bibliotēka saņemtu kolekcijā trūkstošās grāmatas. Ir palicis pavisam maz, lai šis kultūrvēsturiskais mērķis tiktu sasniegts. Pievienojam sarakstu ar grāmatām, kuŗu „Grāmatu Drauga” izdevumu kolekcijā vēl aizvien trūkst.

Izdevniecības „Grāmatu Draugs” trimdā izdotās grāmatas

Latviešu daiļliteratūra. Proza  
Lāča bērni : latviešu šūpla dziesma / Anša Bērziņa zīm.. – [Bruklina] : Grāmatu Draugs, – 1951. – [12] lpp.

Dzeja  
Dzelzītis Kārlis. Iesākumā bija vārds / Kārlis Dzelzītis. – [Bruklina] : Grāmatu Draugs, 1981. – 133, [3] lpp.

Tulkotā literatūra  
Valtari Mika. Mēs nemirsim nekad : romāns no somu 1939./40. gada kara / Mika

Valtari; tulk. Elza Bērziņa; Margēra Vītoļiņa vāks un il. – [Eslingena] : Grāmatu Draugs, 1948. – 196 lpp. – Aut. oriģ.: Waltari Mika

Bērniem  
Brīnumu spogulis : latviešu tautas pasakas. – [Bruklina] : Grāmatu Draugs, 1960. – 126 lpp.

Grunde Biminita. Saules un sala grāmata: pasakas/Biminita Grunde; Margaritas Kovaļevskas il. – [Bruklina] : Grāmatu Draugs, 1965. – 95, [1] lpp.

Stāraste-Barvika Margarita. Ziemassvētkupasakas/Margarita Stāraste-Barvika ; aut. il. – [Bruklina] : Grāmatu Draugs, 1962. – 84, [4] lpp.

Vēsture, atmiņas u.c.  
Bērziņš Arturs. Latvijas lauku teātra sākumi / Arturs Bērziņš. – [Eslingena] : Grāmatu Draugs, 1948. – 44 lpp.

Dravnieks Jēkabs. Angliski-latviska vārdnīca/ Jēkabs Dravnieks. – [Bruklina] :

Grāmatu Draugs, 1957. – 606 lpp.

Dravnieks Jēkabs. Angliski-latviska vārdnīca / Jēkabs Dravnieks. – 2.izd. – [Bruklina] : Grāmatu Draugs, [1964]. – 606, [2] lpp.

Dravnieks Jēkabs. Angliski-latviska vārdnīca / Jēkabs Dravnieks. – 3.izd. – [Bruklina] : Grāmatu Draugs, [1965]. – 606, [2] lpp.

Jurevičs Pauls. Idejas un īstenība : [filozofiskas esejas] / Pauls Jurevičs. – [Eslingena] : Grāmatu Draugs, 1947. – 276 lpp.

Kaufmanis Kārlis. Matēmatika: latviešu tautskolām: 2 sēj. / Kārlis Kaufmanis. – [Eslingena] : Grāmatu Draugs, 1946

[1.sēj.] : 2.-3.klases kurss. – 152 lpp.

Kaufmanis Kārlis. Viens, divi, trīs: aritmētika tautskolas 1.klasei / Kārlis Kaufmanis; il. Francis Bange. – [Eslingena] : Grāmatu Draugs, [1947]. – 87 lpp.

## Pasu darbstacija Sietlā (9.jūnijā) un Losandželosā (11.jūnijā)

Latvijas vēstniecības ASV konsulārā amatpersona **ceturtdien, 2016. Gada 9. jūnijā** plāno ierasties **Sietlā un sestdien, 11. jūnijā Losandželosā** ar pārvietojamo pasu darbstaciju. Latvijas valstspiederīgie, kuŗu pasei beidzies derīguma termiņš vai kuŗi vēlas pirmo reizi saņemt pasi, aicināti pieteikties Latvijas vēstniecībā līdz š.g.30. maijam, iepriekš sūtīt uz vēstniecību nepieciešamās dokumentu kopijas.

Informācija par pārvietojamo pasu darbstaciju atrodama vēstniecības mājaslapā Konsulārās informācijas sadaļā:

<http://www.mfa.gov.lv/usa/konsulara-informacija>

Vēstniecības konsulārais tālrunis: 202-328-2881 vai 202-328-2882; e-pasts: [consulate.usa@mfa.gov.lv](mailto:consulate.usa@mfa.gov.lv)

**Latvijas vēstniecības ASV Konsulārā nodaļa**

# Pasaulē sevi meklējot jeb Katram savs Elles ķēķis

MAIJA GARRON

Ņujorkas Latviešu ev. lut. draudzes Jonkeru dievnama telpās 2016. gada 23. aprīlī sanāca visi, kam interese vai atmiņas par Elles ķēķi. Šis bija pirmais no sešu sarīkojuma cikla – veltījuma Katskiļu nometnes 60 gadu jubilejai.

Ari es tur biju.

Neesmu kritiķe, vēsturniece vai zinātniece. Tikai jau krietni paaugusies vidusskolniece, kas ģimnazijas gados 90. gadu beigās Latvijā ar lielu patiku un aizrautu elpu klausījās literatūras skolotājas stāstījumā par Elles ķēķa fenomenu. Protams, mani radās dziļāka interese par latviešu inteliģenci, kas ar savām dzejām daudzus gadus desmitus vēlāk nodarbināja manu jauno prātu. Ir pagājuši vēl pāris gadus desmiti, mans prāts vēl joprojām nav nobriedis, bet esmu gana drosmīga, lai piedāvātu jums SAVU stāstījumu par to, kas īsti notika 23. aprīlī.

Ienācu sarīkojumu zālē, un apmulsu: pie vienas sienas divās lielās kaudzēs sakrāmētas kartona kastes – lielas un mazas, glītas un neglītas. Starp tām sasprausti ziedoši krūmu zari, tulpes. Šur tur starp kastēm ārā rēgojas pa kādam tilla gabalam. Kas tad tas? – nodomāju – laikam jau latviešu imigrantu kafēri un iedzīve ar skaistām atmiņām par dzimteni un ikdienas realitāti 20. gadsimta vidus Ņujorkas lopkautuvju mēslainē agros rītos.

Citi apmeklētāji sačukstējās, ka tie laikam stilizēti Ņujorkas

debesskrāpji, vēl kāds cits bilda par naudas trūkumu pasākuma organizātoriem... Starp abiem kastu kalniem uzstādīts mikrofona statīvs un lektora pulsts.

Anita Bataraga, viena no vakara organizētājām, ievārdos paskaidroja, ka lektori pārstāv trīs grupas – tiešie Elles ķēķa liecinieki, viņu pēcteči un interesenti. Katrs piedāvāja savu perspektīvu mūsu skatam pagātnē:

**Vēsturniece Elga Zālīte, PhD,** ar runu mūs pagodināja pirmā. Viņa pārstāv tā saucamo “interesentu” grupu.

Ar dziļu interesi par latviešu imigrācijas vēsturi, īpaši daudz Elga strādājusi ar kādreizējā Ņujorkas ev. lut. draudzes mācītāja Richarda Zariņa arhīviem, par ko daudz dzirdējām Elgas referātā. Nezinātājam varētu šķist nesaprotami, kas gan kopīgs mācītājam ar Elles ķēķa dzeju un kas dzejai kopīgs ar Ņujorkas draudzes lauku īpašumu Katskiļos. Gandrīz viss. 20. gadsimta vidū, kad Ņujorkā iebrāuca simtiem latviešu emigrantu, draudze daudziem bija pirmais patvēruma un atbalsta punkts. Mācītājs R. Zariņš daudzus iebrāucējus personīgi pazina un daudzus norisēs precīzi dokumentēja, tostarp Elles ķēķa personības. R. Zariņš neapstrīdami ir spēcīgs tā laika vēstures avots. Ir gandrīz neiespējami atšķētināt un koncentrēt tikai uz Elles ķēķi vien, nerunājot par draudzi vai Katskiļu nometni. Gadiem ejot,

šie fenomeni vismaz manā apziņā savijas kopā arvien ciešāk un ciešāk, tik cieši, ka brīžam grūti saprast, kas ko veicināja vai ietekmēja. Skaidrs ir tas, ka tie paši cilvēki jau vien tie bija – ar dažādām interesēm, iespējām, vēlmēm. Tā arī veidojās latviešu sabiedrība. Dzejnieki dzejoja un strādāja, viņu bērni augs, gāja baznīcā, latviešu skolā, vasaras vadīja Katskiļos. Visi taču tepat vien bija un augs.

**Dzejnieks Kārlis Vērdiņš,** Elles ķēķa interesents un pētnieks, klausītājus apbūra ar tīru, precīzu, tekošu un skanīgu stāstījumu par Elles ķēķa fenomena vietu un atspoguļojumu mūsdienu Latvijas literatūrā, kā arī lasīja dzeju. Man vēl nekad nebija bijis tik viegli klausīties! Paldies dzejniekam!

**Elles ķēķa dzejnieks Jānis Krēslīns** uzrunā bija visai lakonisks, sakot, – katram esot savs Elles ķēķis. Aizbildinoties ar savu cienājamo vecumu – 92 gadiem –, viņš teica, ka neko ļoti gudru mēs no viņa nedzirdēsim. Tas, protams, klausītājos izraisīja milzu smieklu lavīnu, arī *Laika* lasītājs noteikti šais vārdos dzird dzejnieka smalko pašironiju. Augstu vērtējam dzejnieka klātbūtni! Sirsnīgs paldies!

**Elles ķēķa bērni** – Rita Laima Bērziņa, dzejnieces Baibas Bičoles meita, un Laris Saliņš, dzejnieka Gunara Saliņa dēls, tagadējais Ņujorkas Latviešu draudzes Salas novada mācītājs,

kavējās savās atmiņās par Elles ķēķa laikiem un bohēmu no bērnu perspektīvas.

Klausoties Ritas stāstījumā, es pati pēkšņi iejutos mazas meitenes ādā, kas vēlā vakarā, no guļamistabas izlavījusies, caur trepju margām no otrā stāva vēro vienu no daudzajām Elles ķēķa sanāksnām viņas bērniības mājās, kur teju vai visi “ķēķinieki” zilā tabakas dūmu mākonī ietinušies un, konjaku sūkdami, dalījās ar saviem jaunākajiem dzejoļiem. Ritas stāstījums bija gašs un emocionāls, bet es padalīšos vēl tikai vienā pikantā detaļā – viņa, vēl mātes miesās būdama, jau bija dejojusi ar Linardu Taunu!

Mācītājs Laris Saliņš savās atmiņās nebija tik romantisks – viņš dalījās jo sāpīgās atmiņās par “ķēķinieku” cilvēciskajām vajībām un netikumiem, kā arī par upuriem, kas bieži vien bija jānes dzejnieku līdzgaitniekiem, konkrēti, par sava tēva mīļākajām un mātes Jautrites iecietību un uzticību dzejniekam. Viņš stāstīja, ka lielā mērā šie apstākļi noteikuši arī viņa profesijas izvēli, jo kā bērnam bijis daudz jāklusās vecmamma sūdzībās par znotu (Gunara Saliņa) izlaidīgo dzīvesveidu. Visspilgtāk no Laņa man atmiņā iespiedies viens teikums: “Ceļš uz krogu plats un gluds, uz baznīcu – grumbuļains”. Larim piemīt kolosāla spēja nenosodīt. Lai arī dažbrīd viņa vārdi bija nesaudzīgi, tajos nejutu nosodījumu.

**Dzejniece Rita Gāle,** viena no Elles ķēķiniekiem, klausītājiem uzbūra romantisku pagātnes ainu. Viņa dalījās ar saviem dzejoļiem un dzīviem atmiņu stāstījumiem par Elles ķēķa mūžam, viesībām, māksliniekiem. Liels, liels paldies, ka ar savu dzīvo valodu mūs, visus klausītājus, uz brīdi iebūrāt Elles ķēķa legendā!

**Mākslas vēsturniece Eleonora Šturma** mūs ievēda vēl kādas ļoti spilgtas Elles ķēķa personības – gleznotāja Fridriha Milta – dzīvokli. Ar sīkiem Milta dzīvokļa, darbu, augsto standartu aprakstiem, bija pavisam viegli sevi iedomāties mazajā šaurajā 50. gadu Manhatanas lopkautuvju rajona dzīvokli, kas pilns ar gleznām, no kurām gan tikai dažas tika līdz izstādēm. Lai efekts būtu pilnīgāks, mums bija iespēja aplūkot vairākas Milta gleznu reprodukcijas. Brīnišķīgi!

Nemanot runās bija pagājušas teju piecas stundas. Nedaudz paguruši no bagātīgām runām, turpmāko vakara daļu aizvadījām, malkojot vīnu un klausoties “ķēķinieku” – Baibas Bičoles, Gunara Saliņa, Ritas Gāles, Jāņa Krēslīna, Linarda Tauna – dzejā. Paldies Baibai Bičolei, Līgai Balodei, Andrim Padegam, Ērikam Zamuram, Annai Pūrei, Reinim Mažeikam, S. Abenam, Kārlim Kancānam, Aijai Pelšei, Jānim Kancānam, Lailai Saliņai un Lalitai Saliņai par izjustiem dzejas lasījumiem un dziedājumiem!

## Elles ķēķis: *perpetuum mobile* jeb tilts starp pagātņi un nākotni, starp zaudēto un iegūto

RITA LAIMA BĒRZIŅA

Rajons *Hell's Kitchen* nebija nekāds glaunais un atradās netālu no Ņujorkas autoostas, ko labi iepazīnu jau bērnībā. Kad ar mammu braucām no mājām uz Manhatenu apmeklēt mākslas izstādes un koncertus vai latviešu sarīkojumus, autobusa galapunkts bija Elles ķēķa rajonā, un šis neparastais nosaukums un tā saistība ar mammas draugiem – latviešu rakstniekiem – iespiedies uz visiem laikiem manā apziņā. Skats uz Elles ķēķi pavērās jau no autobusa gaisa tilta. Ostas rajons ar vecajiem, zemajiem īres namiem šķīta nolaists, netīrs, nabadzīgs un nepievilcīgs. Taču pēc mammas stāstītā varēja domāt, ka tur bija notikušas brīnuma lietas. Turpat, 41. ielā, reiz bija dzīvojis Linards Tauns, iemīļotais dzejnieks, kurš pāragri šķīries no dzīves. Viņa aprautais mūžs strauji apvijās ar leģendas mirdzumu. Tur latvieši reiz dzirojoji dzejoja un “maldījās līdz rītam pa mazām ielām, kas likās lielas un nebeidzamas” (Gunars Saliņš, “Apmaldīšanās Ņujorkā”). Tur reiz dzīvoja bijušās Latvijas mākslinieku kopas Zaļās vārns Frīdrihs Milts, kurš darinājis Tauna grāmatām vākus.

Mamma man stāstīja, kā savā

vārdadienā 1959. gada decembrī dejojusi ar Linardu Taunu. Tanī laikā viņa bija stāvoklī... Tātad, es esmu dejojusi ar Linardu Taunu, to pat nenojaušot! Jautāju mammai, kāds bija Linards. “Kā mīļš brālis, sirsnīgs, draudzīgs, kautrīgs, silts...” Reiz pie mammas negaidīti cimos ieradušies Linards un Gunars Saliņš. „Atveru durvis. Tur ar milzīgu lillīgu ceriņu pušķi stāv Gunars, bet aiz ceriņiem kautrīgi, mīli smaidīdams – Linards.” Saliņu piemājas dārzā esot bijis liels ceriņkrūms, kā jau tas pienākas latviešiem. Un uz ceriņkrūma mākoņa pie mammas aizlidojuši viņi, kuŗu iztēle bija lielāka par Ņujorkas debesskrāpjiem.

Tikai vēlāk dzīvē iedomājos, cik liels noteikti bija šoks latviešiem, ierodoties kā Linards, pirmoreiz ierodoties pasaules metropolē Ņujorkā. Tās debesskrāpji tikai nedaudz sasauca ar Rīgas vertikālēm – senajiem baznīcu torņiem. Starp šīm pilsētām un vidēm bija maz līdzības. Ko Anniņmuižā augušais puisis Arnolds Mikus Bērziņš juta, uzsākot dzīvi mūtuļojošajā Ņujorkā pie plašās Hudsonas upes? Un citi no Latvijas “izstumtie”? Ņujorka bija gan skaista, gan neglīta, gan

pacilājoša, gan nežēlīga. Tajā varēja gan sapņot, gan krist.

Linards Tauns, “Bukinisti”: *Bērniībā / Man pirmā grāmata bija / Man tikko izšķilusies pasaule – / Saules plankums uz sienas, / Suņa mēle pār šūpulī, silķes galva no jūras uz šķīvja, / Pie stīķeņu krūma piesieta vista. Ai, jūs, mani pirmie bukinisti! / (...) / Un tad es iegāju pilsētā lielā. / Garām vecu namu logiem kā sējumiem seniem / Es lasīju pilsētas rakstus, / Plīvojošos, guldošos, – / Jumtos, tiltos un spuldzēs.*

Linards Tauns ieradās Ņujorkā 1950. gada maijā un gadu vēlāk iepazīnās ar Gunaru Saliņu. „Viņu abu un citu jaunās paaudzes latviešu satikšanās kļūst arvien biežākas un liksmākas (...), līdz izveidojās tas neformālais grupējums, kurš pazīstams kā Elles ķēķis un kuŗam tuvāk vai tālāk stāvējuši visi tuvākajā apkaimē dzīvojošie jaunās paaudzes (latviešu) literāti. Sanāksanas visbiežāk notiek Elles ķēķa rajona krodziņos, retāk Tauna mazajā dzīvoklī Manhatenā, 41. ielas 505. namā.” (Kārlis Vērdiņš, *Linards Tauns*) Piecdesmito gadu beigās Linards un Gunars „pārveido savu poētiku, bēgļu nometņu nolemtību un nostalgiju aiz-

stājot ar modernu un daudzveidīgu izteiksmi, kas ļauj arī dzimtenes un pagātnes motīvus izteikt krāšņā, asociatīvā valodā.” Arī manas mammas dzejā cieši savijas dzimtenes un Ņujorkas kā jaunās dzīves – pasaules-vīdes motīvi.

Man par šo Elles ķēķa laiku, kas beidzās ar Tauna nāvi, ir tikai nostāsti. Mana mamma atceras ciemošanos pie Linarda un skrējienu pa Ņujorku ar Gunaru, lai paspētu uz autobusu un mājām Ņudžersijā, kā iespaidā tapa dzejoļi „Ielās bij vētra”: (...) *Sakļāvās iela / mums pāri kā jūra. Gaŗām grima / nami / ar ugunīm / apskāvušies.* Šis, kā arī citi Gunara dzejoļi iespiesti viņa 1967. gada grāmatā *Melnā saule*, kad Linards jau bija aizgājis mūžībā un Elles ķēķa gars bija pārcēlies uz Ņudžersiju pie Saliņiem un uz mūsmāju klusajā, zaļajā Glenridžā. Taču pasaules pilsētas Ņujorka ar tās slaidajiem namu pirkstiem turpināja vilkt šos radošos jauniebrāucējus savos valgos, savaldzinot. Ņujorka bija arī dzīva vide daudziem latviešiem. Ņujorkā dzīvoja elegantā dzejniece Aina Kraujete un viņas vīrs baņķieris Viktors Neimanis. Kraujete, kuŗa bija studējusi Latvijas

Universitātes medicīnas fakultātē, Ņujorkā strādāja vēža pētniecības institūtā, kā arī Kolumbijas un Ņujorkas pilsētas universitātē par elektronmikroskopisti. Ņujorkā dzīvoja gleznotāji Frīdrihs Milts, Rolands Kaņeps, Sigurds Vidzirkste un citi latvieši, kuŗi bija satopami daudzajos latviešu sarīkojumos. Literatūrkritiķe Irēne Avena strādāja Frika galerijas bibliotēkā; viņas vīrs Voldemārs daudzus gadus strādāja arhitektu birojā Pasaules tirdzniecības centra 57. stāvā. Es pārsteidzoši bieži redzēju pa Ņujorkas ielām planējam indiešu dejas meistari Viju Vētru. Mans tēvs strādāja dizaineru birojā pie 5. avēnijas. Turpat netālu Ņujorkas galvenajā bibliotēkā bija satiekams rakstnieks un vēsturnieks Jānis Krēslīns. Par viņu Gunars Saliņš savā dzejoļī “Viņš un mēs” rakstīja:

*Un kamēr mēs cikstamies ar melno, viņš par visu to nedod ne velna – paņem sāpes pār plecu un aiziet.*

.....  
*un nebēdā par mūsu bēdu.*

(Turpināts 5. lpp.)

# Elles ķēķis: *perpetuum mobile* jeb tilts starp pagātņi un nākotni, starp zaudēto un iegūto

RITA LAIMA BĒRZIŅA

(Turpināts no 4. lpp.)

Jāņa Krēšļa dzejoli "Rūjienieši Ņujorkā" (*Tomēr es atceros*, 1960) mūsu iemīļotais Ņujorkas prātvēders jūsmoja: *Jā, šodien mēs dzīvojam milzīgā pilsētā, ne jau gluži kā Rūjienā, ne jau gluži kā Rīgā. Mēs dzīvojam Ņujorkā, Ņujorkā brīnišķīgā, brīnišķīgi Ņujorkīgā, perpetuum mobiliskā. Rūjienieši Ņujorkā! Miliet šo pilsētu ar mūžīgo dzīvīgumu, kustību, troksni, dažādību! Ja variet, sēdiet uz debesskrāpju dzegām un priecājieties, ka dzīve Rūjienā jums devusi perspektīvas lielu pilsētu saprašānai. (Uzbrauciens Rokefellerā centra galotnē maksā vienu dolāru, bērniem pusēna.) Ja kārojat bērības krāsas, smaržas un garšas – meklējiet! Kas meklē, tas atrod. Šeit pūpolu pa pilna, skābu kāpostu gana, rupjas maizes klaiņu kalniem, ūdenskriņģeļu vezumiem, zeltaini žāvētu Baltijas jūras reņģu kāliem. Arī meitenes no Ipiķiem, Dīķiem, Kīrbējiem, Naukšējiem, Virķējiem un Idus var atrast – ja labi meklē (pats vienu atradu no Naukšējiem). (...)* Smelties pasaules kultūrā, vienlaikus saglabājot savu unikālo identitāti: tāda bija šo radošo latviešu pieeja dzīvei trimdā, un Krēšļa dzejolis īpaši tēlaini savij kopā šīs divas atšķirīgas vides. Jāpiebilst, ka bez Jāņa Krēšļa trāpīgajiem komentāriem, sprēgājošā intelekta un vīpsnājošā smaids nebija iedomājams neviens latviešu kultūras notikums, un viņš, urķēdamies Latvijas vēsturē, piedāvāja svaigu perspektīvu, mudināja rakties dziļāk un nesamierināties ar stereotipiem un mītiem.

Arī es izjutu Ņujorkas valdzinājumu. Pilsētas torņi bija redzami no mūsu mājas otrā stāva logiem, un Ņujorkā nonācām itin bieži, jo mammai nepietika ar piepilsētas vienmuļo dzīvi. Viņai bija jāredz jaunākais pasaules moksā, un to viņa vēlējās arī mums, viņas bērniem, parādīt. Kad uzsāku studijas Ņujorkā, pilsēta kļuva par daļu no manas ikdienas. Tanī pašā laikā latviskās audzināšanas rezultātā izjutu pirmo interesi par dzīvo Latviju, kas, lai gan svešas varas okupēta, palika Elles ķēķa draugu un domubiedru degpunktā vienmēr.

Kā bērns es biju kautrīga un uz savu vecāku un viņu draugu – dzejnieku un mākslinieku – sabiedrību bieži noskatījos caur mūsmājas kāpņu margām. Nesēn pajautāju mammai, par ko tad īsti šie literāti un mākslinieki runāja, ciemojoties cits pie cita? Viņa atminējās, ka tika lasīta dzeja, apspriests jaunākais latviešu kultūrā (kā, piemēram, Ojāra Vācieša novatoriskums Latvijas PSR literatūrā), sprēgāja (latviešiem tipiskā) apcelsšanās, muldēšana, tika cilātas glāzes un malkots konjaks – tolaik latviešu visiecienītākais dzēriens, kūpinātas cigaretes („gais vienmēr bija

zils”) un arī reizēm dziedāts. Tika dziedātas gan latviešu tautsdziesmas, gan šlāgeri, kas īpaši Gonkam – Gunaram Saliņam – bija tuvi. Daudzus gadus vēlāk viņa meita Laila tos ieskaņoja savā diskā „Miglā asaro logs.”

Mūsmājās tika arī dejots, un mamma atceras, ka kāds no maniem brāļiem, kuŗš sēdējis pagrabā, reiz dusmīgi viņai pārmetis – „jūs tā kā ziloni!” Viņš, protams, nika pagrabā pie televizora. Jā, šo deļošanu gan atceros, kā arī mūziku, pie kuŗas šie letiņi deļoja mūsu mājā: Nigērijas Olatundži “*Drums of Passion*”, Griekijas Mikisa Teodorakisa dziesmas un instrumentālie gabali, Brazīlijas *Mango Santamaria*... Pēc daudziem gadu desmitiem noklausoties vēlreiz šos ierakstus, man acu priekšā nostājas latviešu zilo dūmu dzīru skats mūsmājas dzīvojamā istabā. Un tas bija labi un skaisti!

Šis divu kultūru saliedējums, kā izrādās, mani dziļi iespaidoja, un, kad es kā jauna trimdas latviete devos pirmoreiz uz tēvzemi 1980. gadā, mana ceļmaize un garīgais lādiņš bija ne vien Ņujorkas pilsētas enerģija, košums un daudzveidība, bet arī vecāku draugu gaišums, kosmopolitisms un latviskums, kas nebija pretrunā viens ar otru, un Gunara Saliņa iespaidi par padomju okupēto Latviju pēc dzimtenes apmeklējuma. Atceros, kā mēs svinējām viņa 1979. gada lielisko grāmatu *Satikšanās*: Saliņa māja bija pilna ciemiņu, apsveicēju, trimdas gaišo galvu, “ticības atjaunotāju.” Arī šī grāmata papildināja manas spējas atpazīt, nojaust un izjust Latvijas traģiskos notikumus un kultūras un apziņas telpu. Jānis Andrupis, recenzējot *Satikšanās*, rakstīja: “Ejot pa dzimtenes pilsētas ielām, dzejnieks sajūt divi Rīgas: „Tā viena ar milīgu, ar senu laiku bruģi,... tā otra – ar bailēm.” (45.) Tallinā šķiet, ka baloži dudina krieviski (41.), un „pa Rīgas ielām skrien suns, krieviski riedams.” (49.)” (Jānis Andrupis. *Gunars Saliņš*. *Satikšanās*. *Jaunā Gaita* nr. 133, 1981. g. 2. numurs.) *Satikšanās* bija tilts uz to pazaudēto pasauli, pēc kuŗas tiecās trimdinieki, bet pasaule tilta otrā galā nebija tā, ko viņi atminējās; tā bija nebrīva, svešas varas sagandāta vide.

Elles ķēķa turpinājumam piešķaitāmi arī gleznotāji: fantastiski radošā, temperamentīgā, patriotiskā Daina Dagnija; smalkais abstraktais ekspresionists Sigurds Vidzirkste; Rolands Kaņeps, kuŗa patiesi šaurajā dzīvoklī netālu no Ņujorkas Metropolitēna muzeja dažas gleznas karājās pie griesiem; mans tēvs Ilmārs Rumpēters, kuŗš ne vien gleznoja bet veidoja daudzus interesantus vākus trimdas lieliskajam kultūras izdevumam *Jaunā Gaita* un grāmatām. 1980. gada rudenī, klaiņojot pa Latvijas Etnogrāfisko brīvdabas muzeju un fotografējot, ar sajūsmu atpazīnu Voldemāra Avena dur-

vju serijas avotu. Tā vien šķita, ka manu vecāku draugi un trimdas latviešu sabiedrības entuziasti bija dzīvais tilts, kas savienoja mūs ASV un citur dzimušos ar senču zemi.

Linardam Taunam un Gunaram Saliņam bija vairākas mūzas, un viena no tām bija Mudīte Austrīņa – piebaldzēna un rakstnieka Antona Austrīņa meita un Kārļa Skalbes krustmeita. Kad 1978. gadā Imants Ziedonis viesojās Ņujorkā, Mudīte turējās viņam cieši līdzās. Lielā mērā pateicoties Imanta Ziedoņa draudzībai ar manu mammu, pavērsās mans ceļš uz tēvzemi 1980. gadā.

*kalmes, / lēpju lapas (...)* (*Melnā saule*, 1967)

Vēl pēc dažiem gadiem, kad jau biju sākusi iesakņoties Latvijā, ceļā uz Vecpiebalgu pabraucām gaŗām zīmei, kas norādīja uz Tauna ezeru. Tauns! Linarda segvārds! Šī gaišā, liksmā atskārsme uzvirda no zemapziņas, un atkal es izjutu šo neredzamo tiltu.

Dzīvojot Latvijā, es tā pa īstam sāku saprast trimdā lasītās dzeļas vārdus, tēļus un priekšstatus. Tikai tad tā īsti varēju saprast Ainas Kraujietes dzimtenes vasaras tēļus: *Es esmu vasara – nēsā vēji silti / mani pār ziedošu kviešu laukiem kā zelta smilti.*



No kreisās puses: Rita Gāle, Jānis Krēšlīns sen., Rita Laima Bērziņa, Kārlis Vērdiņš

1982. gada rudenī braucu divas dienas nedēļā uz Astoriju Ņujorkas Kvīnsā, lai pieskatītu Mudītes māti (Antona Austrīņa atraitni). Toreiz Mudīte dzīvoja līdzī maniem plāniem braukt atkal uz Latviju un isi pirms prombraukšanas iedeva man līdzī Dienvidamerikas sauli, ko nodot Imantam Ziedonim. Vēļāk Mudītes pasaules ceļojumos iegūtās saules nonāca viņas tēva mājās Kaikašos Piebalgā. Bet es tad jau dzīvoju Latvijā, un, mērojot ceļu no Rīgas uz Vecpiebalgu, vienmēr sanāca braukt gaŗām Kaikašiem. Savos Piebalgas gados iepazīnu Mudītes krusttēva, latviešu pasaku ķēniņa Kārļa Skalbes dzimtās mājas Incēnus un skaisto vasaŗnicu Saulrietus. No Saulrietu kalna pavērsās skats uz Vidzemes plūstošo ainavu: man toreiz šķita, ka neredzams tilts liecas prom no Piebalgas uz rietumiem – pāri Latvijai, Eiropai un pāri okeanam uz Ņujorku.

No Gunara Saliņa dzeļoļā “Lidojums,” kas veltīts “Elles ķēķa mūzai – pasaku ķēniņa krustmeitai”:

*Ar spēļo dzejnieku kāša smailē / žigli laidāmieš atpakaļ laikā, / žigli, tik žigli un maigi reizē, / lai nokļūtu bijušos saulrietos. / Tie atblāzmoļo pār eglēm / Piebalgas ezeru atspulgu pilni, / gaisos peldēļo / ūdensrozēs, / līņi, /*

*Zilus zvanus / blakus kruzuļainu gailēnu baram / mežā zem katra kuplāka zara / vējiem atbildēt iekarīnu / un visas pļavas iesārtiem skābenu ziediem kā liesmās / tinu. / Es esmu vasara – simts putnu dziesmā skanu.* (Aina Kraujiete, *Es esmu vasara*. Upeskalna apgāds, 1963) Man bija tikai trīs gadiņi, kad iznāca Kraujietes grāmata. Ziedošos kviešu laukus, zilos zvaniņus, kruzuļainās gailenes un skābenes sapratu tikai tad, kad nonācu Latvijā un sāku iepazīties ar lauku dzīvi. Bet pašu dzejnieci, kuŗa dzimusi Varakļānos, vienmēr atcerēšos kā eleganto Ņujorkieti ar lielām, modīgām brillēm un šikām kleitām zelta toņos.

1980. gadā, braucot ar vilcienu gaŗām Torņakalna stacijai, pēķšņi sapratu, kas bija Torņakalna krogs Elles ķēķi. Vēļāk, soļojot gar Māras diķi, bija jādomā par tiem, kuŗi dzīvoja tik tālu no šīs senās, romantiskās vides, kā arī par viņu – bijušo bēģļu – jauno vidi, skaļo, mutuļojošo Ņujorku. Torņakalna vide astoņdesmitajos gados šķita klusa, pat izmirusi.

1988. gadā Aina Zemdega par Elles ķēķi rakstīja: “Un ja nu mēs sākam nojaust, ka Daugavas migla un Elles ķēķa garaiņi var saplūst kopā, jautājumam „cik ilgi?” vairs nav vietas.” Elles ķēķa gars turpināja dzīvot pēc

Linarda nāves. Mani vecāki un viņu radošie draugi Ņujorkā atrada jaunu dzīvi un jēģu, nekad nezauđēļot saiknes ar to, ko bija spiesti atstāt – ar Latviju.

Manas pašas svētceļojums uz Latviju bija *perpetuum mobile* kā okeans – paisums un bēģums, kustība atpakaļ laikā un telpā. Sajūtu par pilsētu vārdā Ņujorka, kuŗā latviešu trimdas rakstnieki un mākslinieki iesakņojās, ko mīļēja un iepina savos dzeļoļos un kuŗā organiski ieaugu arī es, vedu sev līdzī uz vietu, no kuŗienes viņi bija cēļušies, no kuŗienes bija spiesti bēģt. No kartes punktiem – Raga-ciema, Dobeles, Rīgas, Rūjienas,

Varakļāniem, Ziemeriem pie Alūksnes un citviet – viņi, pēc kaŗa izmocītie, nonāca pasaules degpunktā. Tur, piedzimstot no jauna un sevi pilnveidoļot, viņi nekad neaizmīrsa latviešu valodu un dzimteni Latviju. Viņi cēļo tiltu starp divām pasaulēm, un man pa to bija lemts doties atpakaļ uz viņu bērības zemi. Tas bija process reversā.

Ar mīlestību pateicos tiem Ņujorkas apkārtņēs un trimdas cilvēkiem, kuŗi vienkāŗši ar savu radošo un gaišo būtību bagātinājuši manu mūģu. Tie ir: Linards Tauns; Gunars un Jautrīte Saliņi; Irēne un Voldemārs Aveni; Rita Gāle un Ansis Uibo; Arnolds un Eleonora Šturmi; Jānis Krēšlīņš; Rolands Kaņeps; Daina Dagnija un Sigurds Vidzirkste; Beatrise Klīve; Bitīte un Uldis Bluķi; Aina Kraujiete un Viktors Neimanis; Astrīde un Ivars Ivaski; Ilze Šķipsna; Ausma Matcate; Dagmāra Vallenga; un vēl daudzi citi un, protams, mani vecāki un vecvecāki, bet jo īpaši mana mammaiņa Baiba Bičole, kuŗa ir mūsu vidū.

Vēļos pabeigt ar savas mammaiņas dzeļoli no viņas grāmatas *Citviet*, kas publicēta Latvijā 2011. gadā:

*Es apliecinu tevi, tu mani. Kamēr vēl esam. Kuŗš aizies, atstās tukšu liecīnieka vietu.*

KRISS VALŠS  
(CHRIS WALSH)

## Mīlot Latviju Kāpēc es atstāju Ameriku, dzenoties pēc sava sapņu koŗa

Ameriku bieži sauc par „iespēju zemi”. Man tomēr Latvija piedāvā vairāk vilinošu iespēju un ceļu uz panākumiem, nekā es varētu jebkad atrast savā dzimtenē. Mana dzīve pilnībā izmainījās pirms četriem gadiem, kad es apmeklēju jauniešu koŗa „Kamēr...” uzstāšanos tā izveidotāja diriģenta Māŗa Sirmā vadībā. Atskaņodams Pēŗa Vaska, Ērika Eŗenvalda un leŗendārā igauņu komponista Arvo Pēŗta darbus, šis koris turēja Amerikas diriģentu auditoriju kā aizgrābtu savā varā visas 30 minūtes. Izpildījums bija tik precīzs, iedarbīgs un emocionāls, ka man gribējās dzirdēt daudz vairāk.

Ar Maiami Universitātes atbalstu 2012. gada vasarā es apmeklēju Latviju, lai vērotu, kā norit mēŗinājumi šīs zemes labākajiem koŗiem, tādiem kā Latvijas Radio koris, Valsts koris „Latvija” un, protams, „Kamēr...”. Dziedātāji, diriģenti un jebkuŗš darbinieks – visi bija pretimnākoŗi un izpalīdzīgi,

gatavi atbildēt uz ikvienu manu jautājumu par šīs mazās valsts dziļo koŗdziedāšanas kultūru.

Viss, ko es uzzināju par Latviju, tās mūziku un ļaudīm, iedvesmoja mani „rakt dziļāk”. Es mācījos latvieŗu valodu intensīvā vasaras programmā, tad atgriezos Maiami Universitātē, lai ar jaunizveidotu Latvieŗu kori iestudētu tautasdziesmas. Mēs tuvojāmies šai mūzikai ar mīlestību un cieņu; ņo pieredzi es nekad neaizmirsīŗu.

Tomēr ir neaizstājamas lietas. Kaut gan Amerika tieŗam piedāvā daudz iespēju dziedātājiem un diriģentiem, lai izpildījums būtu augstā līmenī, mums pietrūkst kultūras dziļuma, nacionālās infrastruktūras un sabiedrības intereses atbalstīt koŗa mūziku tā, kā tā tiek atbalstīta Latvijā. Pagājuŗovasar es pārcēlos uz Latviju, lai būtu daļa no viņas koŗa brīnuma. Es pievienojos „Kamēr...”, sāku mācīties pie Māŗa Sirmā un atradu darbu pie jauktā koŗa „Dziesmuvara” kā asistentdiriģents.



Pēdējo 9 mēneŗu laikā es ne vien esmu kļuvis labāks diriģents un mūziķis, bet esmu uzzinājis vairāk par to, ko koŗa mūzika nozīmē Latvijai un latvieŗu tautai. Lai kur es eju, mani vienmēr ir silti uzņēmuŗi draugi un kolēŗi; visas durvis ir vaļā, lai izbaudītu Latvijas kultūras skaistumu.

Koŗa mūzika parāda arī no vislabākās puses, ko nozīmē būt latvietim: darba ētika, kas prasa nevainojami noslīpēt dziesmas izpildījumu skatei; kaislīga izjūta, kas noved dziedātāju līdz asarām, ik reizi, dziedot „Pūt, vējiņi!”; koŗmūzikas valdzinājums, kas paver iespēju to klausīties pārpildītās koncertzālēs, televīzijas pārraidēs un pat pa radio Rīgas taksometros.

Es mīlu tautu, kuŗā esmu dzimis. Bet es esmu atradis savas mājas Latvijā un tās dziedātāju tautu.

P.S. Christopher Walsh ir amerikāņu diriģents, dziedātājs un rakstnieks. Viņŗ dzīvo Rīgā kopŗ 1915. gada.

## Ziemeļkalifornijas Latvieŗu biedrībai – 65! ZKLB priekŗsēde Taira Zoldnere intervijā Laimai Martinskis

**Vai, dzīvojot Latvijā, tev bija savs izveidojies priekŗstats vai stereotips par ārzemju latvieŗiem, un vai tas ir mainījies, paŗai kļūstot par latvieti, kas dzīvo ārzemēs?**

Es sevi īsti par ārzemju latvieti neuzskatu. Nupat ALAs kongresā noklausījos interesantu Latvijas Universitātes pētnieces Intas Mieriņas lasījumu par latvieŗu diasporu pasaulē, ko veikusi liela zinātnieku grupa. Saskaņā ar ņo pētījumu, ir ļoti daudz latvieŗu, kuŗi uzskata, ka viņiem ir divas mājas – vienas Latvijā un otras kaut kur ārpus Latvijas, un viņi arī ņajās abās valstīs dzīvo. ņiem cilvēkiem tagad ir iedots jauns apzīmējums – transkontinentāļi –, un es sevi uzskatu par transkontinentāli, jo man ir divas mājas – Latvijā un ņeit.

Par ārzemju latvieŗiem – ir dzirdēts iespaids, ka viņi ir konservatīvi un varbūt nesaprot dzīves apstākļus Latvijā, bieŗi vien nāk ar idejām, kas nav realizējamas vai varbūt, ņķiet, ka nav realizējamās. Te ir jāņem vērā vairāki apstākļi – vide, kuŗā dzīvojam, nosaka visu, sākot no runas veida un beidzot ar to, ko ēdam brokastīs. Jāņem vērā arī paaudžu starpība. Galvenā atšķirība, manuprāt, ir domāšanas atšķirība paaudžu starpā.

**Vai, ierodoties Kalifornijā, jau uzreiz aktīvi iesaistījies latvieŗu sabiedriskajā dzīvē?**

Sākumā likās, ka latvieŗu sabiedrība ņeit ir ļoti maza, un, kaut arī maza, tā nebija tik ātri iepazīstama. Vēlos atzīmēt, ka Ziemeļkalifornijas latvieŗu sabiedrība bija pret mani ļoti drau-

dzīga jau no paŗa sākuma. Vispirms gan man bija vajadzīgs saprast, kur es esmu nonākusi, tāpēc vairākus gadus es apmeklēju dažādus kursus vietējās kolledŗās

– angļu valodas, vispārizglitojoŗus, profesionālus. Tas man deva daudz lielāku izpratni par vietējo dzīvi, sadzīvi un sabiedrību. Tad, kad jutos pietiekami

iedzīvojuŗies vietējā sabiedrībā, man radās nopietna interese par latvieŗu sabiedrisko darbu. Man ļoti paveicās, ka tieŗi tajā gadā, kad biju nolēmusi aktīvāk iesaistīties, Sanfrancisko notika kārtējais ALAs kongress, kuŗā man bija iespēja piedalīties. Es redzēju, cik ļoti enerŗiska, interesanta un daudzpusīga darbība notiek visos Amerikas latvieŗu centros, un it īpaŗi pēc ņi kongresa man bija vēlēšanas darboties vairāk latvieŗu sabiedriskajā dzīvē.

**Kā tu kļuvi par ZKLB priekŗsēdi?**

Pēc tam, kad jau vienu gadu biju darbojuŗies biedrībā, ļoti cienījamais Aldis Simsons, kas bija biedrības priekŗsēdis jau vairāk nekā 20 gadus, mani uzrunāja, jautājot, vai es nebūtu ar mieru pārņemt priekŗsēŗa amatu. Vēl pēc gada mani ievēlēja biedrības padomē, un kā biedrības padomes locekli vēl pēc gada mani ievēlēja par priekŗsēdi. Tas notika divus gadus pēc tam, kad jau biju sākusi strādāt ZKLB.

**Ko tu vēlējies biedrības darbībā mainīt, un vai tev tas ir izdevies?**

Pirmām kārtām – informācijas un komunikācijas platformas aktivizēŗana un uzlaboŗana. Jau tolaik nu jau gandrīz pirms 10 gadiem, bija aktīvi jaunie komunikāciju līdzekļi un sociālie mediji. Izdarījam lielu un piņķerīgu darbu, apzinot elektroniskās e-pasta adreses visiem biedriem un ne tikai biedriem. ņis darbs turpinās vēl joproŗām – katrs jauns cilvēks, kas parādās Ziemeļkalifornijā, tiek lūgts iedot

elektroniskos sazināŗanas kontaktus. Lielākais paldies jāsaķa Unai Veilandeī un Māŗai Lindeī, kas tajā laikā pievienojās mūŗu komandai un ir draudzīgās attiecībās ar elektronisko plaŗsaziņas līdzekļu vidi. Vēlāk Una pārņēma visu Informācijas nozari biedrībā, kā rezultātā mums ir laba, mūsdienīga komunikāciju platforma.

Jauna forma un atjaunots saturs bija vajadzīgs arī izdevumam “Ziemeļkalifornijas Apsķats”. Tas prasīja laiku un nenāķa viegli. Ir prieks, ka, strādājot komandā ar redaktoriem, ir izdevies izdarīt labu darbu, bet vienmēr esam atvērti jaunām idejām.

Un vēl, man ir prieks, ja ZKLB valdeī pievienojas jauni valdes locekļi ar jaunām idejām un pienesumu. Esam centuŗies būt pēc iespējas atvērti, un varam priecāties, ka mums nav „nodalīŗanas”, par ko sūdzas daudzas citas sabiedrības. Mums tā sauktā „vecās trimdas” sabiedrība un „jauniebraucēji” ir brīniŗķīgi sajaukuŗies kopā. Par to liels paldies visiem, kas ir atvērti, draudzīgi un pretimnākoŗi!

Ir lietas, ko nav izdevies izdarīt. Būtu gribējies latvieŗu sabiedrisko dzīvi padarīt vēl aktīvāku, iesaistīt tajā vēl vairāk cilvēku. Ir daudz tautieŗu, kuŗiem patīk apmeklēt pasākumus, un paldies, ka viņi nāk, bet mums pietrūkst rīkotāju. It īpaŗi pēc aizvadītajiem Dziesmu svētkiem, kur Rīcības komitejā bija visi valdes locekļi, mēs visi jūtāmies mazliet paguruŗi.



Taira Zoldnere ALAs kongresā // FOTO: Velta Puharte

(Turpināts 7. lpp.)

# Ziemeļkalifornijas Latviešu biedrībai – 65!

## ZKLB priekšsēde Taira Zoldnere intervijā Laimai Martinskis

(Turpināts no 6. lpp.)

Mums ir ļoti vajadzīgi cilvēki, kas ne tikai nāk palīgā, bet nāk paši ar savām jaunām, enerģiskām idejām. Es gribētu palīdzēt kādam, kas uzņemas vadīt un rīkot. Paldies mūsu amatierētiņiem – Laimoņa Silīņa *sanfrancisko mazajam teātrim*, Māras Martiniskas *Teātra darbnīcai*, Laimai Kļaviņai par izstāžu rīkošanu! Es ceru, ka būs vēl.

**No malas raugoties, šķiet, ka biedrībā viss rit viegli un raiti. Kas ir tie “neredzami” darbi, kas gult uz taviem pleciem?**

Tas, ko neviens neredz, ir biedrības vīzijas radīšana un sabiedriskās intereses uzturēšana. Bet, runājot par praktiskām lietām, neviena organizācija nevar pastāvēt bez finansējuma. Es daudz strādāju ar biedrības kasieri Andru Ziediņu un valdes locekļiem, lai noturētu un nostabilizētu ZKLB finanses. Priekšsēža pirmais un galvenais uzdevums ir noturēt stabilu un atklātu pozitīvas bilances finanču politiku biedrībā, ko esmu ar visiem spēkiem centusies darīt. Tas prasīja daudz un sāpīgas reorganizācijas. “ZK Apskata” tiek izdots elektroniski, esam pacēlušies biedra naudu un “ZK Apskata” abonēšanas maksu. Mēs vienkārši nevaram atļauties katru gadu zaudēt līdzekļus, jo tad arī biedrībai līdzekļu trūkuma dēļ būtu jāpārtrauc darbība. Tā ir liela darba daļa, ko nopietni darām. Ik gadu lielajā pārskatā dodam sīku atskaiti par to, kur un cik daudz līdzekļu ir izlietots. Katru mēnesi Andris Ziediņš sagatavo atskaiti par to, kādi ir mūsu izdevumi un ienākumi, cik izmaksājuši sarīkojumi un aktīvātes.

Liels darbs ir arī saplānot un rīkot sarīkojumus. Biedrībā ir daudz spējīgu cilvēku, kas to uzņemas, bet es esmu tas pirmais cilvēks, kas sāk runāt par telpām, par iespējām, par bufetes un bāra galdiem, par tiem, kas uzņemas atbraukšos viesmāksliniekus, kas sakārto skatuvi un zāli, kas palīdzēs sagādāt dekorācijas teātra izrādēm. Paldies valdes locekļiem, kas iesaistās un palīdz, un reizēm arī uzņemas vadību, un tad es esmu palīga lomā.

Vēl šādi neredzami darbi ir biedrības valdes sēžu un aktuālo jautājumu plānošana, jautājumi par stipendijām, ko izsniedz ZKLB mūsu jauniešiem vasaras vidusskolu apmeklēšanai, sadarbība ar “ZK Apskata” redakciju par biedrības darba atspoguļošanu. Redakcija ir ļoti enerģiska un patstāvīga un ir ļoti viegli sadarboties.

Nelielākos sarīkojumos, kā, piemēram, kinovakaros kopā ar Martu *Mannenbach* smērējam sviestmaizes, pati stāvu aiz bāra, ja mūsu lieliskais bārmenis nevar ierasties, tāpat gādāju pusdienas viesmāksliniekiem un mobilās pasu stacijas darbiniekiem, rūpējos, lai visi justos ērti un nekā netrūktu. Biedrība piedalījās arī Ziemassvētku tirdziņā, kam es gatavoju Ziemassvētku kartiņas pārdošanai, vācu un fāseju tējas,

lai biedrība varētu iegūt papildu līdzekļus. Bieži vien viesmāksliniekus un vēstniecības darbiniekus uzņemu savā mājā.

**Kas tev kā priekšsēdei ir sagādājis vislielākās grūtības, un kas ir bijis tavš gandarījums?**

Visgrūtāk ir veikt reformas, kas varētu cilvēkiem nepatikt. Ļoti grūti bija izdarīt izmaiņas “ZK Apskata” izdošanā, jo tās bija vajadzīgas gan saturā, gan fināncējumā. Tomēr man bija stingrs valdes atbalsts, un viss labi izdevās.



No kreisās: Taira Zoldnere, LR kultūras ministre Dace Melbārde, LR vēstnieks ASV Andris Razāns, un intervijas autore Laima Martinskis aizvadītajos Dziesmu svētkos Sanhosē // FOTO: Līgita Kovtuna

Vislielākais gandarījums man ir par lieliskajiem cilvēkiem biedrības valdē un “ZK Apskata” redakcijā, ar ko man ir izdevies sastrādāties, par to labo, izpalīdzīgo un draudzīgo gaisotni, kas valda mūsu valdē un lielisko sadarbību ar ZK latviešu luterāņu draudzi. Gribu pateikt lielu paldies ZK latviešu draudzes priekšsēdim Gvido Bergmanim, ZK draudzes dāmu komitejai, bijušajam draudzes mācītajam Kārlim Žolam un šobrīd diakonei Rotai Stonei, ZK latviešu korim un Zintai Zariņai, ZKLB deju kopai „Ritenīti” un visiem valdes locekļiem par to, ka esam izpalīdzīgi, saprotoši, toleranti, draudzīgi. Tas arī ir mans lielākais gandarījums, ka ir izdevies izveidot un strādāt draudzīgā komandā.

Man ir gandarījums, ka ir izdevies iepazīt un izveidot ļoti labu sadarbību ar Latvijas vēstniecības darbiniekiem Vašingtonā, ka ir izdevies rast labu kontaktu ar vēstniekiem Andreju Pildegoviču un Andri Razānu. Es ceru uz vislabāko sadarbību arī ar nākamo vēstnieku, jo Andris Razāns šā gada jūlijā atstāj savu amatu un atgriežas Latvijā.

Man ir liels gandarījums, ka ZKLB ir lieliska sadarbība ar ALA. ALAs valdē vairākus gadus darbojas divi ZKLB pārstāvji – Andris Ramāns un es, pagājušajā gadā ALAs revīzijas komisijā tika ievēlēts Mārtiņš Andersons,

ZKLB valdes loceklis, un šogad ALAs biedru nozares vadību uzņēmas Filips Andersons, ZKLB biedrs. Līdz ar to šobrīd ALAā darbojas četri ZKLB pārstāvji, kas, manuprāt, ir ievērojams!

**Ko vēl vēlies paveikt, esot šajā amatā?**

Es vēlos apzināt un iesaistīt biedrībā šeit dzimušo latviešu otrās un trešās paaudzes jauniešus, kuŗu pamatvaloda nav latviešu valoda. No vienas puses, latviešu identitāti vairāk vai mazāk nosaka piederība latviski runājošai sabiedrībai, bet tai pašā

nāties un sajūst personības strāvājumu, nevis *Twitter* vai *Facebook* kontā redzēt, ko viņš ir apēdis brokastīs vai vakariņās. No otras puses, tagad, kad visi esam “izkaisīti” pasaulē, sociālie mediji ir neatsverami, uzturot kontaktus ar ģimeni un draugiem, tie ir neatsverams palīgs arī ātrai un efektīvai informācijas izplatīšanai. Un tomēr – esmu pārliecināta, ka joprojām svarīga ir kopīga darbošanās – kopā spēlēt teātri, muzicēt, dziedāt kori, baudīt viesmākslinieku priekšnesumus. Ceru, ka tas

šīs ziņas iztulko angļu valodā. Mūsu mājaslapas administrators Klāvs Rudzītis sagatavoto infogrammu izsūta visiem ALAs un ALJAs biedriem, kā arī pārējiem interesentiem uz viņu e-pastiem.

Otra liela darba daļa ir politiskais darbs – sadarbība ar Amerikas un Latvijas valdību institūcijām. Tas ir plašs darba lauks, kuŗā iesaistītas arī vairākas sabiedriskās organizācijas: ALA, Apvienotā baltiešu komiteja, Centrālās un Austrumeiropas koalīcija, Amerikas baltiešu brīvības līga un, protams, Pasaulas brīvo latviešu apvienība (PBLA). Ja ir vajadzīga sabiedriskā kampaņa, lai vērstos pie Amerikas vai Latvijas valdības par kādu jautājumu, tad tas ir informācijas nozares uzdevums.

Piemēram, tikko ALAs 65. kongresā tika pieņemta rezolūcija vērsties pie Latvijas Saeimas, lai veicinātu un atbalstītu likumprojekta pieņemšanu par nacionālā interešu objekta statusa piešķiršanu Latvijas Okupācijas muzejam. Pieņemām arī rezolūciju par vērsanos pie Amerikas valdības par to, lai atbalsta priekšlikumu Eiropā atjaunot radio *Brīvā Eiropa* darbību, kas būtu pretstatījums melīgajai Krievijas propagandai, kas šobrīd ir pārpludinājusi ne tikai Latviju, bet visu pasauli.

**Kādu padomu tu dotu vai ko novēlētu nākamajam ZKLB priekšsēdim?**

Vispirms es labprāt pateiktu, kāpēc priekšsēžiem, manuprāt, ir jāmainās. Pirmkārt, priekšsēdētāja maiņa ir viena no demokrātiskas sabiedrības pamatizpausmēm. Sabiedriska organizācija nav karaļvalsts. Uzskatu, ka vēlētam personām ir jāmainās, un ir jāmainās tāpēc, ka jebkuŗš cilvēks, pat vīstalantīgākais un spējīgākais, ilgu laiku darot vienu un to pašu, ieslīgst rutīnā, līdz ar to visa organizācija iet kā pa iebrauktām slīdēm. Lai cik labas ir šīs iebrauktās slīdes un daudzas no tām ir jāturpina, tomēr vienmēr ir vajadzīga kāda jauna vēsma. Ar katru jaunu personību nāk jaunas idejas, iespējas, un jauns pacēlums ir vajadzīgs katrai organizācijai.

Mūsu biedrībā termiņš ir trīs gadi, un priekšsēdis var tikt pārvēlēts uz otru termiņu. Pēc maiņas priekšsēdis var nākt atkal atpakaļ, bet pārtraukumam ir jābūt. Pagājušajā gadā mani pārvēlēja uz otru termiņu, tāpat būšu amatā vēl divus gadus.

Savam pēctecim es noteikti novēlētu noturēt biedrības finančiālo stabilitāti, turpināt labo sadarbību ar mūsu sadarbības partneriem – ZK latviešu draudzi, ALA, vēstniecību, un, protams, nākt arī ar jaunām reformām un idejām, un es ar lielu interesi tās gaidīšu un ar prieku piedalīšos, ja varēšu būt daļa no jaunām vēsmām.

Šī gada 21. maijā, kad ZKLB svinēs savu 65. gadadienu, aicinu visus biedrības biedrus, ģimenes locekļus, draugus un atbalstītājus kopā nosvinēt šo skaisto un nozīmīgo jubileju!

laikā es vēlos saprast, vai cilvēks, kas ikdienā nerunā latviešu valodā, bet kam ir šis latviskās saknes, var justies piederīgs latviešu sabiedrībai. Vēlos saprast, ko viņi gribētu ņemt no latviešu sabiedrības un ko viņi varētu dot latviešu sabiedrībai.

Es vēl joprojām gribētu celt ZK latviešu sabiedrības redzamību Amerikas latviešu sabiedrības vidū. Tas nozīmē rīkot Amerikas latviešu sabiedrībai nozīmīgus pasākumus šeit, Ziemeļkalifornijā, – konferences Stenforda Universitātē, kongresus Sanfrancisko vai Sanhosē apkārtnē. Tas mūs pamudina vairāk kopā strādāt un paveikt.

**Šobrīd ZKLB mērķis ir uzturēt latviešu kopienu, kultūru un valodu Ziemeļkalifornijā. Ja pirms 65 gadiem vienīgais veids, kā uzturēt latvisko kopības sajūtu, bija personiskas tikšanās, tad šodien, pateicoties plašai informācijas tehnoloģiju pieejamībai, varam sekot līdzī notikumiem Latvijā un sazināties ar ģimeni un draugiem no jebkuŗas vietas pasaulē. Kā tu redzi ZKLB nākotni no šādās vēstures perspektīvas?**

Man vienmēr svarīgākais tomēr ir bijis cilvēciskais kontakts, bet es uzveru – man. Cilvēkiem, kas aug mūsdienu tehnoloģiskajos apstākļos, varbūt svarīgāks ir virtuālais kontakts. Man daudz svarīgāk ir cilvēkus satikt, par-

turpināties.

Mūsu savdabība ir tā, ka dzīvojam tehnoloģiju galvaspilsētā, kur galvenokārt ir sabraukuši cilvēki, kuŗu darbs vairāk saistīts ar tehnoloģijām un mazāk ar radošo darbību. Tāpēc es ļoti aicinu visus, kam ir tuva radošā dzirkstele jebkuŗā mākslas izpausmes veidā, iesaistīties latviešu sabiedrībā, jo šī ir ļoti patiecināma vide, kur šim interesēm izpausties. Mums ir ļoti vajadzīgi cilvēki, kas nāktu ar savu radošo potenciālu, lai padarītu latviešu sabiedrisko dzīvi interesantāku. Mēs savukārt apsolāmies būt ļoti pateicīgi par to un apsolāmies šos cilvēkus mīlēt un cienīt, un palīdzēt virzīt radošo karjēru.

**Tu esi arī ALAs informācijas nozares vadītāja un nesen atgriezies no ALAs 65. kongresa. Kādi ir tavi pienākumi?**

Tie ir ļoti plaši. Mans pirmais un galvenais pienākums ir tieši tas, ko amats norāda – informēt latviešu sabiedrību. Praktiski tas notiek ar ikmēneša infogrammu palīdzību. Es lūdzu visus ALAs nozaru vadītājus un valdes locekļus iesūtīt šī un nākamā mēneša aktualitātes e-pastā. Tad infogrammas sagatavošanas komanda – Raitis Eglītis, Ilze Garoza un es – izveidojam versiju par aktuāliem notikumiem Latvijā un šeit – apvienojam visu to, kas mūsu sabiedrībai būtu jāzina un būtu interesanti. Anita Juberte

# Pēdējās Latvijas vasaras vinjetes (1944. gadā)

Atmiņu stāstījums

ILGA WINICOV HARRINGTON

(Nobeigums)

Tantiņa izliecās pa istabas logu uz pagalma pusi, kur bija redzami puīši un meitas ar spaiņiem, tie centās apdzēst degošo šķūni. Tantiņa sauca palīgā. Acimredzot, vispārējā uztraukumā mēs bijām aizmirstas.

Kāds sauca: "Saritini paklāju vai diviēli un pabāz zem durvīm!" Tas bija jau izdarīts.

"Mudīgi dabūjiet kāpnes!" sauca Andravnieks.

"Visas gaŗās kāpnes ir lopu šķūnī aiz degošām durvīm!"

"Dabū citas!" vaimanāja tantiņa raudulīgā balsī. "Mums durvis jau pavisam karstas! Mēs sadegsim!"

Situācija bija nopietna. Mēs ar tantiņu lūkojāmies pa logu pagalmā. Vairāki puīši un meitas vēras uz mums tikai ar bezspēcīgi augšup vērstām sejmā.

Viens no vīriem iesaucās: "Lec, es tevi noķeršu!"

Bet tantiņa vaimanāja vēl skaļāk: "Visi kauli salūzis!" Viņa pēkšņi pagriezās pret mani: "Tū lec, varbūt viņš tevi varēs noķert."

Es redzēju dūmus, veļamies gar paklāja malām un – lēcu! Mani nenokēra. Es iekritu krūmā. Bet krūms mani pasargāja. Lauztos nekā nebija, bet zilumu un sakrāpējumu netrūka. Diemžēl šoka iespaidā neko vairāk no tās nakts neatceros.

Nākamā rītā es atmodos pavisam stīva salmos siena šķūnī. Kāds mani tur bija nolīcis un apsedzis ar vieglu sedziņu. Tantiņa, arī acimredzot izglābta, gulēja turpat netālu no manis. Dūmu smaka vēl bija stipri jūtama, bet pagalmā smidzināja lietus. Caur šķūņa durvīm varēju redzēt apdegušo lopu kūti un mājas sienas. Uguns bija izpostījis abas ēkas, tikai siena šķūnis un klēts bija izglābta. Par laimi, govīs tonakt bija ganībās un puīši bija spējuši izvest zirgus un aitas no degošās kūts. Dažas mēbeles no saimnieku iedzīves arī bija izdevies saglabāt. Tās visas tagad stāvēja nekārtīgā kaudzē zem vītola klēts otrā pusē. Tantiņa bija zaudējusi visu. Mans naktskreklis kļuva man par kleitu, un biju priecīga, ka nebiju noģērbusi apakšveļu. Labi, ka tajos gados vēl daudz nedomāju par izskatu.

Viss cits bija zudis. Tantiņa atmodās un mani apkampa – mēs abas tomēr bijām dzīvas.

Brokastis improvizēja pagalmā ap mazu ugunsgrūdu. Kaimiņu ļaudis, kuŗi bija nākuši palīgā ugunsgrūdu dzēst, atnesa mums brokastīm maizi un putru. Govis sadzina aplokā un tur arī izslauca svaigu pienu. Pieaugušie sāka nest no uguns liesmām un lietus izglābtās mantas klēti un siena šķūnī. Svarīgākais jautājums visiem bija: "Kā tas varēja notikt? Kā varēja aizdegties?"

Ieradās vietējais policists un, vairāku vīru pavadīts, sāka visu rūpīgi pārbaudīt apdegušās kūts stūrī. Tur viņi atrada vecu petrolejas kannu, kas parasti tika turēta pavisam citur. Vīri saskatījās un nāca pie vienota slēdziena: "Ļaunprātīga dedzināšana! Bet kas un kāpēc?" Un tad kāds atcerējās aizbēgušo Zitu.

Es arī pēkšņi atcerējos viņas vārdus iepriekšējā vakarā. Pagriezos pret tantiņu un klusi teicu: "Zita teica dusmodamās, ka viss izkūpēs dūmos."

"Bērns, kāpēc tu man to neteici?" Tantiņa novaidejās un piebilda: "Jā, bērns, mēs to neviens nedomājām..."

Vakarā atbrauca mana mamma, un es atgriezos Rīgā. Es nezinu, vai Zitu toreiz noķēra un apcietināja par ļaunprātīgu dedzināšanu.

Nākamās nedēļas Rīgā pagāja kā miglā. Septembrī man vajadzēja sākt trešo pamatskolas klasi, bet pieaugušo nemiers par nākotni pielīpa arī man. Austrumu fronte ik dienas nāca mums tuvāk. Cerības par kaŗa virziena maiņu ik dienu kļuva vājākas.

Vācu kuŗis "Šteubens" atkal apmeklēja Daugavas krastu, uzņemot ļaudis bēgšanai no kaŗa uz Rietumiem. Neviens negribēja atcerēties veco ziņģi no 1939. gada: "Iekš Dina stāv Šteubens, Un rit es jau brauc, es nevar šeit bleiben, Jo Firers man sauc." Toreiz, 1944. gadā, mēs baidījāmies ne tik vien no kaŗa, bet arī no Padomju Savienības otrās okupācijas un centāmies tikt uz Rietumu pusi, lai kas tur būtu.

Septembrī Daugava Rīgā vairs nebija droša lielu kuŗu satiksmei. Mēs saņēmām atļauju atstāt Rīgu 25. septembrī. Pārcelāmeis uz

Aizputi, un vecāki plānoja atrast kuŗi prombraukšanai uz Dancigu no Liepājas. Manas atmiņas par šiem notikumiem ir diezgan izplūdušas. Atceros braucienu no Pārdaugavas, kur mēs dzīvojām. Braucām agrā rītā kāda laucinieka ratos ar maniem vecākiem un



No labās: Ieva, Maruta un Ilga 2015. gada augustā

mūsu paunām pāri Daugavas tiltam. Vēlāk redzu sevi jau nedroši kāpjam pa stāvu kāpņu laipu uz milzu kuŗa. Mamma vecos papīros, uz brūni nosūbējušas nelielas kartītes stāv rakstīts: "Fahrchein NR. 899" mums "mit Dampfer Steuben... 30 Sept. 1944 – 6 Uhr". Tieši kā mēs nokļūvām Liepājā, neatceros. Bet mana pēdējā un neaizmirstamā Latvijas vasara bija beigusies.

Atceros, ka kuŗis bija tik liels, ka uz tā varēja viegli apmaldīties. Visās telpās un koridoros bija milzu burzma; ļaudīm bija jāspraucas gar paunām un kofejiem, kuŗi salikti gar malām. Daži cilvēki, atraduši kādu klusāku stūrīti, sēdēja ar drūmām sejmā, citi stāvēja mazās grupās meklējot neziņā informāciju par to, kas notiek, kad braucam, un pauda mūsu visu bailes par torpēdām jūras ceļā.

Man atmiņā maza personiska vinjete. Bija vakars, gandrīz pavisam tumšs, un kuŗis jau devās lielā ūdens plašumā kā milzu tumša masa. Ziņkāribas dzīta, biju aizklidusi no vecākiem tālu uz klāja, kur satiku vienu ļoti jaunu vācu matrozi ar savu vakariņu plāti. Es, šķiet, kāri uz to skatījos, jo viņš man piedāvāja kaut ko no tās paņemt: "Bitte". Es sakaunējos un taisījos prom, bet viņš paņēma kaut ko no paplātes un man pa-

sniedza ļoti aromātisku bāli dzeltenu augļa šķēli: "Ananas," viņš teica un vēl kaut ko vāciski piebilda, ko nesapratu, un tad ar mīmiku rādīja, ka tas esot garšīgs. Tā es pirmo reizi nogaršoju ananasu. Pēc gadiem dzirdēju, ka pēc dažiem mēnešiem citā brau-

Maruta man bieži izpalīdz, izlasīdama manus latviskos manuskriptus. Paturot prātā, ka 1944. gada 30. septembrī bija mūsu izbraukšana, radās jautājums, vai patiesi es uzkāpu uz "Šteubena" Liepājā. Marutas vecāku atmiņās Rīga atstāta 30. septembrī, ar mazu tvaikonīti uz Bolderāju, kur esot uzkāpuši uz lielā kuŗa "Šteubena". Iespējams, ka bijām abas izbraukušas no Latvijas ar vienu un to pašu kuŗi tai pašā datumā. Tā sākās Marutas un mana sadarbība kā "vēstures detektīviem".

Pāris dienu vēlāk vēstures fakti tika noskaidroti ar Marutas tēva pases kopijas palīdzību, ar atļauju izbraukt no Rīgas un ziņmogu robežas pāriesānai Vācijā, Gotenhāfenā 1944. gada 2. oktobrī; Gotenhāfena ir tuvāk Rīgai nekā Danciga, tā saīsino kuŗa braucieni. Otrs svarīgākais fakts, kuŗa nozīmī nebiju iepriekš sapratusi, atradās uz mūsu izbraukšanas kartītes. Tas bija vārds "Pontonbrücke", kas norādīja uz Rīgas veco Pontontiltu, jo Liepājā tāda tilta nav. Acimredzot bijām iekāpušas pie Pontontilta tai pašā tvaikonīti, kur Marutas ģimene, un pēc tam "Šteubena", izbraukdamas no Latvijas tai pašā datumā.

Dalījāmies ar mūsu atklājumiem arī ar Ievu, jo viņas ar Marutu bija kopīgi izbraukušas no Latvijas. Zilavas un Lietiņa meita Maruta un Melbārdes un Lagzdiņa meita Ieva, toreiz 4 gadu vecumā, atstāja Rīgu ar grupu no Nacionālā teātra tai pašā datumā.

Ieva savās ģimenes atmiņās stāsta par teātriniekim, ka tai dienā tie sanākuši kopā pēdējo reizi uz Nacionālā teātra skatuves. Viņi kopīgi nodziedājuši "Dievs, svētī Latviju" pirms došanās nezināmos ceļos uz Rietumiem. Veģoties atpakaļ, esot amizanti un rūgtensaldi atcerēties, ka viens no aktieriem ievērojis Lagzdiņa ceļam nepiemērotos apavus un atradis viņam stingrus zābakus kostīmu garderobē. Lagzdiņa aizņemtie zābaki izstaigāja ne tik vien Vāciju kaŗa un pēkaŗa laikos, bet pat aizceļoja uz Ameriku, pirms atgriešanās atkal Rīgā. Tie tagad mājā Smilģa Teātra mūzejā.

Neiedomājami, ka 72 gadus vēlāk, manas neskaidrās atmiņas par to, kā nokļuvu līdz kuŗa kāpņu laipai tika izskaidrotas un brīnīšķā likteņa lokā sasaistīja trīs mazas latviešu meitenes no tiem laikiem, kuŗas visas tagad atrodas Meinas štātā Amerikā.

Meinas latviešu sabiedrība tiek diezgan reti, bet jau pirms vairākiem gadiem mēs visas trīs, sarunās atradām kopīgas intereses par latviešu teātri un aktieriem trimdā. (Par to jau rakstīju "Skatuves jūsmās Virsburgā", Laiks, 2010. g. 4.-17. dec.) Manā 1948. gada autografu grāmatā bija ieraksti no Mildas Zilavas, Kārļa Lagzdiņa, Hildas Princes, Osvalda Uršteina un citiem Mērbekas un arī Eslingenas teātra aktieriem. Kad rādīju savām jaunajām Meinas draudzenēm Marutai Lietiņš Ray un Ievai Lagzdiņš Tatarsky viņu vecāku autografcus manā albumā, labi atcerējos lomas, kuŗas šie aktieri bija tēlojuši uz skatuves.

## Trimdas jautājumu konsultatīvā padome Latvijas Zinātņu akadēmijā

KRISTĪNE BEĶERE, LZA BSPC

Aprīļa beigās Latvijas Zinātņu akadēmijā uz kārtējo sēdi sanāca Latvijas Zinātņu akadēmijas Zinātniski konsultatīvā padome trimdas jautājumos. Padome tika izveidota, lai atbalstītu un veicinātu Zinātņu akadēmijā uzsāktos pētījumus par trimdu, un tā darbojas nu jau sešus gadus. Padomē ietilpst kādreizējie trimdas aktīvi sabiedriskie darbinieki, PBLA pārstāvniecības Latvijā vadītājs Jānis Andersons, Ārlietu ministrijas speciālo uzdevumu vēstnieks diasporas jautājumos Pēteris Elferts, kā arī pārstāvji no

vairākām ar trimdas vēstures pētniecību saistītām institūcijām: mūzeja "Latvieši pasaulē", Latvijas Nacionālā arhīva un Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūta.

Padomes darbības gados ar tās atbalstu īstenoti vairāki projekti: izdoti divi trimdas vēsturei veltīti rakstu krājumi, notikušas vairākas trimdas pētniecībai veltītas konferences un sekcijas lielākos kongresos. 2011. gadā padomes locekļi balsojot no visa plašā trimdas darbību un sasniegumu klāsta izvēlējās četrus pašus svarīgākos politiskos notikumus

laikā no Otrā pasaules kaŗa beigām līdz neatkarības atjaunošanai, un šiem četriem notikumiem tika veltīta ceļojošā izstāde, kuŗa divu gadu laikā tika demonstrēta kultūras un izglītības iestādēs visā Latvijā. Padomes zināšanas un atbalsts ir bijis nenovērtējams arī trimdas politiskās aktivitātes atspoguļojošā dokumentu krājuma sagatavošanā. Dokumentu krājums iznāks šī gada nogalē kā 4. sējums seriģā "Nevardarbīgā pretošanās: Latvijas neatkarības atgūšana dokumentos". Krājumā no pētnieku savāktiem daudziem

tūkstošiem dokumentu būs atlasīti un publicēti 130 nozīmīgākie, kuŗi chronoloģiski atspoguļo trimdas dažādu organizāciju daudzajās mītnes zemēs aktivitātes ar mērķi panākt Latvijas neatkarības atjaunošanu.

Padomes sēdē apspriesti tuvākajā nākotnē plānotie pasākumi, tuvākais no tiem veltīts Pasaules brīvo latviešu apvienības 60. gadadiņai. Šo notikumumu iecerēts svinēt, 2016. gada 5. oktobrī sarīkojot zinātnisku konferenci par PBLA lomu Latvijas neatkarības atjaunošanā un devumu Latvijai

pēc neatkarības atjaunošanas. Konsultatīvajā padomē darbojas arī divi bijušie PBLA priekšsēdētāji – Uldis Grava un Oļģerts Pavlovskis. Paredzēts, ka konferencē ar ziņojumiem uzstātos gan bijušie un tagadējie PBLA vadītāji un amatpersonas, gan arī trimdas vēstures pētnieki. Tāpat, turpinot Pasaules latviešu zinātnieku III kongresā 2011. gadā aizsāktu tradīciju, tiek plānots aktuģlģzēt trimdas pētniecības jautājumus arī nākamajā – IV Pasaules latviešu zinātnieku kongresā, kas notiks 2018. gada vasarā Rīgā.



# LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

## Koris Sōla uzvar Eiropas koru *Grand Prix* konkursā Varnā

Bulgārijas pilsētā Varnā ar Latvijas Kultūras akadēmijas jauktā kora *Sōla* uzvaru beidzies 37. starptautiskais profesora Georgi Dimitrova Maija koru konkurss, kas ir arī viens no sešiem posmiem Eiropas *Grand Prix* augstākā līmeņa koru konkursā pasaulē.



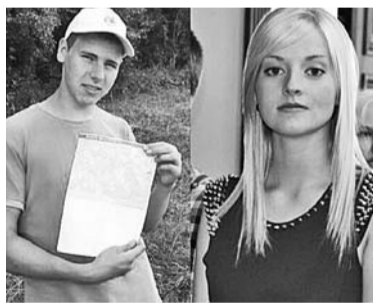
//FOTO: LETA

Koris konkursā dziedāja Pēterā Vaska, Jēkaba Jančevska, Paula Hindemita, Knūta Nisteta, Gustava Mālera, Alfrēda Šnitkes, Johanna Brāmsa, Aleksandra Taņeva un Viljama Bērdā opus. Koris *Sōla* diriģenta Kaspara Ādamsona vadībā ieguva pirmo vietu jaukto koru kategorijā, kas deva iespēju piedalīties arī konkursā *Grand Prix*, kur četru koru konkurencē izcīnīja uzvaru. Kopumā konkursā trijās kategorijās piedalījās 13 kori no desmit valstīm. Šie panākumi korim nodrošina iespēju piedalīties visu sešu *Grand Prix* posmu uzvarētāju konkursā 2017. gada rudenī Tolosā, Spānijā.

\*\*\*

## Jaunieši no Valkas Bekingemas pili saņem Edinburgas hercoga apbalvojumu

Pirmdien, 16. maijā, jaunieši no Valkas – **Signe Zalužinska** un **Mairis Lukovskis** (*attēlā*) – Bekingemas pili, Londonā, saņēma Edinburgas hercoga starptautisko zelta apbalvojumu. Apbalvojumus jauniešiem svinīgā ceremonijā pasniedza britu karaliskās ģimenes locekļi.



Zalužinska un Lukovskis Edinburgas hercoga starptautiskās jauniešu pašaudzināšanas programmas *Award* zelta līmeņa ietvaros saņēma pašu izvirzītos mērķus. Katrs jauniešs, atbilstoši programmas *Award* vispārīgajiem noteikumiem, bija izvirzījis sev kopumā piecus mērķus, kas saistīti ar programmas *Award* jomām – brīvprātīgo darbu, fizisko sagatavotību, prasmēm, piedzīvojumu ceļojumu un projektu. Apbalvošanas ceremonijas laikā apbalvojumus kopumā saņēma 1000 jauniešu no visas pasaules. Katram jauniešim, kurš saņēma apbalvojumu, bija iespēja uzaicināt uz šo ceremoniju vienu viesi. Zalužinska un Lukovskis uz apbalvošanas ceremoniju bija uzaicinājuši savu programmas *Award* vadītāju, Valkas novada Bērnu un jauniešu centra *Mice* izglītības

speciālisti Tiju Bērtiņu, kā arī Inesi Lečmani, kas ir viņu pirmā programmas *Award* vadītāja.

\*\*\*

## Prezidents saņem noauto Lielvārdes jostu ar laba vēlējumiem

Valsts prezidentam Raimondam Vējonim 11. maijā pasniegta Lielvārdes josta (*attēlā*) ar iedzīvotāju laba vēlējumiem, kas savākti laikā, kad prezidents ārstējās slimnīcā.



“Paldies par jūsu labajām domām un spēcinošajiem vārdiem, kas palīdzēja man ātrāk atgūt veselību un dod spēku turpmākajam darbam. Šodien jūtos patiesi saviļņots, saņemot īstu Lielvārdes jostu, kuŗa tapusi, pateicoties jūsu mīlestībai un rūpēm,” sacīja Valsts prezidents Raimonds Vējonis, saņemot viņam veltīto Lielvārdes jostu. Pāris nedēļu laikā tika iesniegti 3000 vēlējumi un sveiceni, kopā veidojot rakstu rindiņas trīs metru garumā.

\*\*\*

## Nacionālajā bibliotēkā atklāts mākslas darbs *Latvijas karogs*

10. maijā Latvijas Nacionālās bibliotēkas (LNB) Humanitāro un sociālo zinātņu lasītavā, klātesot Latvijas Valsts prezidentam Raimondam Vējonim, Gruzijas vēstniekam Latvijā Teimurazam Džandžalijam un ASV vēstniecei Latvijā Nensijai Bikofai Petitai, tika atklāts un pastāvīgi deponēts lielzīmē mākslas objekts *Latvijas karogs*. Gruzīnu izcelsmes amerikāņu mākslinieka Dāvida Datunas veidotais mākslas darbs ir dāvinājums Latvijai 97. dzimšanas dienā.



“Man bija patīss gods strādāt ar mākslas darbu “Latvijas karogs”! Tas bija interesants izziņas process, kas ir ļāvis man uzzināt vairāk par jūsu brīnišķīgo valsti un tās cilvēkiem, kā arī jūsu centieniem virzīties uz priekšu un būt brīviem. Es esmu pateicīgs Latvijas tautai, ka tā ir ļāvusi piešķirties savai dvēselei un tādējādi kļūt par daļu no jūsu valsts. Es izsaku dziļu pateicību prezidentam kungam un bibliotēkas direktora kungam personīgi,” pausts Dāvida Datunas rakstiskajā sveicienā sarīkojuma dalībniekiem. 2015. gada novembrī festivālā *Art Riga* atklāšanas sarīkojumā D. Datuna mākslas darbu pasniedza Valsts prezidentam. Atbilstoši Valsts prezidenta kancelejas iniciatīvai, mākslas objekts tiek deponēts LNB. Mākslas dar-

ba “Latvijas karogs” pamatā izmantotas pozitīvas un negatīvas optiskās lēcas, kas novietotas virs attēlu kolāžas, kuŗā redzami Latvijas vēsturē svarīgi notikumi, vietas un cilvēki cīņā par valsts brīvību. Mākslinieks Dāvids Datuna dzimis 1974. gada 10. februārī Tbilisi, Gruzijā. Šobrīd viņš dzīvo un strādā Ņujorkā, ASV. D. Datuna ir guvis plašu atpazīstamību ar mākslas objektu seriju *Miljonu viedokļi* (*Viewpoints of Millions*), kas pēta nacionālās identitātes simbolus un to nozīmes.

\*\*\*

## Kardināls Pjetro Parolins vizītē Latvijā

Latvijā 11. maija pievakarē ieradās Vatikāna valsts sekretārs, kardināls Pjetro Parolins. Viņa amats ir otrais aiz Romas pāvesta krēsla un uzskatāms par analogu premjērministra postenim. Pirms tam viņš apmeklēja Lietuvu un Igauniju. Vatikāna pārstāvis tikās ar Latvijas valsts prezidentu Raimonu Vējoni. Pēc tam viņš apmeklēja Brīvības pieminekli un nolika ziedu vainagu. Sekoja tikšanās ar ministru prezidentu Māri Kučinski, preses konference un oficiālas pusdienas.



Pjetro Parolins // Foto: LETA

Kardināls Pjetro Parolins apmeklēja Okupācijas muzeju, pēc tam Saeimas ēku, kur tikās ar Saeimas priekšsēdi Ināru Mūrnieci. Pulksten 15 Vatikāna valsts sekretārs ieradās Latvijas Universitātes ēkā, kur prezentēja pāvesta Franciska enciklikas *Laudato si* tulkojumu latviešu valodā. Tas bija viens no galvenajiem publiskajiem sarīkojumiem kardināla vizītes laikā Latvijā.

Tiekoties ar Pjetro Parolinu, Valsts prezidents Raimonds Vējonis ielūdza pāvestu Francisku apmeklēt Latviju. Vējonis sacīja, ka lielu sabiedrības pacēlumu radījusi pāvesta Jāņa Pāvila II vizīte Latvijā 1993. gadā. Iepriekš intervijā Igaunijas laikrakstam kardināls par iespējamo vizītes laiku kaimiņvalstī nosaucis 2018. gadu. Abu amatpersonu sarunās tika uzsvērts, ka Svētais Krēsls vienmēr atbalstījis Latvijas neatkarības centienus un nekad nav atzinis Baltijas valstu inkorporāciju PSRS sastāvā. “Es, protams, esmu tikai vēstnesis un, ja drīkst, paust savu personisko viedokli, ceru, ka Romas pāvests Francisks piekritīs 2018. gadā apmeklēt Latviju,” izteicās Vatikāna valsts sekretārs Pjetro Parolins.

\*\*\*

## ĀM norāda uz Krievijas vēstnieka komentāriem

12. maijā uz Ārlietu ministriju (ĀM) tika izsaukts Krievijas vēstnieks Latvijā Aleksandrs Vešņakovs.

Ar vēstnieku tikās Ārlietu ministrijas valsts sekretārs Andrejs Pildegovičs, lai paustu Latvijas puses nostāju par A. Vešņakova pēdējā laika intervijām presē.



Aleksandrs Vešņakovs

Pildegovičs norādīja, ka vēstnieks savos publiskajos izteikumos ir pārsniedzis diplomātiskajā praksē pieņemtās robežas. Valsts sekretārs kā nepieņemamu minēja vēstnieka pausto kritiku rezidences valsts īstenotajai iekšpolitikai un ārpolitikai, apvainojumus Latvijai par meliem attiecībā uz Minskas vienošanās izpildi konflikta noregulējumam Ukrainā, pārmetumus par vēstures falsifikāciju. Kā absurds tika noraidīts vēstnieka apgalvojums, ka Latvijas valdība ierobežo Latvijas iedzīvotāju iespējas saņemt alternatīvu informāciju par pasaulē notiekošo. Pildegovičs izteica vilšanos, ka, neskatoties uz vēstnieka ilgo kadenci Latvijā, viņam nav izdevies līdz galam izprast Latvijā un tās sabiedrībā notiekošos procesus. Vēstnieks tika aicināts izvairīties no vēstījumiem, kas vērsti uz Latvijas sabiedrības šķelšanu. Valsts sekretārs pauda neizpratni par A. Vešņakova centieniem radīt iespaidu, ka Latvijas politiskās izvēles kavē Latvijas-Krievijas sadarbību. Latvija vienmēr ir iestājusies par labām kaimiņattiecībām ar Krieviju, taču Krievijas īstenotā prettiesiskā Krimas aneksija un tās izprovocētais konflikts Ukrainas austrumos ir ietekmējuši šīs attiecības. Vienlaikus pat šajos sarežģītajos starptautiskajos apstākļos Latvija ir turpinājusi iespējamo nepieciešamo dialogu ar Krieviju ekonomikā, kultūrā, pārrobežu sadarbībā, kā arī sadarbībā starp ārlietu, robežas un muitas dienestiem.

\*\*\*

## Pārrunā sabiedroto klātbūtnes stiprināšanu reģionā



13. maijā Rīgā notika regulārās Baltijas valstu Ārlietu ministriju politiskās konsultācijas. Šogad konsultācijas rīkoja Ārlietu ministrijas valsts sekretārs Andrejs Pildegovičs, kuŗš Rīgā uzņēma savus Baltijas valstu kolēģus – Lietuvas ārlietu viceministru Andriju Krivu un Igaunijas Ār-

lietu ministrijas valsts sekretāra vietnieci politiskajos jautājumos Kiliki Silasti-Elingu. Amatpersonas pārrunāja aktuālos drošības politikas jautājumus, tostarp gatavosimos NATO galotņu apspriedei Varšavā un sabiedroto klātbūtnes stiprināšanu Baltijas reģionā, kā arī Eiropas Savienības Austrumu partnerības politikas aktualitātes un atbalstu partnerības valstīm.

Baltijas valstu Ārlietu ministriju amatpersonas piedalījās arī Baltijas Asamblejas un Baltijas Ministru padomes kopīgi rīkotajā augsta līmeņa konferencē “Baltijas reģiona drošība: aktualitātes un turpmākie soļi”, kas notika Saeimā. Uzstājoties konferencē, valsts sekretārs Pildegovičs raksturoja nozīmīgās pārmaiņas, attīstību un straujo izaugsmi Baltijas valstīs pēdējo divdesmit piecu gadu laikā, kas šobrīd kalpo par reformu paraugu citiem. Pildegovičs atsevišķi izcēla Baltijas valstu ciešo sadarbību un ieguldījumu starptautiskajā drošībā, ko apliecina Baltijas valstu dalība dažādās starptautisko organizāciju misijās.

\*\*\*

## NATO valstu kaŗavīri mācībās *Pavasara vētra*

Latvijas kaŗavīri Baltijas bataljona sastāvā veiksmīgi pilda uzdevumus militārajās mācībās *Kevadorm* jeb *Pavasara vētra* Igaunijā. NATO militārajās mācībās pārstāvēti dalībnieki no ASV, Lielbritānijas, Vācijas, Polijas, Kana- das, Somijas un Baltijas valstīm. Kopumā mācībās piedalās vairāk nekā 5000 kaŗavīru no aktīvā obligātā dienesta un rezervistiem. “Mums ir desmit valstis, kas šogad piedalās, un vēl ir arī iesaistīti vairāk nekā 1000 kaŗavīru no sabiedroto spēkiem,” stāstīja Igaunijas Aizsardzības spēku štāba pārstāvis Simo Sārs.



Latviju pārstāv aptuveni 190 kaŗavīru, tostarp ir kaŗavīri gan ar lielu, gan mazu pieredzi kā kaŗeive Zane Pore, kas dienestā ir tikai sešus mēnešus. “No sākuma bija ļoti bail, ka šeit būs grūti un nezināsim daudz ko, bet mums ļoti daudz palīdz pieredzējušie kaŗavīri. Līdz ar to mums ir vieglāk šeit,” atzina kaŗeive.

\*\*\*

## Eiropas Savienības vēstnieku vizīte Ņūfaundlendā un Labradoras provincē

No 12. līdz 15. maijam Latvijas vēstnieks Kanadā Juris Audariņš piedalījās Eiropas Savienības vēstnieku oficiālā vizītē Ņūfaundlendā un Labradoras provincē. Vizītes laikā bija tikšanās ar provinces vadību un dažādu nozaru ekonomikas, biznesa, izglītības un sabiedrības pārstāvjiem, pārrunājot ES un Ņūfaundlendā un Labradoras provinces nākotnes sadarbības jautājumus.

(Turpinājums 10. lpp.)

# LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)



Ekonomiskās sadarbības attīstīšana provinču līmenī ir īpaši aktuāla ES un Kanadas ekonomiskās sadarbības līguma (CETA) kontekstā. Vizīte Ņūfaundlendā un Labradoras provincē ir ceturta ES valstu pārstāvju vizīte oficiālo vizīšu sērijā uz Kanadas provincēm, tādējādi uzsvērot provinču nozīmi ES un Kanadas attiecību attīstīšanā. Kopš 2014. gada ES vēstnieki oficiāli tikusies ar Ontario, Kvebekas un Ņūbransvikas provinces valdībām.

\*\*\*

## Kažociņš Ušakovam iesaka "beigt rakt, ja esi bedrē"

Runājot par Rīgas pilsētas galvas Nīla Ušakova (*Saskaņa*) sociālajos tīklos publicēto skandalozo karikatūru, bijušais Satversmes aizsardzības biroja vadītājs un tagadējais Valsts prezidenta padomnieks Jānis Kažociņš Rīgas pašvaldības priekšsēdim ieteicis "beigt rakt, ja esi bedrē".



Jānis Kažociņš // Foto: LETA

"Ja runā par skandalozo Ušakova karikatūru, labākais padoms – ja esi bedrē, beidz rakt. Diemžēl Ušakova kungs to laikam nebija īsti sapratis. Domāju, šī karikatūra viņam latviešu vēlētajū acīs ir nodarījusi lielu ļaunumu. Mēģināt iztaisīt joku no okupācijas bija kļūda, un to viņš arī labi saprata," intervijā laikrakstam *Latvijas Avīze* sacījis Kažociņš. Bijušais SAB šefs atcerējies gadījumu, kad Ušakovs kā Rīgas pašvaldības vadītājs pirmo reizi aizgājis uz Okupācijas muzeju. "Bija brīdis, kad izskatījās, ka *Saskaņa* varētu iet kopā ar Reformu partiju; un tad tas "o..." vārds gandrīz mēles galā bija," atbildot uz laikraksta uzdotu jautājumu saistībā ar Latvijas okupāciju, notikumus atcerējies Kažociņš.

\*\*\*

Latvija – 35. OECD dalībniece

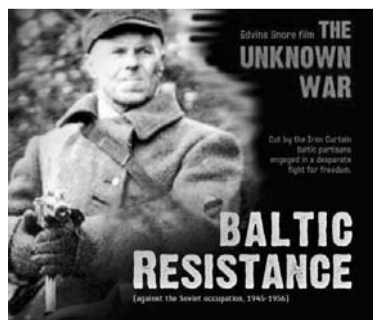


11. maijā notika Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) Padomes sēde, kurā OECD dalībvalstis pieņēma lēmumu uzaicināt Latviju kļūt par pilntiesīgu organizācijas 35. dalībvalsti. OECD Padomes vienbalsīgs balsojums ir apliecinājums tam, ka Latvija ir izpildījusi visus organizācijas dalībvalsts priekšnosacījumus. Kā norāda ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs: "Latvijas pievienošanās OECD jau ilgāku laiku ir bijusi viena no Latvijas prioritātēm. Kopīgiem spēkiem esam veikuši maratona cienīgu distanci un nopelnījuši dalību tā dēvētajā labāko prakšu klubā. Kā OECD dalībvalstij kopīgi ar citām pasaules attīstītajām ekonomikām mums būs iespēja risināt būtiskākos globālos izaicinājumus, kuŗu tiešās un netiešās sekas arvien vairāk ietekmē valsts iekšpolitiskos procesus. Latvijai būs iespēja izmantot OECD dalībvalstu un ekspertu pieredzi, lai turpinātu uzlabot sniegumu teju visās tautsaimniecības nozarēs un kāpinātu Latvijas iedzīvotāju dzīves līmeni. Dalība pasaulē attīstīto valstu organizācijā pati par sevi nav labklājības garantants. Tā būs mūsu pašu atbildība nodrošināt to, ka pilnvērtīgi izmantojam dalību OECD." OECD pievienošanās gaitā Latvija jau ir veikusi virkni reformu un uzlabojumu, kuŗi ilgtermiņā veicinās Latvijas ekonomikas un nozaru attīstību, balstoties uz pasaulē labāko pieejamo praksi un ekspertīzi. Piemēram, OECD rekomendācijas bijis spēcīgs stimuls nepieciešamajām iekšējām reformām. Jau kā organizācijas biedrei Latvijai būs arī turpmāk jāinformē par padarīto un pievienošanās procesā izteikto rekomendāciju ieviešanu. Nākamais solis pēc OECD Padomes lēmuma uzaicināt Latviju pievienoties OECD būs Latvijas Republikas pievienošanās līguma OECD parakstīšana, kas notiks Parīzē OECD ikgadējās ministru sanāksmes laikā 2. jūnijā. Pēc līguma parakstīšanas un ratifikācijas Latvijas Republikas Saeimā Latvija kļūs par pilntiesīgu OECD dalībvalsti.

\*\*\*

## Edvina Šnores filma "Nezināmais karš: Baltijas pretošanās"

Rīgā, kinoteātrī *Citadele*, notikusi vēsturnieka un režisora Edvina Šnores jaunās dokumentālās filmas "Nezināmais karš: Baltijas pretošanās" pirmizrāde.



Filmās reklāma

Filma vēsti par Baltijas valstu partizānu bruņoto pretestību krievpadomju okupācijas varai.

Filma tapusi, izmantojot iepriekš nublicētus vēstures avotus, arhīvu dokumentus, partizānu un čekas veterānu atmiņas. Par ekspertiem komentētājiem filmā piedalās Dr. Džons Pradoss (ASV drošības dienestu analītiķis), Dr. Stīvens Dorils (Lielbritānijas slepeno dienestu vēstures pētnieks) un Dr. Marts Lārs (igauņu vēsturnieks). "Filma savu uzdevumu izpildīja spīdoši. It īpaši, ja to sūtīs uz Rietumiem, kur apjaušma par pēckara notikumiem Baltijā ir minimāla," sacīja Igaunijā dzīvojošais Bruno Javoiss – vīrs, kuŗš ieguvis varoņa slavu, 1963. gadā uzvelkot Latvijas karogu Rīgas radiotornā mastā.

\*\*\*

## Diasporas studenti ir Latvijas augstskolām vēl neapzināta mērķgrupa

Ārlietu ministrijā notika darba grupas diasporas politikas jautājums sēde. Tajā diasporas, Latvijas institūciju un dažādu organizāciju pārstāvji diskutēja par diasporas studentu piesaisti mācībām Latvijas augstskolās, kā arī diasporas dalību skolēnu apmaiņas programmās Latvijā.

Sanāksmē Ārlietu ministrijas speciālo uzdevumu vēstnieks diasporas jautājumos Pēteris Kārlis Ēlferts uzsēva: "Liels un vēl neizmantots potenciāls ir diasporas jauniešu kā studentu piesaiste mācībām Latvijas augstskolās, teknikumos. Šis ir vēl pietiekami neapgūts darbības lauks, kuŗā es aicinātu darboties Latvijas izglītības iestādes." Vēstnieks atzīmēja, ka šādam darbības virzienam jābūt iekļautam remigrācijas politikā, lai stiprinātu diasporas latvisko identitāti, saikni ar Latviju un veicinātu jauniešu atgriešanos Latvijā. Vēstnieks Pēteris Kārlis Ēlferts atgādināja, ka Latvijas izcelsmes diasporas jauniešiem, studējot Latvijā, ir iespēja izmantot savas dubultpilsonības priekšrocības, mācoties šeit kā Latvijas pilsonim. Piemēram, salīdzinot ar studiju izmaksām Amerikā, Latvijā tās būtu krietni mazākas. Turklāt

pētnieces Dr. Ievas Birkas pētījums par Amerikas un Kanadas latviešiem apliecina, ka vairākums, kas apsver iespējas pārcelties uz Latviju, ir tieši jaunieši vecumā no 18 līdz 25 gadiem. Ir vairākas augstskolas, kas jau darbojas šajā virzienā. Rīgas Ekonomikas augstskolas pārstāvji sēdes dalībniekus iepazīstināja ar "Mantojuma programmu", kas piedāvā angļu valodā par mācību maksu studēt vienu semestri vai mācību gadu Latvijā, paralēli studijām stiprināt latviešu valodas zināšanas, veikt pētniecību Latvijas uzņēmumos un strādāt praksē.

\*\*\*

## Latvijas pilsonībā uzņem 138 personas

Valdība atbalstījusi 138 iedzīvotāju uzņemšanu Latvijas pilsonībā. Lielākā daļa pilsonības pretendenti ir krievi, taču uzņemti arī ukraiņi, baltkrievi, kā arī lietuvieši, poļi un citu tautību cilvēki. 14% pilsonības pretendenti ir pamata, 56% – vidējā, 28% – augstākā izglītība. Līdz šim Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā ir uzņemtas 143 865 personas. Sarakstā iekļautās personas atbilst visām Pilsonības likuma prasībām, un informācija par šīm personām ir saņemta no speciālistiem un citām iestādēm.

\*\*\*

## Justs Sirmāis Eirovizijas dziesmu konkursā 15. vietā



Latvijas pārstāvis Justs ar dziesmu *Heartbeat* 61. Starptautiskajā Eirovizijas dziesmu konkursa finālā ierindojās 15. vietā, konkursā triumfēja Ukrainas pārstāve Džamala ar dziesmu "1944".

Redakcija saņēma vēstuli un foto no Zviedrijas. Raitis Frei-



Foto: Raitis Freimanis

manis raksta, ka Justs kopā ar citiem delegācijas locekļiem viesojies Latvijas vēstniecībā Stokholmā (*attēlā*)

\*\*\*

## Rudeni Latvijā viesosies pasaulslavenais diriģents Mariss Jansons

Rudeni Latvijā viesosies diriģents Mariss Jansons, kuŗš 16. septembrī Lielajā gildē stāsies pie Latvijas Nacionālā simfoniskā orķestra (LNSO) pulsta, apstiprināja LNSO pārstāve Dagnija Dižbite-Svarinska. Jansona vadībā orķestris atklās savu 90. jubilejas koncertu sēriju.

Iepriekš diriģents Latvijā viesojās Rīgas – Eiropas kultūras galvaspilsētas programmā 2014. gadā, uzstājoties ar Bavārijas Radio simfonisko orķestri Latvijas Nacionālajā operā.

\*\*\*

## Uz Scotia Festival of Music

Halifaksā no 22. maija līdz 5. jūnijam 37. reizi notiks kamermūzikas festivāls *Scotia Festival of Music*, kas vienkopus pulcē augstas starptautiskas klases talantus. Festivālā notiek ne tikai koncerti, solokonterti un atklāti mēģinājumi, bet arī meistarklases, mācībstundas, lekcijas. Šis gads veltīts vijolniekiem *James Ehnes* un *Giora Schmidt* un latviešu mūziķiem – komponistam Pēterim Vaskam un pianistam Reinim Zariņam.

Festivālā atskaņos Pēteru Vaska skaņdarbus *Bass Trip*, *Castillo interior for violin and cello*, *Choral Works*, *Seasons*, *Touches* un citus. Reinis Zariņš spēlēs Pēteru Vaska skaņdarbus, kā arī Šopēna *Ballade #4*, Ravēla *La Valse*, Lista *Mephisto Waltz No. 1* u. c.

Ziņas sakopojis P. KARLSONS



Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

LETA  
nacionālā informācijas aģentūra



## LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS  
GORDONS

“Bolivariskais sociālisms”, ko Hugo Čavezs un viņa mantinieks Nikolass Maduro ieviesa Venecuēlā, faktiski izgāzies, un opozīcija, kas pērnā gada beigās guva uzvaru parlamenta vēlēšanās, tagad mobilizē tautas masas, lai pānāktu prezidenta Maduro atkāpšanos un kreiso demagogu režīma maiņu. Latvijā pazīstamais un cienītais mecenāts Vilis Vitols, kurš pirms Čaveza ēras bija viens no Venecuēlas ekonomikas augšupejas virzītājiem, šādu režīma maiņu apsveiktu.

Prētēja rakstura konfrontācija patlaban notiek Polijā, kur pērnrudden parlamenta un prezidenta vēlēšanu rezultātā klerikāli konservatīvā partija *Prawo i Sprawiedliwość* (PiS, “Tiesiskums un taisnība”) saņēma varas grožus, ņēmās apspiest brīvo domu ierobežot tiesu funkcijas un likt pamatus labēji autoritāram režīmam, un uzdūrusies masveida pretestībai.

Vērts sīkāk pakavēties pie šīm abām pretstāvējām.

Venecuēla ir zeme ar pasaulē vislielākajiem naftas krājumiem tās dziļēs, un tās ekonomika ir atkarīga no šīs naftas eksporta uz

ASV – lielvalsti, kuŗu “kā velnu nīst” aicināja 2013. gada mirušais Hugo Čavezs, kurš nāca pie varas 1999. gadā un sāka sludināt – un īstenot – t.s. “bolivarisko sociālismu”, padarot 19. gs. sākuma Dienvidamerikas brīvības cīņu varoni Simonu Bolivaru par gandrīz vai dievišķu būtni. Čavezs, būdams indiāņu cilmes, uzstājas kā “vienkāršo ļaužu”, graustu iemītnieku, aizgādnieks, īstenoja zemes reformu un bez īpaša saimnieciska pamata samazināja patēriņa preču cenas. “Tautas demokrātija” un vienlīdzīga resursu sadale – tie bija viņa saukļi. Ārpolitikā Čavezs uzņēma antiamerikānisku kursu, izdabāja Irānas teokratijas režīmam, iepirka bruņojumu Putina Krievijā un apsolīja garantēt Kremlim flotes un aviācijas bāzes Venecuēlas piekrastē.

Pēc Čaveza nāves 2013. gadā varu pārņēma (gluži kā Staļins no Ļeņina) viņa “uzticamais skolnieks” Nikolass Maduro. Abu šo “bolivarsko revolucionāru” darbības iznākumā Venecuēlas finanču sistēma sabruka. Naftas cenu kritiens Venecuēlai bija īsta katastrofa, un ilgstošs sausums noveda

pie hidroelektrostaciju ūdenskrātuļu līmeņa pazemināšanās un elektrības piegādes krīzes. Jau Čaveza ēras beigu posmā pie veikaliem veidojās garas rindas pēc gaļas un rīsiem, kukurūzas, miltiem un eļļas, pēc zobu pastas un tualetes papīra. Lūk, “reāla sociālisma sasniegumi”, ko iepazīnuši arī ridzīnieki padomju okupācijas pusgadsimtā.

“Sociālistiska tautas partija”, ko vadīja Čavezs un vada Maduro, kaut bija vadošā, bet vairākās provincēs pieņēmas spēkā liberāla opozīcija, un pērnā gada decembrī opozīcijas grupējumu koalīcija uzvarēja parlamenta vēlēšanās. Diemžēl Venecuēlas konstitucionāla struktūra apgrūtināja režīma maiņu un Maduro atkāpšanos no amata. Taču pievilto, var teikt, tautas masu sašutums pārliecinoši izpaudās sekmīgā parakstu vākšanas kampaņā: maija sākumā tika savākti 1,8 miljoni parakstu zem petīcijas, kas satur prasību sarīkot referendumu jautājumā par prezidenta atkāpšanās procedūras paātrināšanu.

Polijā 2005. gadā sašķēlās valdošā koalīcija, un pie varas nāca

klerikāli konservatīvā partija *Prawo i Sprawiedliwość* (PiS). Nākamajos divos gados noteicēji valstī bija divi brāļi – prezidents Lechs Kačinskis un Varšavas mērs Jaroslavs Kačinskis. Šiem diviem gadiem liberāli noskaņotie poļi deva nosaukumu *Ciemnogrod*, ko varētu tulkot kā “tumsas varu”.

2007. gadā parlamenta vēlēšanās uzvarēja rietumnieciski noskaņota partija PO (Pilsoniskā platforma), un par premjermministru kļuva Donalds Tusks. Viņa atlantisko un eiropisko kursu aktīvi atbalstīja lieliskais, Oksfordas universitāti beigušais Radoslavs Sikorskis. 2014. gadā Donalds Tusks tika ievēlēts par Eiropas Padomes prezidentu, tātad – “pacelts uz augšu”. Taču Polijas valdība bez viņa sākās intrigas, un PO popularitāte mazinājās. Tajā laikā, 2010. gada 10. aprīlī, Smoļenskas lidostā nogāzās lidmašīna, kuŗā atradās prezidents Lechs Kačinskis un 90 Polijas elites pārstāvji, kas bija posušies uz Katīnu, lai godinātu poļu virsnieku – Staļina upuru piemiņu. Bojā gājušā Lecha Kačinska brālis Jaroslavs tūlīt pat pārmeta Tuskam nepietiekamu

apņēmību noskaidrot šīs traģēdijas iemeslus: pats viņš turēja aizdomās Putinu...

Vārdu sakot, 2015. gada novembrī gan prezidenta, gan parlamenta vēlēšanās uzvarēja PiS, un Jaroslavs Kačinskis kļuva par faktisko noteicēju Polijā, formāli būdams “tikai” parlamenta deputāts un, protams, partijas PiS priekšsēdis. Polijā atkal valda *Ciemnogrod*, un jestri tiek grauti tiesiskuma un taisnības pamati, apgrauzītas Konstitucionālās tiesas pilnvaras, tiek kūdīts pret “izvirtušajiem Rietumiem”, pret geju “nekaunību”. Gluži vai putinisma repertuārs. Labi vēl, ka Jaroslavs Kačinskis, atšķirībā no Ungārijas premjermministra Viktora Orbana, nešķīlē uz Kremļa pusi, bet ietur stingri pretkrievisku kursu.

Polijā aug nemiers un protesti pret tumsonīgo PiS režīmu. Un 8. maijā Varšavā 240 tūkstoši poļu piedalījās protesta gājienā, vīnot Eiropas karogus. Tā bija plašākā masu demonstrācija Polijā kopš 1989. gada. Viņiem pretī stāvēja nieka 2600 PiS piekritēju, nesot milzu plakātu ar Dievmātes attēlu...

SALLIJA  
BENFELDE

Latvija ir vienīgā Eiropas Savienības valsts, kuŗa nav parakstījusi un ratificējusi t.s. Stambulas konvenciju, un izskatās, ka tās parakstīšana šobrīd jau ir zem jautājuma zīmes.

Ministru prezidents Māris Kučinskis (ZZS) uzskata, ka sabiedrībā plašas diskusijas izraisījusi Stambulas konvencija ir atbalstāma. Premjers gan uzskata, ka konvencijai kļāt ir jāpievieno deklarācija, kas ļaus šī dokumenta nosacījumus Latvijā ieviest atbilstoši Satversmei.

Zaļo un zemnieku savienības (ZZS) Saeimas frakcija nupat paziņojusi, ka vēl nezina, vai konvencija ir jāatbalsta. Nacionālai apvienībai visu laiku pret konvenciju ir dažādi iebildumi, un tikko arī tieslietu ministrs Dzintars Rasnačs ir atzinis, ka faktiski ir pret konvencijas parakstīšanu.

Pirms nedēļas Latvijas kristīgo baznīcu vadītāji parakstīja atklātu vēstuli, kuŗā aicināja Stambulas konvenciju neratificēt. Šo vēstuli parakstīja Romas katoļu baznīcas Rīgas archibīskaps-metropolīts Zbignevs Stankevičs, Latvijas Eviņģēliski luteriskās baznīcas archibīskaps Jānis Vanags, Latvijas Pareizticīgo baznīcas Rīgas un visas Latvijas metropolīts Aleksandrs un Latvijas Baptistu draudžu savienības bīskaps Pēteris Sproģis.

Nevalstisko organizāciju asociācija “Ģimene” pret Stambulas

konvenciju ir nostājusies jau kopš brīža, kad tā nonāca Saeimā.

Kas ir Stambulas konvencija?

Tās pilnais nosaukums ir Eiropas Padomes Konvencija par vardarbības pret sievietēm un vardarbību ģimenē novēršanu un apkarošanu. Konvenciju pieņēma 2011. gadā. Konvencijas būtība ir nepieļaut vardarbību ģimenē un vardarbību pret sievietēm nekādā formā un veicināt radikālas pārmaiņas, lai risinātu šo nopietno cilvēktiesību pārkāpumu. Stambulas konvencijā atzīts, ka no vardarbības ģimenē cieš ne tikai sievietes, bet arī bērni un vīrieši. Tātad konvencija attiecas uz jebkuru sabiedrības pārstāvi.

Vai Latvijā vardarbība ir izplatīta?

Latvijā vardarbība ģimenē un pret sievietēm ir izplatīta vairāk nekā vidēji ES valstīs. Aptuveni 30% sieviešu savas dzīves laikā ir cietušas no partnera fiziskas vardarbības, apmēram 30% bērnu ir cietuši no vardarbības ģimenē. Vidēji katru gadu vīri/partneri nogalina 5 sievietes, vairāk nekā 100 sievietes nokļūst slimnīcās ar vīra/partnera nodarītajiem miesas bojājumiem.

Protams, jautājums, ko politiķiem, asociācijas “Ģimene” pārstāvjiem un nu jau arī kristīgo baznīcu vadītājiem vaicā daudzi jo daudzi Latvijas cilvēki, ir – kāpēc konvencija nav vajadzīga, ja Latvijā vardarbība plaukst un zeļ?

Šķiet, visskaidrāko atbildi, kaut

arī patiesībā nesaprotamu, ir devuši baznīcu vadītāji. Proti, šaubas un bažas izraisot tas, kā konvencijas autori analizē vardarbības cēloņus. Par tādiem tiek nosaukti nevis cilvēku netikumi, kļūdas un vajības, bet tradīcijas, kultūra, reliģija un ģimenes institūts. Turklāt konvencija neaizliedzot pornografiju, nevērstoties pret narkotikām un alkoholu, kas esot vardarbības izraisītāji. Acīmredzot baznīcu vīri nav pamanījuši, ka, piemēram, islāms, kas nebūt neatbalsta alkoholu un pornografiju, savās radikālajās izpausmēs ir ļoti vardarbīgs pret sievietēm. Tāpat arī nežēlīga fiziskā vardarbība (apgriezīšana) pret meitenēm afrikāņu ciltīs ir tradīcija, nevis alkohola noteikta, tāpat kā meitenes pārdošanu vīrietim par sievu daudzviet ir tradīcija un nevis pornografijas sekas. Turklāt šī konvencija ir nevis valdības darba plāns, bet tiesisks dokuments, uz kuŗa pamata tāds darba plāns par vardarbības apkarošanu var tapt.

Politiķi un minētās asociācijas pārstāvji runā par Satversmes apdraudējumu, ko konvencija radot. Asociācija ir paziņojusi, ka konvencija esot radikālā feminisma iemiesojums, bet politiķi kaut ko runā par to, ka Latvijā laulība starp vīrieti un sievieti esot visa pamats, bet konvencija to apšaubot, tā dodot vietu citādi orientētajiem. Patiesībā daži teikumi un termini no konvencijas tiek stai-

pīti, kā vien iepatikas, un iznākumā ir uzkurināta tāda neliela panika par to, ka Latvija grasās pieņemt dokumentu, kas nojaukšot robežu starp dzimumiem un apdraudēsot tradicionālo ģimeni. Pamazām jau sāk skanēt runas, ka sievietes vieta ir mājās un ka viņas vienīgais uzdevums ir dzemdēt bērnus. Kadā TV raidījumā nesen pat izskanēja doma, ka tās sievietes, kuŗas izglītojas un strādā, to dara tādēļ, ka jāpelna maizītei, vai arī ir pārliecinātas un apstulbinātas ar apgalvojumiem, ka viņām ir jāiegūst izglītība un jātaisa karjēra. Tā teikt, ja nebūtu jāpelna maizei un ja sievietes nebūtu apmātas ar izglītības un karjēras idejām, viņas sedētu mājās, dzemdētu un dzemdētu, un Latvija plauktu. Protams, visa šī jezga ir vairojusi arī noliedzošu attieksmi pret cilvēktiesībām, un ir nācies dzirdēt, ka tās esot pēdējais patvērumš neliešiem. Jāteic gan, ka ļoti gribētos publiski pavaicāt šo uzskatu paudējiem, vai tiešām ārstes, medmāsas, skolotājas un daudzu citu profesiju sievietes strādā vai nu tikai tādēļ, ka jānopelna maizei, vai arī tādēļ, ka ir apmātas ar savu karjēru? Un kur ir tie vīrieši, kas nāks un strādās viņu vietā? Savukārt sievietēm, kas aizgūtnēm runā par radikālo feminismu, ko paužot konvencija, gribas atgādināt, ka tieši feminisms un cilvēktiesības ir viņām devušas šo iespēju pub-

liski un brīvi paust savus uzskatus. Grūti iedomāties, kā pirms gadiem 200 viņas varētu publiski norādīt vīriešiem, kas viņiem jādara valsts labā. Tāpat kā dažāda deputāte, šķiet, aizmirsusi, ka, pateicoties feminīsimam un cilvēktiesībām, viņai ir tiesības kandidēt un tikt ievēlētai Saeimā.

Putra ir savārita pamatīga, acīmredzami tiek izmantots vecais paņēmiens – jēdzienos vai terminos ielikt pavisam citu saturu un tad brēkt, ka notiek kaut kas nelabs vai nepareizs. Nu apmēram tā – priekšmets, ko visi sauc par galdu, jānosauc par krēslu un tad visu atliks mūžu var kļūgt, ka mums tik ļoti vajadzīgi galdi, bet ražojam tikai krēslus. Patiesībā to var nosaukt par demagoģijas paraugstundu. Tieslietu ministra Rasnača ekvibrilistika bija spoža un vienkārša – ministrijai esot tiesības lūgt tādu ekspertu skaidrojumu konvencijai, kas sakrīt ar ministrijas uzskatiem, tādēļ arī eksperti saka to pašu, ko nenoliedzami domā ministrs Dzintars Rasnačs un parlamentārais sekretārs Jānis Iesalnieks (abi no Nacionālās apvienības). Gan nav skaidrs, kāpēc tādā gadījumā vajadzīgi eksperti un jātērē valsts nauda, tāpat kā nav skaidrs, kopš kuŗa brīža koalīcijas valdības ministrs var paust vienas partijas uzskatus, nerēķinoties ar valdības deklarāciju un darba plānu.

(Turpinājums 12. lpp.)

## Atpakaļ viduslaikos

# Sveicam Valentīni Lasmani!

LIGITA KOVTUNA

Šodien, 16. maija pēcpusdienā, piedalījos Valentīnes Lasmanes dzimšanas dienā. Biju patiesi priecīga uzrunāt cienījamo mūsu laikrakstu autori un (gandrīz) klātienē novēlēt viņai visu labāko, ko vien var vēlēt cilvēkam, kuŗu, nekad nesatikusī, esmu iemīlējusi un dziļi cienu. Nopūtām svecītes kliņģerī, kas izcepts simtņieka formā (jebšu svinējam Valentīnes 100. dzimšanas dienu!) un dziedājam "Daudz baltu dieniņu"... Tas viss, pateicoties modernajām tehnoloģijām, proti, Skype.

Svinības notika labākajā un piemērotākajā vietā, kāda šim notikumam – cienījamās latvietes 100 gadu jubilejai – var notikt: Rīgā, Gaismas pils korē. Gavilnieci par godu Okupācijas mūzeja darbinieki un Latvijas Mutvārdu vēstures pētnieku asociācija "Dzīvesstāsts" bija sarīkojusi sirsnīgas un skaistas svinības. Ievada runu teica vēsturnieks Uldis Neiburgs, klātesošos uzrunāja filmas "Uz spēles Latvija" režisors Pēteris Krilovs, mūzicēja pianists Ventis Zilberts, atskaņojot gavilnieci milo Jāņa Mediņa "Dainu" Fa diez mažorā un – četrrocīgi – itāļa Pjetro Frosīni "Jautro bruņinieku" (kopā ar savu audzēkni Lauru Tamani), kam pievienotas 16 taktis ar tautasdziesmas "Kur tu augi, daļa meita" motīvu.

Apsveikuma vēstuli bija atsūtījusi tēlniece Valentīna Zeile no



Gavilniece mūs uzrunā Skype

Parīzes, Saeimas deputāts Atis Lejiņš un Saeimas priekšsēde Ināra Mūrniece. Visi kā viens uzsvēra lielo Valentīnes Lasmanes garaspēku un iedvesmojošo personību. P. Krilovs vēl piebilda, ka mācījies no viņas, kā samērot emocijas ar vēsu prātu, kas viņa dzīvē lieti noderējis.

Valentīne Lasmane raudzījās uz

mums sirsnības un spēka pilna, tērpusies tautastērpā, pie krūtīm – Triju Zvaigžņu ordenis – Latvijas valsts augstākā pateicība par viņas mūžu.

Valentīne Lasmane (dzim. Jaunzeme) piedzima Ukrainā. 1921. gadā ģimene atgriezās tēva dzimtenē Latvijā. Valentīne pabeidza Latvijas Universitātes Filoloģijas

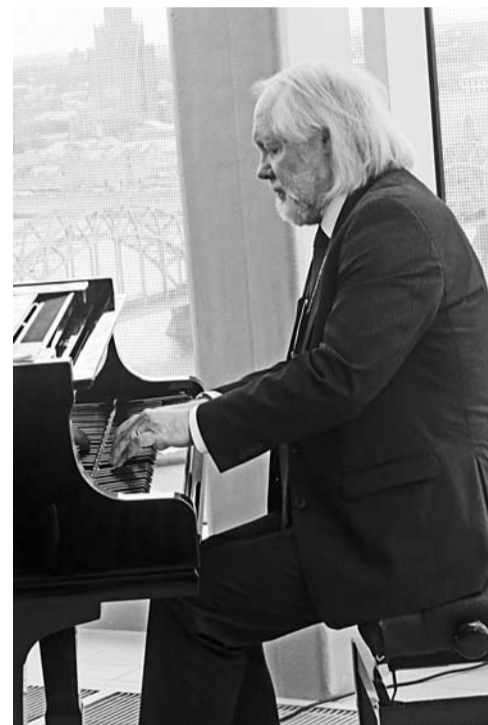


Pēteris Krilovs filmas DVD un sarkana roze Valentīnei

un filozofijas fakultātes Baltu filoloģijas nodaļu. Vācu okupācijas laikā viņa iesaistījās pretestībā vācu okupācijas režīmam, darbotamās Latvijas Centrālās padomes evakuācijas grupā Ventspilī. 1944. gada novembrī viņa pārbrauca jūrai uz Zviedriju arī pati.

1970. gadā, Latvijas apmeklējuma laikā, gan viņu, gan vīru Albertu aizturēja čeka un 10 dienas pēc kārtas pratināja Alberta māsu Lidijas Lasmanes-Doroņinas pretpadomju lietas sakarā. Piedzīvoto VDK Valentīne sauc par "valsts eksāmenu". Kad 1983. gadā Lidiju Lasmani jau trešo reizi notiesāja par pretpadomju darbību, Valentīne veica milzu darbu, lai izvērstu skaļu starptautisku akciju, iesaistot starptautiskas cilvēktiesību organizācijas. Ar trimdas latviešu jaunekļa (tolaik) Imanta Lieģa palīdzību 1989. gadā kāds britu parlamentārietis toreizējo Lielbritānijas premjerministri Mārgaretu Tečeri pirms tikšanās ar Michailu Gorbačovu iepazīstināja ar "Lidijas lietu".

Valentīne ir viena no nedaudzajām sievietēm, kuŗa vācu okupācijas laikā līdzdarbojās Latviešu Centrālās Padomes bēgļu laivu organizēšanā uz Zviedriju. Vēlākajos gados, dzīvodama Zviedrijā,



Mūzicē Ventis Zilberts

viņa aktīvi aizstāvēja padomju režīma politiskās, savā vīra māsu Lidiju Lasmani. Valentīnes Lasmanes darbība bēgļu laivu organizēšanā ir attēlota Pēteris Krilova dokumentālajā filmā "Uz spēles Latvija". (Kā romāna tēla daļējs prototips viņa ir arī Arvīda Griģuļa romānā "Kad lietus un vēji sitas logā".) Valentīnes dzimšanas dienā prezentēja filmas DVD ierakstu.

Valentīne Lasmane sarakstījusi grāmatu "Pāri jūrai". Par viņas literāro darbību un rosiņu kultūras laukā – plašāks raksts būs lasāms kādā no nākamajiem numuriem.



"Daudz baltu dieniņu" no draugiem Latvijā

(Turpināts no 11. lpp.)

Lielais jautājums, protams, ir – kādēļ tā notiek? Diez vai notiekošo var skaidrot tikai ar sabiedrības (tātad arī politiķu un sabiedrisko organizāciju) izglītības un zināšanu trūkumu jautājumos, kas skar jurisprudenci, socioloģiju, politoloģiju un civilizācijas vēsturi. Tiesa gan, paniku, kas valda nelielā sabiedrības daļā par to, ka tūlīt tiks apdraudēta tradicionālā ģimene, kas ir valsts pamats, vismaz daļēji var skaidrot ar emociju uzjundītiem visnenākajiem zemzīņiem no cilšu laikme-

ta. Tomēr tik vienkārši tas nav. Manuprāt, jāatceras, ka Krievijā jau labu laiku noliedz visu, kas saistīts ar cilvēktiesībām un demokrātiju – Putins un viņa sabiedrotie nepārprotami ir pauduši, ka Krievijai ir savas svētās un mūžīgās vērtības, kuŗas Rietumu neķītrā izpratnē par demokrātiju un cilvēktiesībām gribot iznīcināt. Krievijai esot savs, īpašs ceļš šajos jautājumos, jo tā esot tikumības un svētuma citadele. Kremļa propaganda uzskatus par īpašajām vērtībām un to istenošanu

visai veiksmīgi ir ievazājusi Latvijā, turklāt ir politiķi un uzņēmēji, kuŗiem šis "Kremļa vērtības" dažādu iemeslu dēļ ir noderīgas un vajadzīgas.

Jau pieminētā ZZS pēkšņi saprot, ka par kaut ko nevar tik vienkārši balsot parasti divos gadījumos – vai nu viņu "neoficiālais šefs" ir sapratis, ka koalīcijas partneriem pretēja nostāja var nodarīt paša biznesā vai arī frakcija ir saskatījusi iespēju izkaulēt sev vēl kādus labumus. Nacionālā apvienība jau sen daudzus jautājumos

balansē uz autoritārisma robežas. Par baznīcniekiem varu vienīgi atgādināt, ka Latvijas Pareizticīgo baznīca ir Krievijas Pareizticīgo baznīcas daļa, bet Krievijā baznīca ir Putina kalps.

Visā šajā smadzeņu skalošanas jezgā cerību vieš nupat, 10. maijā, Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa sacitās LNT rīta raidījumam: "Tieslietu ministra Dzintara Rasnača (NA) rīcība saistībā ar Stambulas konvencijas juridisko analīzi nav pieņemama un kaut kādām sekām tam ir jābūt. Var-

darbība kā tāda ir nosodāma un nav pieņemama nevienam. Es uzskatu, ka mums ir jāpievienojas Stambulas konvencijai – tā ir jāparaksta un jāratificē. Tieslietu ministrija [ar savu juridisko atziņumu] ir sapinusies meistarībā. Tas zināmā mērā diskreditē tieslietu sistēmu. Šajā situācijā politika ir iejaukta. Ministrijai jāstrādā kā neatkarīgai institūcijai."

Atliek cerēt, ka Saeima konvenciju tomēr pieņems. Pretējā gadījumā atliek vien pārmet krustu un lūgt: "Dievs, sargi Latviju!"

## Atpakaļ viduslaikos



AIVARS SINKA

Ar Anitu tiekos viņas skaistajā mājā Daugavas Vanagu fonda (DVF) lauku īpašumā *Straumēnos*, laikā, kad sparīgi gatavojamies *Straumēnu* 40 gadu jubilejas svinībām. Šis ir arī laiks, kad Anita pēc 40 *Straumēnos* pavadītiem gadiem no turienes dosies prom. Šais gados Anita ir pašreizējā rūpējusies par iemīļotā lauku īpašuma attīstību, par tās iemītniekiem, viesiem un arī darbiniekiem.

Šveicē dzimušā Anita savu vīru Ādolfu Sili satika pēckaŗa Londonā kādā deju klubā, kas saucās *Chez Louis*. Ādolfs tolaik bija kāda restorāna pavārs, bet pati Anita mācījās par žēlsirdīgo (medicīnas) māsu. Savukārt Ādolfs vēlāk ne tikai kļuva par *Straumēnu* saimnieku, bet arī vadīja DVF namu Londonā, *Queensborough Terrace 72* un DVF viesnīcu *Radi un Draugi*.

Jautāju Anitai par šiem – agrajiem gadiem.

“Sākumā nebija viegli. Ādolfs vienmēr bijis īpaša personība, īpašs cilvēks, bet ar viņu nebija vienmēr viegla dzīve. Arī ar vecāko paaudzi latviešu sabiedrībā man, nelatvietei, vienmēr nebija viegli. Atceros, reiz, kad man bija radušās kaut kādas nesaskaņas ar kādu vecāku dā-



Anita un Ādolfs Sili

apvienoja kopējam mērķim.

Sākumā *Straumēni* nebija veco ļaužu mītne – cilvēki, kas šeit atnāca dzīvot, bija aktīvi un darb-spējīgi. Viņi tikai gribēja dzīvot tuvumā ar draugiem. Tāpēc sākumā medicīniskā aprūpe nebija tik svarīga. Cilvēki bija salīdzinoši jauni, bet, kad viņi palika vecāki, bija jāsāk domāt par aprūpi. Darba slodze auga. Pašvaldības sociālais dienests pieprasīja, lai mums būtu vairāk darbinieku, galu galā man bija jāvada 16 darbinieki un jāplāno arī iemītnieku aprūpe. Kādreiz bija jāveic maiņas ļoti īsā laikā, jo iestādes attīstīja savu “viziju” un mainīja savas prasības. Sociālais dienests gan palīdzēja samaksāt par aprūpi situācijās, kad iemītnieki paši nevarēja atļauties samaksāt par jauniem pakalpojumiem, bet, protams, tas likās netaisnīgi tiem, kas maksāja paši no savas kabatas.”

Vaicāju par *Straumēnu* virtuvi, jo tās “kulinārais piedāvājums” vienmēr bijis tāds interesants franču un latviešu kulinārās mākslas apvienojums, kas likās eksotisks, salīdzinot ar to, kas toreiz, 1970. – 1980. gados, Anglijā bija ierasts.

“Tas, kā viss iesākās, bija kā pa-

būtu mūsu pašu bērnu kāzas. Jāteic gan, ka ne visi latvieši pilnībā atbalstīja šo saimniecisko darbību, jo gribēja, ka māja pirmām kārtām būtu latviešiem pašiem. Tomēr tad, kad šī darbība bija savā “zenītā”, tas bija burvīgs laiks!

Tā es arī iesāku to publisko runāšanu. Pēc sarīkojuma par godu karalienes jubilejai mani aicināja uzrunāt “Profesionālo un biznesa sieviešu grupu Latervortā (*Lutterworth*)”. Man sanāca sniegt 6 – 7 runas katru vasaru. Man somā līdzī vienmēr bija Eiropas karte, jo neviens jau nezināja, kur tā Latvija ir. Es stāstīju par DVF un par mūsu aprūpes darbu. Tāpēc, ka neesmu latvieti, man bija vieglāk lepoties ar latviešu panākumiem – man nebija jāsarķst! Es aicināju savus klausītājus uz *Straumēniem* un tādā veidā ar katru savu runu izmantoju iespēju piedāvāt šo vietu svinībām. Un pieteikumi uz kāzām tam vienmēr sekoja!

Un tomēr mājas būtība ir tās iemītnieki.

Jaunā viesnīca (*Straumēnu galvenā māja ir atjaunota lai tā varētu darboties kā viesnīca*) ir ļoti skaista. Bet tikai cilvēki var padarīt kādu vietu par brīnišķīgu. Daudziem cilvēkiem bijuši jauki



*Straumēnu* darbinieki 1985. gadā. No kreisās pirmajā rindā: Klēra Mitacka (*Claire Mitackis*), Melānija Valtere (*Melanie Walters*), Lilija Mežasarga, Anna Edvarda (*Anna Edwards*). Otrajā rindā: sanitāre Džudija Elkingtona (*Judy Elkington*), Ādolfs Sīlis, Anita Sīle, Milda Čimala, Melisa Valtere (*Melissa Walters*). Trešajā rindā: Jānis Veiss, nezināms, Gunārs Egle, Ārijs Veide

mu, es aizgāju pie savas mātes un viņai teicu, ka nezinu, vai varēšu izturēt. Māte atbildēja – vienkārši būs jāiztur, jo “laulība ir uz mūžu”. Bet viņai bija arī viens svarīgs padoms: “Iemācies runāt latviski!” Paklausīju padomam un aizbraucu uz latviešu māju Almēlijā. Mans otrais dēls nupat bija piedzimis, un mēs tur pavadījām sešas nedēļas. Es palīdzēju Keņģes kundzei vadīt māju, un pēcpusdienās viņa man mācīja latviešu valodu. Tajā laikā es ne tikai iemācījos runāt latviski, bet apguvu arī kaut ko nākotnei ļoti derīgu – es iemācījos, kā vadīt lielu māju. Kad atgriezos no Almēlijas, satiku to pašu vecācās paaudzes dāmu, ar ko man bija sanākušas tās nesaskaņas,

un viņai latviski teicu: “Labdien! Kā jums klājas?” Viņa sasauca savus draugus un draudzenes, lai viņi dzird, kā es runāju. Tas “izkausēja ledu” – vecākai paaudzei vienkārši bija svarīgi zināt, ka man latviešu lietas ir svarīgas.”

Anita pastāstīja arī par savu dzīvi *Straumēnos*.

“Vēlos sveikt visus *Straumēnu* 40 gadu jubilejā! Visus šos gadus, *Straumēni* ir piepildījuši manu dzīvi. Dzīve un darbs šeit ir likuši man izmantot visas manas spējas un talantus: medicīniskās aprūpes zināšanas, prasme ēdināšanā, vadībā. Kā arī pieprasīja gluži jaunas spējas – apgūt publisku runu un pat mēbeļu polsterēšanu!

Kad šeit visu iesākām, 1975.



Jāņamāte Anita Sīle daļa sieru

gadā, pirms *Straumēnos* atklāja iemītniekiem un publikai, nemaz nebija naudas. Bet mēs pūlējāmies padarīt *Straumēnos* par skaistu vietu. Cilvēki dāvināja savas mēbeles, vienkārši atveda un atstāja pie *Straumēnu* priekšdurvīm. Pa nedēļas nogalēm trīs mēnešos mēs atjauojām trīs dīvānus un vienpadsmit atzveltnes krēslus!

Daugavas Vanadzies no vairākām DVF nodaļām ieguldīja milzīgas pūles, lai *Straumēnu* nams būtu mājīgs. Lidsas nodaļas Vanadzies sagādāja skaistas oranžas samta draperijas, citas nodaļas sagādāja stikla lustras, Korbijas dāmas restaurēja krēslus, visas kopā šuvām aizkarus. Viss tika darīts brīvprātīgi – pašu latviešu spēkiem. *Straumēnu* māja visus

sākā. 1977. gadā bija Karalienes jubileja, un mēs nolēmām izmantot šo iespēju, lai vietējiem angļiem parādītu, kas mēs esam un ko mēs darām. Sarīkojām atvērto durvju dienu, sagatavojām auksto galdu, uzaicinājām dažādas latviešu un angļu kultūras kopas uzstāties un sarīkojām balli. Pirmklasīgi izdevās! Tad daži, kas bija ievērojuši skaisto zāli, jautāja: “Vai jūs te piedāvājat rīkot kāzas?” Un tā tas iesākās. Drīz vien mūsu telpas bija rezervētas jau 18 mēnešus uz priekšu! Cilvēkiem ļoti garšoja mūsu ēdiens, viņi teica: “Mēs jūtamies, it kā būtu ārzemēs.” Margareta (angliete), Inga (no Norvēģijas), Rasma (latvieti) un es kopā izveidojām kulināro piedāvājumu. Katras kāzas rīkojām tā, it kā tās

piedzīvojumi *Straumēnos*, un arī man tas bija neizmirstams laiks. Es ceru, ka jaunās viesnīcas atklāšana iezīmēs sākumu vēl vismaz turpmākiem 40 gadiem un ka *Straumēni* atkal būs “veiksmes stāsts”, kā agrāk tas bija.”

Atvadoties Anita man atgādināja kaut ko tādu, ko biju aizmirsis. Man bija 18 gadu, kad ieradās *Straumēnos*, lai tur virtuvē pa vasaru pastrādātu. Mana pirmā darba diena bija nākamā diena pēc Jāņu svinībām. Anita man atgādināja, ka viņai tajā rītā bija mani “jāsavāc” no svinībām pie ugunsкура, jānoņem Jāņu vainags un jāpieliek pie darba virtuvē. Viņai bijis žēl, ka tā, bet es savukārt to atceros ka daļu no brīnišķīga piedzīvojuma...



JĀNIS BOLIS,  
“karsto punktu” ceļotājs, rakstnieks, LR Goda konsuls

# Irākā – no civilizācijas sākuma līdz ISIS

Pirms brauciena uz Irāku es cītīgi pētīju Rietumu avīzrakstus, lasīju, kā tajos nemītīgi aprakstīts Irākas pilsoņu karš un ISIS. Šie raksti bieži vien atstāja iespaidu, ka Irākas sabiedrība ir vai nu sašķelta, vai mežonīga, vai sakropļota, **un tāda tā bijusi no laika gala.** Bet tā gluži nav. Apgabalu, kur šodien atrodas Irāka, vēsturnieki dēvē par kādreizējo auglīgo pusmēnesi (*The Fertile Crescent*) un civilizācijas sākumu, kur pirmā attīstījās lauksaimniecība un kur radušies daudzi no svarīgākajiem izgudrojumiem pasaules vēsturē, kā, piemēram, ritenis un arklis. Tikai neseno modernā Irāka ir kļuvusi par pilsoņu kara izpostītu, ISIS dominētu eili.

Auglīgais pusmēness atradās Mezopotāmijā jeb Senajā Divupē, mūsdienā Irākas dienvidos, starp **Tigris** un **Eifratu** (*skat. attēlu*). Starp šīm upēm zeme bija ļoti auglīga. Tāpēc senie divupieši visvairāk nodarbojās ar lauksaimniecību, kā arī veica apjomīgus apūdeņošanas darbus. Lauksaimnieki audzēja kultūragušus pārpilnībā. Tas nozīmēja, ka ne jau katram nācās nodarboties ar lauksaimniecību, un tādējādi attīstījās kultūra, reliģija un rūpniecība. Mūsdienās Divupes reģiona klimats ir daudz mazāk labvēlīgs (*skat. foto*).



Šodienas tuksnesis

Divupē attīstījās pilsētas, kas savstarpēji konkurēja. Sākot ar 4000. gadu p.m.ē., dažādos laika posmos uzplauka un sasniedza varenību **Šumera**, **Asīrija** un **Babilonija**. Savu augstāko ekonomiskās un kultūras attīstības pakāpi Divupe sasniedza Babilonijas laikā.

Līdzās lauksaimniecībai šai laikā arī radās vesela virkne izgudrojumu. Ritenis tika izgudrots laikā starp 3500. un 3250. gadu p.m.ē. Arklis tika izgudrots laikā ap 3500. gadu p.m.ē. Viens no svarīgākajiem izgudrojumiem pasaules vēsturē bija pirmās rakstības iezīmes – piktografiskais raksts. Tas tika iz-



Mosulas lielā mošeja



Sadams gāzas



Auglīgais pusmēness



ISIS



Mosulas kristiešu klosteris



Bremers un Bušs

gudrots un sāks lietot apmēram 3000. gadā p.m.ē. Attēliem kļūstot abstraktākiem, izveidojās ķīlraksts. Arī pirmā episkā poēma tika sarakstīta Mezopotāmijā ap 2000. gadu p.m.ē.

Šodien Mosula, Irākas pilsēta ziemeļos no Bagdādes, ir pārvērsta par ISIS slepkavu paradīzi. Mosula ir senās Mezopotāmijas 8. gadsimta galvaspilsēta un modernās Irākas otrā lielākā pilsēta ar 660 tūkstošiem iedzīvotāju. Pirms ISIS te valdīja reliģiskā tolerance (*skat. foto*). Bet tagad Islāma vārdā ISIS tur slepkavo nevainīgus cilvēkus, vajā kristiešus, piespiež konvertēšanu uz ISIS doktrīnu, spīdzina un sakropļo, apspiež sievietes, tur vergus un konkubīnes, piespiež

skarbus sodus.

Lai gan ISIS (*skat. foto*) vēl joprojām kontrolē lielu daļu Irākas rietumos un ziemeļos, pagājušajā gadā tas cietis virkni teritoriālo zaudējumu. Tāpēc Irākas drošības amatpersonas tagad ziņo, ka ISIS arvien vairāk pievēršas nemiernieku stila uzbrukumiem Bagdādē un citās Irākas dienvidu pilsētās tālu no frontes cīņām. Ar šiem augsta profila sprādzieniem kopš mana ceļojuma Bagdādē vien ir nogalināti vairāk nekā 200 cilvēki. 25. martā ISIS pašnāvnieku bombardēšanas uzbrukumā kādā Bagdādes stadionā nogalināti 29 un ievainoti 60 cilvēki. 11. maijā sprādzienos nogalināja vairāk nekā 90 un ievainoja simtiem. Labi gan,

ka mana Irākas tūre ir beigusies un ka varu sēdēt mājās pie sava datora un par redzēto rakstīt.

Kā tad ISIS sākās? Abu Musaba Al-Zarkavi, bijušais *Al-Qaeda* dižvīrs Irākā, tiek kreditēts kā ISIS sākotnējais ideoloģijas autors. Lai gan viņš tika nogalināts ASV uzbrukumā 2006. gadā, Zarkavi bija pirmais, kas nemieru Irākā pārvērta no cīņas pret ASV karaspēku uz Šītu-Sunītu karu. Par to vairāk nākamajā rakstā.

Ironiski, bet izrādās, ka tieši ASV ir vismaz daļēji vainīga pie ISIS uzplaukšanas. Drīz pēc Sadama Huseina statujas gāšanas (*skat. foto*) Irākā strauji sekoja laupīšana, nelikumības un vispārējs haoss. Kad, lai situāciju glābtu, Džordžs W. Bušs 2003. gada maijā iecēla Paulu Bremeri (*skat. foto*) par Irākas ASV administrātoru, Bremerim nebija pieredzes ar pēckara rekonstrukciju vai ar darbu lielā organizācijā. Viņš nebija dienējis militārā dienestā. Viņam nebija pieredzes arābu pasaulē, un viņš nerunāja arābiski. Viņš nekad nebija apmeklējis Irāku.

Nedēļu pēc ierašanās Irākā Bremers izziņoja rīkojumu likvidēt visu Sadama Huseina militāro dienestu. Militāristi aizgāja mājās ar saviem ieročiem plecā. Bremer priekštecis ģenerālis Garners vēlāk teica: “Mēs izveidojām pusmiljonu lielu dusmīgu, bruņotu bezdarbnieku armiju 48 stundu laikā. Tas bija stulbi.” Daudzi no viņiem pievienojās ISIS.

Protams, šodien ar savu propagandu ISIS vervē jaunus vīriešus no visas pasaules, kas jūtas neapmierināti vai diskriminēti savā kopienā vai kā minoritātes savā valstī. Jaunajiem musulmaņiem ISIS vardarbīgie gājieni šķiet pievilcīgi un aizraujoši. Vecākie musulmaņi bieži sajauc ISIS propagandu ar leģitīmu tradicionālo Islāmu un saredz pievienošanos ISIS kā lojalitātes apstiprināšanu savai ticībai. Īstenībā ISIS tikai atspoguļo Islāma ekstrēmistu interpretāciju, un vairums musulmaņu visā pasaulē uzskata to par nelegitīmu.

Šodien ISIS apkaršanu var uzskatīt par ASV ārpolitikas galveno prioritāti. Bet šī cīņa ir balstīta uz Irāku kā efektīvu sabiedroto ar premjerministru *Haider al-Abadi* priekšgalā. Šī ASV stratēģija palika šaubīga, kad neseno protestētāji iebruka Irākas parlamentā un ārkārtas stāvoklis tika atzīts Bagdādē. Pašlaik neatbildēts ir jautājums – kas notiks, ja Abadi, kura palikšana amatā ir kritiska cīņā pret ISIS, nevarēs pārdzīvot Bagdādes protestus.

## NOVADU ZIŅAS

## ZIŅAS ĪSUMĀ

## Ārzemju latviešu mākslas mūzeja jaunumi

“Pasaules latviešu mākslas centrs” (PLMC) šoziem Cēsīs veicis vērienīgus remontdarbus, lai iekārtotu jau otro izstāžu zāli. Pateicoties ziedojumam un godinot mākslas mecenātu Leopolda un Dzidras Sīpoliņu (Kanada) piemiņu, renovētas arī arhīva, kā arī mākslinieku rezidences telpas.

**28. maijā mākslas cienītājus no tuvienu un tālienes PLMC aicina uz divu izstāžu atklāšanu Cēsīs, Lielā Skolas ielā 6.**

Rīpas ģimenes galerijā mākslas kuratore no Čikāgas Lelde Kalmīte izstāstīs “Kalmītes stāstu”, kas ir vizuāls dialogs starp divu paaudžu māksliniekiem – tēvs piedzima un uzauga Latvijā, dzīves otro pusi pavadīja Amerikā. Meita piedzima bēgļu nometnē Vācijā, uzauga Amerikā un pirmo reizi apmeklēja senču zemi četrdesmit septiņu gadu vecumā.

Jauņa Kalmītes pirmā izstāde Latvijā notika 1987. gadā. Atzīmējot meistara 80. dzimšanas dienu, tā tika sarīkota Valmierā. Prese toreiz vēstīja, ka izstādi apmeklējuši ap 16 tūkstoši interesentu. Pats mākslinieks uz izstādi neieradās, taču divi Amerikas mākslas pasaulē ļoti šodien zināmi trimdas latviešu mākslinieki – Edvīns Strautmanis un Vija Celmiņa – apmeklēja izstādi.

“Kalmītes stāstā” iekļautas glez-



Jaunie apmeklētāji iemūžina Laimoņa Mieriņa darbus PLMC izstādē Krāslavā

nas, zīmējumi, mākslinieka sarakste ar latviešu rakstniekiem, 1985. gadā filmētā intervija par dzīvi Mīneapolē, kur viņš pavadīja dzīves pēdējos četrdesmit gadus.

Atjaunotajā izstāžu zālē mākslas cienītāji varēs iepazīties ar diasporas latviešu mākslas daudzpusību. Apskatei piedāvātas Austrālijas mākslinieka Jāņa Nedēļas un Kanadas mākslinieces Ineses Birstiņas instalācijas, Zigfrīda Sapieša (Skotija) keramikas veidojumi, Gerdas Rozes, Oskara Skuška, Laimoņa Egliša, Norvela

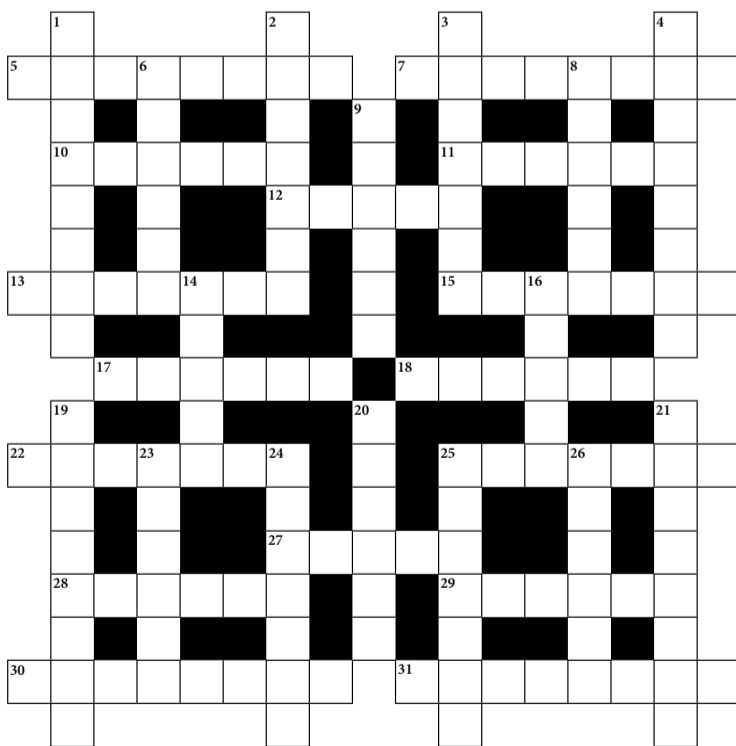
Hermanovska u.c. ASV latviešu mākslinieku darbi.

“Pasaules latviešu mākslas centrs” Cēsīs pirmo atvēra galeriju 2014. gada vasarā, kad, pateicoties ārzemēs mītošo latviešu ziedojumiem, izstāžu zāles vajadzībām tika izremontētas bijušās Cēsu arodskolas sporta nodarbību telpas. Pēdējā gada laikā PLMC sarīkojusi diasporas latviešu mākslinieku ceļojošo izstādi Daugavpils, Rēzeknes un Krāslavas pilsētās mūzejos.

Red.

Sastādījusi DAIGA KALNS (ASV)

## KRUSTVĀRDU MĪKLA



**Līmeniski.** 5. Galda spēle. 7. Debess puse. 10. Kādas palmas auglis. 11. Aizkuri; aizdagas (apv.). 12. Truls, atcirsts. 13. Viscietākais dārgakmens. 15. Zāles pļaušanā nepieciešama. 17. Karpu dzimtas saldūdens zivs. 18. Garaiņi, suta. 22. Kāmju dzimtas dzīvnieks. 25. Pazemot, zobot. 27. Lapu koks ar smaržīgiem ziediem. 28. Latvieši (poēt.). 29.

Kaitināt. 30. Zaudējis cerības, uzticību un drošības sajūtu. 31. Filozofiska mācība par skaisto, par mākslu un māksliniecisko daiļradi.

**Stateniski.** 1. Latviešu hokejists un treneris. 2. Sporta vingrošanas rīks. 3. Mākslinieki, kāda tēlotājas mākslas modernisma virziena pārstāvji 20. gs. sākumā. 4. Viegla, šaura sporta laiva.

6. Audumu dekorēšanas tehnika. 8. Asa, grumbuļaina. 9. Pieredze, iemaņas (kāda darbā). 14. Tikko, pirms īsa brīža. 16. Neapģērbies, bass. 19. Dobradžu dzimtas savvaļas dzīvnieks. 20. Lašu dzimtas zivs. 21. Izpalkt, izjukt. 23. Pamest (ko), doties projām (no kā). 24. Paliekt atpakaļ, atlocīt. 25. Eksotisks dienvīdu auglis. 26. Apmainīt, nomainīt.

### Krustvārdu mīklas (Nr. 18) atrisinājums

**Līmeniski.** 1. Kazanova. 9. Rīgas... 10. Biezs. 11. Rimēties. 13. Manona Lesko. 14. Kūja. 15. Mozus. 17. Piekopt. 18. Semīti. 19. Egils. 22. Analīze. 24. Smēre. 25. Skali. 26. Zelts. 28. Astra. 29. Vadīt. 30. Milda. 31. Karalis. 35. Sirot. 36. Abrene. 37. Cinisks. 40. Dalīt. 41. Pele. 42. Pieskarties. 44. Teherāna. 45. Niķis. 46. Ūjina. 47. Benaresa.

**Stateniski.** 1. Karakasa. 2. Zīmējums. 3. Nots. 4. Vienot. 5. Čības. 6. Balodis. 7. Mineapolisa. 8. Īzaks. 12. Balkāni. 13. Murgi. 16. Atoms. 17. Pliks. 20. Dzert. 21. Urgas. 22. Alnis. 23. Sekas. 24. Stravinskis. 27. Liķis. 28. Adobe. 29. Vizijas. 32. Mokas. 33. Serenāde. 34. Senegala. 35. Skotija. 38. Pipene. 39. Piķis. 40. Delna. 43. Keša.

Lielvārdes bazē dislocētie ASV karavīri kopā ar Mičiganas Nacionālās gvardes karavīriem un Cēsu Zemessardzes bataljona zemessargiem piedalījās talkā Gaujas Nacionālā parka Ligatnes dabas takās. Viņi demontēja veco lāču voljeru, labiekārtoja lāču jauno taku un parka teritoriju. Tā viņiem bija iespēja iepazīties arī ar lielāko Latvijas Nacionālo parku.

**Līvānos darba vizītē apmeklēja ASV vēstniecības Latvijā pārstāvji,** lai iepazītos ar optisko šķiedru izstrādājumu SIA Z-light (strādā 110 darbinieku) ražošanas procesu. Aptuveni divas trešdaļas medicīnas iekārtu (lāzerus u. c.) no Līvāniem eksportē uz Ameriku. Tās izmanto 70% nierakmeņu skaldīšanas operācijās un citur. Kopš 2008. gada uzņēmumam ir arī savs birojs Kalifornijā. Vēstniecības darbinieki tikās arī ar jauniešiem, lai iepazīstinātu ar studiju iespējām Amerikā.

**Pumpura Lielvārdes mūzejā notika grāmatas “Lielvārdes josta”** (apgāds “J.L.V.”) atvēršanas svētki. To sastādījusi, izmantojot arī mūzeja materiālus, tautiskās un klasiskās mākslas pētniece Raimonda Strode. Izdevums aptver ziņas par Lielvārdes jostas vietu latviešu kultūrā, vēsturē, folklorā, amatniecībā un mākslas zinātnē. Grāmata ir skaista velte Latvijas simtgadei.

**Rundāles pilij – 280, tāpēc 24. maijā tiks atklātas jaunas izstādes – hercogienes pirmajai guļamistabai pievienota telpa, kurā eksponēti tērpi, audumi, galantērijas un kosmētikas piederumi.** Būs apskatāma Ēdoles un Zlēku muižas pēdējā īpašnieka dēla – barona Ulriha fon Bēra – dzimtas portretu kolekcijas izstāde. Dekoratīvās mākslas ekspozīcijā durvis vērusi vēl viena telpa ar Francijas, Vācijas un Krievijas klasicisma paraugiem. Būs iespēja aplūkot arī 18. gs. kaminu, ko mūzejs iegādājies izsolē Francijā.

**Ogres novadā norisinājās Nacionālo Bruņoto Spēku (NBS) mācības Flaming Sword,** kas bija pietuvinātas reālajiem krīzes situācijas apstākļiem, izmantojot mācību municiju un sprāgstvielu imitācijas līdzekļus.

**Ikšķiles novadā 11. maijā viesojās delegācija no Hāpsalu,** kuŗu dēvē par Igaunijas Venēciju, jo no trim pusēm apskalo Baltijas jūra. Ikšķiles novada domes priekšsēdis I. Traipiņš un Hāpsalu mērs U. Sukles parakstīja abu pušu sadarbības līgumu. Viesus iepazīstināja ar Ikšķiles Brīvo skolu (tautskolas “99 Baltie zirgi” filiāle), Libertas vīna darītavu un Ikšķiles Veselības un sociālās lietu pārvaldes darbu. Pērn Ikšķiles pašvaldības delegācija piedalījās Hāpsalu 190 gadu jubilejas svinībās.

**Tirzas luterāņu baznīca pēc 19 gadiem atguvusi 1997. gadā pazudušos pazīstamā Rīgas meistara Johana Didriha Rēvalda darbnīcā izgatavotos divus sudraba svečturus.** Tas bijis iespējams, pateicoties Traķu vēstures mūzeja direktora Virgīlija Povilūna sniegtajai informācijai, ka Lietuvā publiskā tirdzniecībā ir izlikti divi sudraba svečturi, kas varētu būt piederīgi Latvijai. Lietišķās mākslas vēsturē, īpaši baroka un vēlā baroka periodā, sudrabā darināto svečturu skaits Latvijā ir neliels.

**Latvija pēdējo piecu gadu laikā ir kļuvusi par nopietnu spēlētāju pasaules kviešu tirgū.** To bruto raža pērn bija aptuveni 2,25 miljoni tonnu. Latvijas lielākais kviešu noieta tirgus ir ES, bet eksports uz citām valstīm ir mainīgs. 2014. – 2015. gada sezonā par lielāko Latvijas kviešu pircēju kļuva Irāna, kuŗai tika piegādāts 247 000 tonnu. Kopumā Latvijā pērn bija rekordliela graudu raža – 3 miljoni tonnu, kas ir par 794 300 t (35,7%) vairāk nekā 2014. gadā. Kāpumu ietekmēja ne tikai ar graudaugiem apsēto platību pieaugums par 17 200 ha, bet arī ievērojama vidējā ražība. Tikmēr graudu vidējā iepirkuma cena turpināja pazemināties – maksāja 148,06 eiro par tonnu, kas ir zemākā cena pēdējo četru gadu laikā.

**Visā Latvijā 21. maijā notiks Mūzeju nakts,** kur mūzeju apmeklējums būs bez maksas, kā arī norisināsies arī dažādi sarīkojumi. **Latgales mākslas un amatniecības centrā Līvānos** sāksies akcija, kuŗas laikā tiks vāktas saimniecībā nevajadzīgas atslēgas, lai izveidotu tematisku soliņu Līvānu pilsētā, kuŗas moto ir “Līvāni – atslēga Latgales vērtos!”. **Daugavpils, Marka Rotko mākslas centra pagalmā, Daugavpils cietoksnī** notiks Tautas deju koncerts “Danči pili – 2016”. **Daugavas mūzejs Doles salā** piedāvā programmu “Aiz durvīm kā lakstīgala sirds mana dzied!”

**Salacgrīvā 21. maijā** tiks aicināti uz vēl nebijušiem svētkiem – **“Renģēdāju festivāls”.** Renģes ir saimnieciski svarīga Baltijas jūras zivs. Maijs ir īstākais tās zvejas laiks. Festivālā būs gan sportiskās aktivitātes, gan dziedāšana, runāšana, teātra spēlēšana un vietējo dialektu lietišķās sacensības, kā arī kulinārās aktivitātes – pavāru sacensības un tirgošanās. Festivāls izskanēs ar koncertu un zaļumballi.

**Saldū 21. un 22. maijā** notiks Latvijas bērnu un jauniešu folkloras kopu **Nacionālais festivāls “Pulkā eimu, pulkā teku”**, kuru rīko Valsts izglītības satura centrs (VISC) sadarbībā ar Rīgas Latviešu biedrības Folkloras komisiju, bērnu un jauniešu folkloras kopu Novadu koordinātoru padomi, tradicionālās kultūras biedrību „Aprīka” un Saldus novada domi.

**Liepājā 21. un 22. maijā** jau 40. reizi norisināsies gada lielākais latviešu tradicionālās kultūras mantojuma notikums “Līvas ciema svētki”. To vārti tiks vērti, lai divas dienas “Līvas tirgū”, “Liepājas Meistaru ielā” un “Līvas ciema laukumā” skatītos un uzzinātu, izmēģinātu un piedalītos, nogaršotu un iegādātos, rastu svētku sajūtu, liksmojot kopā ar latviešu un citu tautu dejotājiem un mūziķiem svētku norisēs “Dzintara krasta ļaudis” un tautas mūzikas svētkos “Līvas upē”.

Īsziņas sagatavojusi VALIJA BERKINA

IVARS  
GALIŅŠ

Zēns bija ievērojais, ja mātei atsūta rēķinu, tad viņa to tūlīn samaksā. Zēnam naudas vajadzības bija lielas. Ienākumi mazi. Sadabūjis papīru, izdomāja rakstīt mātei rēķinu par saviem pakalpojumiem. Neērti bija to darīt mātes tuvumā, tāpēc gāja uz savu istabu.

Rēķins, par ko māte ir parādā dēlam: par savas istabas uzpošanu pēc mātes aizrādījumiem – 5 dolari, par netīrās apakšveļas nonešanu uz mazgājamo mašīnu – 2 dolari, par pastaigu ar ģimenes suni Bruni – 3 dolari, par iepirkumu ienešanu – 2 dolari, par labu Latviešu skolas liecību – 5 dolari, par lidzi braukšanu uz latviešu dievkalpojumu – 2 dolari un dolars upurtraukam. Lai gan māte viņu bieži bija saukusi par mīlo dēlu, viņš tomēr bija neziņā, vai tiešām tāds ir un vai par to var

prasīt naudu. Izšķīrās, ka vienu dolaru mātei droši vien nebūs žēl. Tad nu kopā iznāca, ka māte dēlam ir parādā 21 dolaru. Dēls aiznesa un nolika rēķinu uz virtuves galda. Nākamā rītā, piecēlies agrāk, jau pa gabalu redzēja naudas zīmes uz galda. Ienāca prātā, kāpēc gan to nav darījis jau iepriekš. Un tad ieraudzīja, ka rēķinam otrā pusē uzrakstīts: „Ko dēls ir parādā mātei.”

Par gaŗajiem mēnešiem, kad dēls bija maziņš, – par barošanu, kopšanu, autiņu mainīšanu – neko. Par asarām un negulētām naktīm, kad dēls bija slīms un bija jānodzēla, – neko. Par kopā skaitītām vakara lūgšanām – neko. Par drēbēm, apaviem, dāvanām dzimšanas dienās un svētkos – neko. Par rūpēstu pilniem vakariem, gaidot dēlu pārnākam mājās – neko. Arī

par „gudro telefonu” un ceļojumu „Sveika, Latvija!” – neko. Tad nu kopā iznāc, ka dēls mātei neko nav parādā. Ar drebošu roku dēls spēja uzrakstīt tikai divus vārdus: „Piedod, lūdzu!” Naudai nepieskāries, nespēdams valdīt asaras, aizskrēja uz savu istabu.

Svinot un pieminot Mātes un Ģimenes dienu, mūs pārņem divi pārdzīvojuma viļņi. Viens ir bailes un nedrošība, ka vecāku dotais ir parāds, ko nekad nespēsīm atmaksāt. Otrs ir atklāsmē, ka vecāku dotais nav dots atdošanai, tāpat nav parāds, ko jāatmaksā. Tā ir MĪLESTĪBAS DĀVANA. Kā tādu mēs to varam – varbūt, tas pat mūsu pienākums, – dot tālāk nākamām audzēm. Atliek vienīgi par jaunu glīti iesaiņot un pielikt klāt jaunu pušķi.

## MĪLESTĪBAS PARĀDS MĀTEI

## Vidienes apgabala prāveste Ilze Larsen pastorālā vizitācijā Apvienotā Linkolnas ev. lut. draudzē

Svētdien, 1. maijā, pēc svinīgā dievkalpojuma ar prāvestes Ilzes sprediķi, draudze pulcējās sadraudzības zālē, lai tuvāk iepazītos. Mielastu gādāja mūsu draudzes locekle Māra Žīgurs.



Mācītāja Gija Galiņa un prāv. Ilze Larsen // FOTO: E. Augstums



Pie Māras gatavotā bufetes // FOTO: E. Augstums



MĀRA CELLE

Saulainā 22. aprīļa dienā latviešu sabiedriskā centrā Priedainē uz kārtējo sanākumi bija ieradušies tikpat kā visi vietējās literārās kopas 23 dalībnieki. Grāmatu cienītāji aicināja Nūdžersijas Latviešu biedrības priekšnieku, arī regulāru kopas

niece Valija Skrodele nostrādāja 7 gadus (2008-2015). Viņa amatu pārņēma no Dr. Vilmas Jansones, kas bija kopu vadījusi 21 gadu (1987-2008).

Kopa satiekas caurmērā astoņas reizes gadā. Tikpat kā visi dalībnieki ir pensionāri, ve-

pa lielākai daļai arī izlasījuši. Sanākums sākas ar iepriekšējās tikšanās reizes protokola nolasišanu. Seko kāda dalībnieka sagatavots pārskats par pārrunājamo grāmatu. Pēc tam savas domas par lasīto un arī nupat dzirdēto var izteikt visi sanākušie. Debates var būt spraigas un interesantas. Tie, kas pārrunājamo grāmatu tomēr vēl nebija paspējuši līdz galam izlasīt, pēc debatēm apliecina, ka “nu gan es to noteikti izlasīšu”.

Vajadzīgo grāmatu skaitu kopa no Latvijas saņem pa dažādiem ceļiem – reizēm tās savā bagāžā atved kāds nesens dzimtenes apmeklētājs, reizēm grāmatas atsūta pa pastu.

22. aprīļa sanāksmē pārrunāja Māra Bērziņa “Svina garša”, kas atzīta par labāko pagājušā gadā iznākušo latviešu romānu. Pārskatu par to bija sagatavojusi Māra Celle. “Svina garša” iedziļinās traģiskos notikumos, kas skāra Latvijā dzīvojošos ļaudis no 1939. līdz 1941. gadam. Ņemot vērā, ka liela daļa grupas dalībnieku šos laikus labi atceras, jo toreiz bija jau tikpat kā pieauguši cilvēki, pārrunas uzvārdija skumjas atmiņas.

Starp pēdējā laikā kopas lasītajām grāmatām ir Māras Zālītes “Pieci pirksti”, Noras Ikstenas “Mātes piens” un Ulda Zemzaļa “Nupāt bija rīts”. Nākamā būs Juŗa Petričeka sastādītā, viņa cilti visu aptverošā, skaisti iekārtotā un iesietā grāmatā “Pededzes pagasta Petričeki”. Vajadzīgo skaitu savas dzimtas stāstījuma grāmatas eksemplāru Juris Petričeks dāvina literārai kopai, pats sedzot sūtīšanas izdevumus, aicinot par to kopas dalībniekus ziedot naudu Ūkupācijas mūzejam Rīgā.

## LAI DZĪVO LITERĀTŪRA!



Priedaines literārās kopas dalībnieki. Pirmā rindā no kreisās: Ausma Briede, Ilze Baidiņa, Dzidra Izaka, Valija Upate, Ilga Caune, Nanija Pētersone, Valija Skrodele, Tija Krūmiņa, Monika Gobiņa, Vija Mangule. Otrā rindā no kreisās: Harijs Zikmanis, Valfrīds Spuntelis, Māra Celle, Rīta Gāle, Ilga Mangolda, Ojārs Celle, Ingrida Irani, Ausma Zikmane // FOTO: Jānis Students

dalībnieku Jāni Studentu iemūžināt jauko gadījumu šeit pievienotajā fotografijā.

Grāmatu lasītāju grupa, sākotnēji saukta Ņubransvikas-Leikvudas draudzes literārā kopa, dibināta 1973. gadā, tāpat pastāv jau 43 gadus. Kopš pagājušā gada oktobra kopu vada Ilga Caune. Iepriekšējā priekš-

cumā no 70 līdz pat 104 gadiem. Šie ir cilvēki (galvenokārt dāmas), kas paturējuši gaišas galvas un kuŗu sirdslieta vienmēr bijusi daiļliteratūras baudīšana.

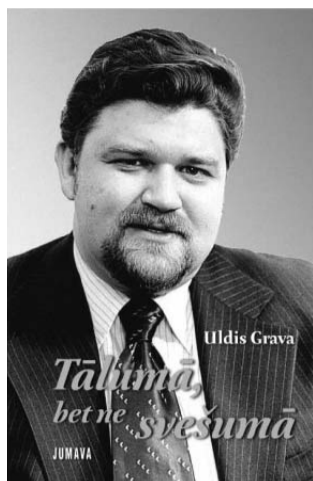
Katrā sanāksmē dalībnieki pārrunā kādu pēdējā laikā Latvijā izdotu grāmatu, kuŗu iepriekš viņi ir iegādājušies un

Vēl ir dabūjama  
**Māras Celles**  
grāmata

### MEITENE NO MEŽAPARKA

Autore spilgti apraksta savas dzīves pirmos 12 gadus – sešus Mežaparkā, nākamos sešus bēgļu nometnēs Vācijā. Grāmatu ASV var iegādāties rakstot uz adresi  
**27 Highland Rd., Boxford, MA 01921**  
Cena \$20, plūs \$5 par pasta izdevumiem.  
Čeki rakstāmi uz vārda **Sarma Liepiņš**.





## NĀCIS KLAJĀ

Ulža Gravas autobiogrāfiskais izdevums  
"Tālumā, bet ne svešumā"

Grāmata bagātīgi ilustrēta, pieminēto personu sarakstā droši vien izlasīsiet arī savu vārdu...

Cena LAIKA lasītājiem, tai skaitā pasta izdevumi  
– USD 30,–

nosūtot čeku RASMAI ADAMS  
114 4th Ave NW, Largo, FL33770  
Tāl.: 727 953 6313  
e-pasts: rasma@laiks.us

## Pārdod lielu dzīvokli 165 m<sup>2</sup> (1800 ft<sup>2</sup>)

Merķeļa ielā tuvu stacijai,  
cirka kvartālā, otrais stāvs.

Derīgs birojam.

Vēlētos 170 000 euro,  
apdomātu piedāvāto  
ātram darījumam.

Rakstiet – Valdis Vinkels,  
[vvinkels@gmail.com](mailto:vvinkels@gmail.com)



### AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBAS Simtgades Testamentāro novēlējumu fonds THE AMERICAN LATVIAN ASSOCIATION CENTURY BEQUEST FUND

Novēlot kaut mazu daļu savā testamentā šim ALAs nākotnes fondam, mēs liksim stipru un palielo pamatu latvietības uzturēšanai ASV, mēs celsim un sargāsim latvju tautu, valsti un kultūru.

ALA dara daudz, un mums visiem jāgādā, lai tā savu darbu turpinātu vēl ilgus gadus nākotnē mūsu nākamajām paaudzēm!

400 Hurley Avenue, Rockville, MD 20850.  
Tāl.: 301-340-1914, e-pasts: [alainfo@alaua.org](mailto:alainfo@alaua.org)

*Amerikas latviešu apvienības valde*

29. maijā 3.30pm Katskiļu kalnos

### PAVASARĀ KONCERTS "VISUS MEŽUS ROTĀJOT"

Programmā – latviešu komponistu E.Ešenvalda, S.Mences, R.Paula, Z.Liepiņa, M.Brauna koŗa dziesmas un Bob Chillcott "A Little Jazz Mass"

Piedalās – Jauktais koris "Fortius" (Rīga), koris "Atbalss" (Montreāla, Otava), Ņujorkas latviešu koris

Diriģenti – Māra Marnauza, Andrejs Vītols,  
Laura Padega Zamura

Ieeja – \$25 (pirmskoncerta uzkodas iekļaujot);  
bērniem, studentiem atlaide

Iepriekšpieteikšanās uz pēckoncerta vakariņām \$15 –  
[klzamurs@aol.com](mailto:klzamurs@aol.com)

Tiksimies Ņujorkas Latviešu koŗa koncertā  
Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes nometnē  
Katskiļos-231 Green Hill Road, Elka Park, NY 12427!



NEW YORK  
STATE OF  
OPPORTUNITY.

Council on  
the Arts

Latviešiem piederošs uzņēmums

### PĒRK MEŽUS UN ZEMI VISĀ LATVIJĀ.

Tālrunis +371 29420502  
e-pasts: [gunita@amg-eksports.lv](mailto:gunita@amg-eksports.lv)

### VESELĪBAS

### APDROŠINĀŠANA

uz īsu vai ilgāku laiku  
LATVIJAS CIEMIŅIEM  
CEĻOTĀJIEM UZ ĀRZEMĒM  
Zvaniet:  
RESNICK & ASSOCIATES  
800-324-6520

### PĒRK

Pērku mežus, cirsmas.  
Tāl.: 29235165



IZDEVĪGI  
APDROŠINĀJUMI  
JUMS  
UN  
JŪSU  
ĢIMENEI

[www.LRFA.org](http://www.LRFA.org) 215.635.4137 [info@LRFA.org](mailto:info@LRFA.org)



### LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **auto transports**, **gaisa kravas** un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

• Tagad ir laiks sūtīt lietas dārzam! Traktora sūtīšana (līdz 2 m<sup>3</sup>) - \$475. Citi rīku (griezēju, motorzāģu, plāvēju, u.c.) transports sākot ar \$75. (Muitas procedūra LV papildus.)



Zvaniet: 1-888-LATVIAN

Rakstiet: [info@lasl.com](mailto:info@lasl.com) • [www.lasl.com](http://www.lasl.com)



No sirds vēlos, lai mana mazmeita būtu laimīga un varētu laist pasaulē bērniņu. Tas var izdoties pēc veiksmīgas operācijas, kuŗai pietrūkst 900 eiro. Liels lūgums Jums, cienījamie tautieši, iespēju robežās atbalstīt!

Naudu, lūdzu, ieskaitiet Mairitai Buncei  
LV16HABA0551011754577 Swedbank AS  
260354-11914  
Iepriekš pateicos!

(Turpināts no 1. lpp.)

MAIJA STRĒLNIEKS

# Milvoku plkv. O. Kalpaka latviešu skola svin 65 gadu jubileju

Pēc Ē. Kākuļa runas skolēnu koris dziedāšanas skolotājas Kaijas Petrovskas vadībā nodziedāja četras dziesmas Ainas Daukšas klavierpavadījumā.

Pēc liecību izsniegšanas sekoja absolventu runas. Visi seši absolventi – Eduards Jaunbērziņš, Sigurds Kākulis, Ava Lauzums, Tia Šika, Anna Strautmane un Bruno Vītols – stāstīja par priekšmetiem, kurus bija mācījušies, pieminot skolotāju vārdus un īpašas atmiņas par skolā pavadītiem gadiem. Visbiežāk absolventu pārrunās tika pieminēta Sigurda Strautmaņa klase, kur viņš iedzīdināja svecas, stāstīja pasakas un spēlēja ģitaru. Absolventu runu nobeigumā Eduards Jaunbērziņš uzsāka runāt rindas no Annas Brigaderes dzejoļa "Varoņa sirds", un visi absolventi piebiedrojās, skaitot no galvas pēdējo pantu:

*Dziļnaktī runā ar domām  
Kalpaks, kas Latvijai ticējis  
Cauri visgrūtākām lomām;*

*Atbild tam likteņu Licējs:  
"Kur gūšu Latvijas spēku?"  
– Pats viņas spēks ja tiks. –  
"Kā celšu Latvijas ēku?"  
– Sirdi ja pamatā liksi.*

Pēc tam E. Jaunbērziņš visu absolventu vārdā pateicās vecākiem un skolotājiem. Tad absolventi godināja savus vecākus un skolotājus ar ziediem.

Sekoja skolēnu tautasdejas Sandras Mednes vadībā, ar palīgskolotāju Annu Inveisu. Piedalījās visi skolas skolēni, pabeidzot ar absolventu deju.

Pēc tautasdeju programma turpinājās ar absolventu apsveikumiem. Sandra Kalve, Milvoku Sv. Trīsvienības draudzes priekšniece, un Kaija Petrovska, Dāmu komitejas priekšniece, apsveica absolventus, dāvinot katram no Rīgas atvestu latvisku talismanu. Absolventus apsveica arī Milvoku DV apvienības priekšnieks Andris Kursietis un Milvoku Latviešu Kreditsabiedrības priekšnieks Jānis Stāks.

Māra Šlesere, Kalpaka skolas absolvente, bijusī skolotāja un LELBA Kristīgās Audzināšanas nodaļas vadītāja, savā apsveikumā deva absolventiem padomus nākotnei. Viņa aicināja, un demonstrēja, kā lai absolventi pacēl roku, kad dzird aicinājumu kādā latviešu organizāciju sanāksmē, lai piesakās darbinieki kādam pasākumam. Viņa šo temu atkārtoti pāris reizes savā runā ar reāliem piemēriem. M. Šleseres runa bija iespaidīga, jo viņas tiešie piemēri no dzīves parādīja, kur un kā absolventi var ņemt aktīvu daļību latviešu sabiedrībā un tā piepildīt uz sevi liktās cerības.

Noslēgumā absolventu klase nodeva Latvijas karogu nākamajai klasei.

## Gudrā Pūce

Šogad iznāca Plkv. Kalpaka skolas žurnāls *Gudrā Pūce* īpašā izdevumā, kurū lasot var iepazīties ar Kalpaka skolu no dibināšanas gadiem līdz šī skolas

gada beigām. Pateicoties ilggaigai Kalpaka skolas skolotājai Hildai Rumpēterei, žurnālā ir izsmeļošs raksts par notikumiem, šaubām, cerībām un pārmaiņām Kalpaka skolas 65 gadu pastāvēšanas laikā. H. Rumpētere izsaka arī savas domas par to, ka skolai vajadzēja jau sen domāt, kā piesaistīt un palīdzēt latviešu

izcelsmes bērniem, kurū latviešu valodas zināšanas neatbilst skolas prasībām. Žurnālā ir arī interesanti atmiņu stāsti no pašiem pirmajiem gadiem, kā arī daudzas fotogrāfijas, sākot ar 1952. gadu, līdz pat tikko aizvadītajam skolas gadam, kurš bija bagāts ar dažnedažādiem sarīkojumiem un notikumiem.

## SARĪKOJUMI

### SARĪKOJUMI DENVERA (CO)

Kolorado Latviešu kultūras centrs (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226), tālr.: 303-986-5337 vai 303-913-8081. **Piektdienās** 19:00 tiekas latviešu deju grupa, 20:30 notiek koŗa mēģinājums.

### FILADELFIJA (PA)

Filadelfijas Brīvo latvju biedrība (531 N 7th St, Philadelphia PA 19123).

### Baltic Studies Conference in Philadelphia!

The Association for the Advancement of Baltic Studies (AABS) will hold 25th Conference at the University of Pennsylvania from **May 28, 2016 (Thursday-Saturday before Memorial Day weekend)**. The event is open to everyone, and we hope for a great showing from the local Baltic communities.

### NUJORKA (NY)

No **11. līdz 29. maijam** aktrise **Laila Robiņa** tēlos Karlotu Noela Kovarda (*Noel Coward*) lugā „**Dziesma krēslas stundā**” („*A Song at Twilight*”) Shakespeare Theatre of New Jersey, 36 Madison Ave., Madison, NJ 07940. Telefons: 973-408-5600; [www.shakespearenj.org](http://www.shakespearenj.org)

231 Green Hill Rd., Eka Park NY 12427- Katskiļu kalnos.

**29. maijā** 15:30 **Nujorkas latviešu koŗa Pavasara koncerts „Visus meŗus rotājos”.**

### PRIEDAINE (NJ)

**20. maijā** 13:00 filma „**Dieva putniņi**”.

15:00 filma „**Limuzīns Jāņu nakts krāsā**”. Ieeja par ziedojumiem, lūdzam ņemt līdzīgi groziņus!

### SIETLA (WA)

Sietlas latv. sab. centrs (11710 3rd Ave NE, Seattle WA 98125), [www.seattlatviancenter.com](http://www.seattlatviancenter.com)

**27.-30. maijā** lielā talka Rietumkrasta Latviešu izglītības centrā Šeltonā.

### ST. PĒTERSBURGA (FL)

St. Pētersburgas Latviešu biedrības nams (1705 9th Ave N, St. Petersburg FL 33713).

Bibliotēka pārtrauc savu darbību un grāmatu ziedojumus vairs nepieņem. Par vēlmi izņemt grāmatas lasīšanai, lūdzam, zvanīt **Mārai Prāvs**, tālr.: 727-851-9414.

**24. maijā** 13:00 videoizrāde – **Vestards Šimkus un Sinfonietta Rīga mūzicē Rundāles pilī**. Diriģents **Normunds Šnē**. Kafija un cepumi. Ieejas ziedojums, sākot ar \$ 3. Visi laipni aicināti!

**23. jūnijā** 16:00 paredzēta ligošana, alus dzeršana un mielošanās ar Līgo vakara labumiem. Būs arī jāņusiera nogaršošana un konkurss par izcilāko sieru.

Līgotājiem jāņem līdzīgi groziņi, pildīti ar gardumiem. Jāņubērņus sagaidīs Biedrības saimniece **Mārite**, un par svētku alu gādās saimniece **Ivars**. Visi, kam patīk ligošana un vasaras saulgrīžu svinēšana pulciņā, mīļi gaidīti! Ieejas zied., sākot ar \$5.

**1. septembrī** 10:00 Biedrības valdes sēde.

### TĒRVETE

**21. maijā** 10:00 sezonas atklāšana.

**4. jūnijā** 10:00 nometnes talka.

**25. jūnijā** – Jāņi.

### ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: [www.zklb.wordpress.com](http://www.zklb.wordpress.com), ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilande tālr.: 408-813-5104, e-pasts: [una.veilande@gmail.com](mailto:una.veilande@gmail.com)

**Katru otrdienu** 20:00 koŗa mēģinājums.

Film Screening, *Cubberley Auditorium* (485 Lasuen Mall, Stanford) 425 Hoffman Ave, San Francisco **21. maijā** 16:00 ZKLB dibināšanas 65. gadadienas sarīkojums.

*Kennedy Grove Recreational Area, El Sobrante* **5. jūnijā** 10:00 Baltiešu pikniks.

425 Hoffman Ave, San Francisco **18. jūnijā** grupas „**Lauku muzikanti**” koncerts un **Līgo** sadziedāšanās.

### DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.:** (58 Irving St, Brookline, MA 02445). Māc. Dace Zušmane.

• **Čikāgas latv. ev. lut. Ciānas dr.:** (6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634), tālr.: 773-725-3820; E-pasts: [cianasdraudze@gmail.com](mailto:cianasdraudze@gmail.com); [www.facebook.com/Cikagas-Cianas-draudze-255043897965234](http://www.facebook.com/Cikagas-Cianas-draudze-255043897965234). Dievk. notiek svētdienās 10:00. Pēc dievk. kafijas galds. Māc. Gundega Puidza, tālr. birojā: 773-736-1295; mājās: 708-453-0534, E-pasts: [puidza@yahoo.com](mailto:puidza@yahoo.com)

• **Denveras latv. ev. lut. dr.:** (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). Dievk. notiek svētdienās **9:30**. Pēc dievk. sadraudzība. **Trešdienās** 17:00 Bībeles stundas. **Trešdienās** 15:00 – 17:00 un **ceturtdienās** 9:00 – 13:00 mācītāja pieņemšanas stundas. Māc. H. Godiņa tālr.: 720-484-9857.

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.:** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). Dievk. notiek svētdienās **10:00**. Māc. Biruta Puiķe *Wilson*. **5. jūnijā** aizvesto piemiņas dievk. ar dievg. **26. jūnijā** dievk.

(Turpināts 19. lpp.)

**NUJORKAS LATVIEŠU KOŗA  
PAVASARA KONCERTS  
VISUS MEŗUS ROTĀJOT  
29. MAIJĀ 3.30 PM KATSKIĻU KALNOS**

**Programmā latviešu komponistu**  
E.Ešēvalda, S.Mences, R.Paula, A.Liepiņa, M.Brauna kora dziesmas  
B. Chilcot "A Little Jazz Mass"

**Piedalās:** Jauktais koris "Fortius" (Rīga) koris "Atbalss" (Montreāla, Otava) Nujorkas latviešu koris

**Diriģenti:**  
Māra Marnauza,  
Andrejs Vītols,  
Laura Padega Zamura

Ieeja-\$25 (pirms koncerta uzkodas iekļaujot) bērniem, studentiem atlaide

Iepriekšpieteikšanās uz pēc koncerta vakariņām \$15 [kizamurs@aol.com](mailto:kizamurs@aol.com)

Tiksīmies Nujorkas latviešu Ev. lut. Draudzes nometnē Katskiļos!

231 Green Hill Road, Eka Park, NY 12427

**PALDIJES PAR ATBALSTU**

Latvijas misijai ANO | NEW YORK STATE OF OPPORTUNITY | Council on the Arts | Daugavas Vanagiem NY

# DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 18. lpp.)

• **Dienvīdfloridas latv. ev. lut. dr.:** *Shepherd of the Coast Luth. Church* (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL). Info: Ilze Folkmane Gibbs, e-pasts: folkmane@hotmail.com Info: Andrejs Jugs, tālr.: 561-447-9050. **Dievk. laiks 14:00.** Pēc dievk. visi lūgti pie kafijas galda!

• **Dienvīdkalifornijas latv. ev. lut. dr.:** baznīca (1927 Riverside Ave, Los Angeles CA 90039). **29. maijā** 11:00 iesvētības dievk. ar dievg. Prāv. Daira Cilne un diak. Rota Stone.

• **Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.:** *Unitarian Congregational Parish of Norton* (2 W Main St, Norton, MA 02766). **Svētdienās 11:00 dievk. ar dievg.** Kalpo mācītājs Dr. Jānis Keggi, dr. sekretāre Zigrida Kručkova, tālr.: 617-323-0615.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.:** (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 610-353-2227. **Dievk. notiek 11:00.** Māc. Ieva Dzelgalvis. **22. maijā** dievk. ar Sv. vak. **29. maijā dievk. nenotiks.** **5. jūnijā** angļu val. dievk. ar Sv. vak. **12. jūnijā** Tautas sēru dienas Ekumēniskais dievk. kopā ar Filadelfijas latviešu baptistu draudzi.

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.:** Māc. A. Graham. Pēc dievk. kafijas galds. **22. maijā** 10:00 Trīsvienības svētku dievk. **25. maijā** 11:00 Bībeles stunda Kalamazū bazn. **29. maijā** dievk. ar dievg.

• **Klīvlāndes Apvienotā latv. ev. lut. dr.:** (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107). **Baptistu dr. dievk. notiek svētdienās 14:30. Bībeles stundas notiek 10:00** katra mēneša otrajā un ceturtajā trešdienā.

• **Lankastera: Mt. Calvary Lutheran Church** (308 East Petersburg Rd, Lititz Lancaster, PA 17543). Māc. Dr. Ruta S. Ziedone (PO Box 380, Henryville PA 18332), mob. tālr.: 570-460-5375, e-pasts: silver11@ptd.net un emer. māc. Dr. Arvids Ziedonis (529 Linden Place, Cresco PA 18326-7248), tālr.: 570-629-6349, e-pasts: ziedonis@ptd.net

• **Linkolnas apv. latv. ev. lut. dr.:** (3300 C St, Lincoln NE 68510). Māc. Gija Galiņa, tālr.: 402-475-8106. Dr. pr. Kārlis Indriksons, tālr.: 402-438-3036. **Dievk. notiek 1. un 4. svētdienā 10:00. 2. svētdienā dievk. angļu val.** Pensionāru saiets katrā otrajā ceturtdienā. Bībeles stunda **25. maijā.**

• **Mančesteras latv. ev. lut. dr.:** (21 Garden St, Manchester, CT 06040). Dr. pr. Astra Vilinskis, tālr.: 413-568-9062. **18. jūnijā** 11:00 kopīgs ar **Vilimantikas dr.** Aizvesto piemiņas dievk. Diak. Indriķis Kaņeps. Sarikojums ar filmas izrādi "Dieva putniņi".

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.:** (1853 N 75th St, Wauwatosa WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Archibīskape Lau-ma Zušēvica, tālr.: 414-421-3934, e-pasts: pastorlauuma@gmail.com, Dr. pr. Sandra Kalve, tālr.: 414-258-8070. Dievk. notiek katru svētdienu 10:00.

• **Montrealas latv. Trīsvienības ev. lut. dr.:** *Trinity Latvian*

*Church* (P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7), tālr.: 514-992-9700. Dievk. vada dr. pr. Jānis Mateus, tālr.: 514-481-2530, e-pasts: prez@draudze.org. **Dievk. notiek 14:00. Mācītāja vieta vakanta!**

**29. maijā** dievk., viesosies Dags Demandts. **12. jūnijā** Aizvesto piemiņas dienas dievk.

• **Ņubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:** Leikvudā Igaņu bazn. (607 E 7th St, Lakewood, NJ).

Īstbransvikā draudzes bazn. (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ).

Māc. Ieva Pušmucāne-Kineyko, tālr.: 908-638-1101, e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com

**22. maijā** 13:30 Īstbransvikā dievk. ar dievg. Trīsvienības svētki. **29. maijā** dievk. **nenotiek.** *Memorial Day* nogale. **12. jūnijā** 13:30 Īstbransvikā dievk. ar dievg. 14. jūnija piemiņa.

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** Jonkeru bazn. (254 Valentine Ln, Yonkers NY).

*St. Andrew Lutheran Church* (335 Reynolds Ave, Parsippany NJ). Salas bazn. (4 Riga Ln, Melville NY).

*Manhatena Seafarers & Intl House* (123 E 15th St, NY 10003).

Īstoranža *Holy Trinity Church* (153 Glenwood Ave, East Orange NJ).

**21. maijā** 14:00 Manhatenā *Seafarers* dievk. ar dievg. Māc. Demandts.

**22. maijā** Jonkeru bazn. dievk. **nenotiek.**

10:30 Salas bazn. dievk. Māc. Saliņš.

13:30 *St. Andrew* bazn. dievk. Māc. Demandts.

**29. maijā** Jonkeru bazn. dievk. **nenotiek.**

10:30 Salas bazn. iesvētības. Māc. Saliņš.

12:00 Kapu svētki Katskiļu Brāļu kapos (414 Bloomer Rd, Tannersville NY).

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.:** (128 N Elm Str, Saginaw, MI). Māc. Roberts Franklins. Dr. sekretāre Vija Arins, e-pasts: vija-arins@yahoo.com **19. jūnijā** 13:00 dievk. Kafija.

• **San Diego latv. ev. lut. dr.:** *Ascension Lutheran Church* (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120), Dr. pr. Jānis Legzdīns, tālr.: 858-598-5451, e-pasts: jlegzdins@san.rr.com. Māc. Mārtiņš Rubenis. Dievkalpojumi notiek 12:00. **4. jūnijā** 12:00 Tautas sēru dievk. ar dievg. Kafijas galds.

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** *Christ Lutheran* bazn. (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119). **Dievk. notiek katra mēneša 3. svētdienā 14:00.** Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Māc. A. Kalniņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.:** (11710 3rd Ave N E Seattle, WA 98125). Visi dievk. notiek 10:30. Prāv. D. Cilne, tālr.: 206-674-9600, e-pasts: cilnis@earthlink.net. Info: www.seattlelatvianchurch.org **22. maijā** Trīsvienības svētku dievk. ar dievg.

• **Skenktedijas latv. ev. lut. dr.:** *Trinity Lutheran Church* (35 Furman St, Schenectady NY 12308).

• **St. Pētersburgas latv. ev. lut. dr.:** Dievk. notiek 14:00 *Mūsu*

*Pestītāja (Our Savior)* bazn. (301 – 58th Street S, St. Petersburg, FL 33707). **Bībeles stundas notiek Biedrības namā 11:00.** Māc. Aivars Pelds, tālr.: 727-368-0935. Dr. pr. Aija Norbergs, tālr.: 727-367-6001. **Katrs 1. svētdienas dievk. notiek Biedrības namā plkst. 14:00.**

**22. maijā** Bībeles stunda. **29. maijā** Bībeles stunda. **5. jūnijā** dievk. Biedrības namā. **12. jūnijā** Bībeles stunda. **19. jūnijā** dievk. baznīcā. Viss ziedojums par labu Okupācijas muzejam.

• **Toronto – Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.:** (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, e-pasts: baznica@bellnet.ca. Māc. Dr. Anita Gaide, tālr.: 905-477-7042, e-pasts: aigaide@yahoo.com. Diakone Aina Avotiņa, tālr.: 416-920-8491, e-pasts: avotinsa@aol.com. Dr. pr. Kārlis A. Jansons, tālr.: 905-338-5613, e-pasts: kjan27@gmail.com. Pr. vietn. Sibilla Korule. Dāmu kom.pr. Maija Sukse, tālr.: 416-221-4309, e-pasts: sukse@sympatico.ca

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.:** Draudzes nams (400 Hurley Ave, Rockville, MD 20850-3121), tālr.: 301-251-4151, e-pasts: dcdraudze@verizon.net. Info: www.dcdraudze.org Mācītāja prāv. Anita Vārsberga Pāža, mob. tālr.: 301-302-3270, e-pasts: macanitavp@gmail.com, dr. pr. Jānis Vitols, tālr.: 703-264-0089. **Svētdienās: 9:15** Latviešu skola. **10:00** Zaķiši. **11:00 dievk.** Kafijas galds. Grāmatu galds. **Paziņojums: sākot ar 22. maiju, dievk. notiek 10:00.**

**22. maijā** Trīsvienības svētki.

Latviešu skolas izlaiduma dievk. un sarikojums. **29. maijā** Sv. vak. dievk. Svēto kristību saņems **Āra un Mairas Lazdiņu dēls Aleks Tālis.**

• **Vilimantikas latv. ev. lut. dr.:** *Ebenezer Lut. Church* (96 Oak St, Willimantic, CT). dr. pr. Vija Bachmuts, tālr.: 860-644-3268.

• **Ziemeļkalifornijas latv. ev. lut. dr.:** (425 Hoffman Ave, San Francisco).

**21. maijā** 12:00 dievk. Sakramento, *Lutheran Church of the Cross* (4465 H Street).

**11. jūnijā** 13:00 dievk. Sakra-

mento, pie Ivara Pleškova (4517 Holiday Hill Court, Shingle Springs). Pēc svētbrīža Jāņu atzīmēšana.

**12. jūnijā** 11:00 aizvesto piemiņas dievk. (425 Hoffman Ave, San Francisco).

Lūgums sūtīt SARĪKOJUMU un DIEVKALPOJUMU ziņas uz e-pastu: rasma@laiks.us, vēlākais – SVĒTDIENĀS! Kārtējam avīzes numuram ziņas uz redakciju tiek nosūtītas PIRMDIENĀS.

## JĀNIS PAVASARS

Dzimis 1941. gada 20. martā Liepājā, Latvijā, miris 2016. gada 2. maijā East Troy, WI

IVARS ZUŠEVICS

Veļu pulkiem pievienojusies Daugavas Vanagu dibinātāja pulkveža Viļa Januma meita  
**VELTA JANUMA.**

Būdama īsta sava tēva meita, viņa bija pārliecināta Latvijas patriote un līdz sirmam vecumam uzmanīgi sekoja notikumiem Latvijā un latviešu sabiedrībā ārpus tās. Daugavas Vanagi Vācijā paturēs viņu mīlā atmiņā, ziedojot pulkveža Januma piemiņai Latvijas Okupācijas muzeja Nākotnes namā. Lai Veltai Janumai viegļas smiltis! Daugavas Vanagu Vācijā valde

Saules laukos aizgājusi

## ŽENIJA BĒRZKALNS, dzimusi ANTONS

Dzimusi 1913. gada 15. septembrī Krievijā, mirusi 2016. gada 14. aprīlī Clark, New Jersey

*Kūp bērzu sveces sīvi,  
Un vējā liesmas plok.  
Trīs smilšu saujas dzīvi  
Pie zemes bitēm rok.  
/E. Ķezbere/*

Viņas piemiņu glabās  
AUSTRA LIDACIS UN ĢIMENE,  
MAIJAS UN KĀRĻA RAČEVSKA ĢIMENE

No mums šķīries mūsu sirsnīgais un gādīgais

## ANSIS EDGARS UIBO

Dzimis 1926. gada 31. martā Kārķu pag., Teterlūkos, miris 2016. gada 4. maijā Latvijā  
Urnu guldīsim Ērgemes kapsētā, Ziemeļvidzemē

*Kad meži plaukst un dārzi zied,  
Tev tālu projām jāaiziet.  
Vēl atskaties kā vaicājot,  
Ko varam ceļā līdzi dot.  
Tos labos vārdus neteiktos,  
Tos glāstus, rokās aizmirstos,  
Tos paņēmu līdzi, kad jāaiziet,  
Pār augstu kalnu jāaiziet,  
Kur Dieva dārzā rozēs zied.*

Mīlestībā piemin  
SIEVA RITA GĀLE  
AUDŽUDĒLS ANDRIS GLASGOVS AR ĢIMENI  
VIESTURS GĀLE AR ĢIMENI  
KRUSTDĒLS DAINIS KIUSALS

# LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

## Porziņģis nosaukts par sezonas otro labāko NBA debitantu

Ņujorkas *Knicks* komandas latviešu zvaigzne Kristaps Porziņģis nosaukts par aizvadītās sezonas Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) otro labāko debitantu.



Porziņģis balsojumā tika pie 363 punktiem, saņemot 117 otrās un 12 trešās vietas, bet trešo vietu ieguva Denveras *Nuggets* serbu spēlētājs Nikola Jokičs, nopelnot 59 punktus.

Kā jau iepriekš prognozēts, ko bija pavēstījis arī ietekmīgais Ziemeļamerikas sporta žurnāls *ESPN*, balsojumā par labāko debitantu uzvarēja Karls Entonijns Taunss no Minesotas *Timberwolves*, turklāt tagad paziņots, ka Taunss triumfējis vienbalsīgi – visi 130 Ziemeļamerikas sporta apskatnieki, kas piedalījās balsojumā, viņam devuši pirmās vietas. Taunss kļuvis par piekto debitantu, kurš kopš 1984. gada triumfējis vienbalsīgi, bet iepriekšējo reizi to 2012./2013. gada sezonā paveica Demjans Lilaris. Viņš līdz ar to saņēma 650 punktus.

Porziņģis pērn NBA *draftā* tika izvēlēts ar ceturto numuru. Kristaps aizvadījis teicamu debijas sezonu, 72 spēlēs caurmērā iemetot 14,3 punktus un izcīnot 7,3 atlēkušās bumbas, kā arī bloķējot 1,9 pretinieku metienus. Sezonas pirmajos trijos mēnešos Porziņģis tika nosaukts par labāko debitantu Austrumu līgā.



## No izkrišanas draudiem līdz cerībām uz ceturtdaļfinālu

**Vēlreiz sāpīgs zaudējums**  
**Latvija – Šveice 4:5 (0:0, 3:3, 1:2).** Kad bija nospēlētas pirmās trīs pasaules meistarsacīkšu (PM) spēles pret grandiem un iegūti divi punkti, mūsu hokeja valstsvienības līdzjutēji gaidīja pirmo uzvaru pret tradicionāli neērto pretinieku – Šveices vienību. Pārbaudes spēlēs pret to tika piedzīvoti divi zaudējumi un arī iepriekšējo PM bilance savstarpējās spēlēs negatīva – divas uzvaras, viens neizšķirts un septiņi zaudējumi.

Pirmā trešdaļā iezvanījās pirmais trauksmes zvans – norai-

dījumu dēļ Latvijas valstsvienība 16 minūtes pavadīja mazākumā. Labi, ka rezultāts palika 0:0. Toties otrajā trešdaļā sākās īsts hokeja "trilleris" – vispirms Latvija nonāca bezcerīgā 0:3 zaudējuma pozīcijā, divus vārtus ielaižot tieši skaitliskajā mazākumā. Pēc trešo vārtu zaudējuma Latvijas izlases treneri veica pamatīgas izmaiņas spēlētāju virknējumos, šveicieši sāka pelnīt soda minūtes, un tas ļāva divreiz realizēt skaitlisko pārsvaru – Miķelim Rēdlicham divi vārti vairākumā. Perioda beigās Ronalds Kēniņš rezultātu jau izlīdzināja. Trešā perioda sākumā šveicieši vēlreiz izvirzījās vadībā, bet pēc 26 sekundēm rezultāts atkal bija neizšķirts – Aleksejs Širokovs panāca jau 4:4. Spēles turpinājumā komandas demonstrēja atklātu hokeju, ar daudziem uzbrukumiem un metieniem, kas tika veiksmīgi bloķēti no abu izlašu spēlētāju puses.



**Kad veiksmē pagriezusi muguru...**

Tomēr piekto ripu mūsu vienība savos vārtos ielaida tikai minūti un 29 sekundes pirms trešā perioda beigām. Leonīds Beresņevs pieprasīja 30 sekunžu pārtraukumu un nomainīja ļoti sašutušo Edgaru Masaļski pret sesto laukuma spēlētāju, taču atlikušajā laikā vēlreiz panākt rezultāta izlīdzinājumu Latvijai neizdevās. Ļoti sāpīgs zaudējums, kad kārtējo reizi veiksmē novērsās no mūsu vienības. Par labāko spēlētāju Latvijas valstsvienībā atzina divu vārtu autoru Miķeli Rēdlichu.

**„Bulliši” jāmet trāpīgāk**  
**Latvija – Dānija 2:3 (1:1, 1:1, 0:0, 0:0, 0:1).** Savainojuma dēļ spēli pret Šveices vienību nepabeidza Miķelis Rēdlichs. Četrās spēlēs piecus punktus sakrājušais uzbrucējs traumēja ceļgala saites, un 31 gadu vecajam hokejistam pasaules meistarsacīkstes beigušās priekšlaicīgi. Viņš kopā ar Andri Džeriņu un Robertu Bukartu veidoja rezultatīvāko virknējumu, bet tagad Latvijas izlases treneri bija spiesti veikt pārmaiņas. Rēdlicha vietu ieņēma komandas kapteinis Kaspars Daugaviņš. Spēle notika piektdien 13. datumā. Visiem mūsu vienības līdzjutējiem uz mēles bija viens jautājums – vai beidzot tiksīm pie uzvaras?

Tomēr netikām. Spēle ritēja līdzīgi. Pamatlaiks beidzās neizšķirti, arī piecu minūšu pagarinājums. Spēles rezultātu izšķīra soda metienu serija, kurā Latvija zaudēja ar rezultātu 1:2. „Bullišu” seriju iesāka Latvija, bet Džeriņam neizdevās pārspēt Dāmu. Turpinājumā dāņu vadībā izvirzīja Ellers, tomēr Miks Indrašis ar vairākām mānīkstībām panāca izlīdzinājumu

1:1. Turpinājumā Merzļikins apturēja pretinieku, bet Daugaviņam neizdevās Latviju izvirzīt vadībā. Savukārt pēdējā metienā Jensens pārspēja Merzļikinu, un Latvijas hokejisti piedzīvoja piekto zaudējumu, bet ieguva trešo punktu.

## Uz naža asmens saglabāta vieta elites līgā

**Latvija – Kazachstāna 2:1 (0:1, 1:0, 1:0).** Pēc zaudējuma dāņiem Latvijas vienība bija nonākusi kritiskā situācijā: tikai uzvara nodrošinātu palikšanu pasaules meistarsacīkšu A grupā, bet zaudējums nozīmētu gan drīz vai izkrišanu. Kazachstānai mūsu izlase vēl nekad nebija zaudējusi. Spēle aizritēja ļoti nervozi, jo abām vienībām tā bija ļoti nozīmīga. Mūsējie kārtējo reizi nonāca iedzinējos, otrajā trešdaļā rezultātu izlīdzināja kaspars Daugaviņš. Piecas minūtes līdz pamatlaika beigām izlases debitantam Mārim Bičevskim izdevās gūt uzvaras vārtus – 2:1.



**Kapteinis Kaspars Daugaviņš ar vārtu guvumu atgriezta Latvijas izlases cerības**

Pēdējā minūtē Kazachstānas izlase nomainīja Koļesņiku pret sesto laukuma spēlētāju un iespieda Latviju tās aizsardzības zonā. Par spīti vairākām bīstamām epizodēm Latvija tomēr nosargāja uzvaru. Latvijas izlases labā pa vārtiem guva Kaspars Daugaviņš un valstsvienības debītants Māris Bičevskis, Latvijas sastāvā par labāko tika nosaukts uzvaras vārtu autors Bičevskis.

Pēc šīs uzvaras strauji izmainījās situācija turnīra tabulā. Latvijas vienība no pretendentes uz izkrišanu saglabāja cerības uz... iekļūšanu ceturtdaļfinālā. Tas gan varētu notikt pie apstākļu labvēlīgas sakritības, ja tuvākie konkurenti – dāņi un šveicieši zaudētu saviem pretiniekiem. Šis optimistiskās cerības krietni samazināja Dānijas hokejistu uzvara pār čehiem ar 2:1 un galīgi izdzēsa dāņu pārliecinošā uzvara pret Kazachstānas vienību – 4:1. Dāņi pacēlās uz ceturto vietu tabulā.

Pirms pēdējās spēļu kārtas mūsu grupas tabulas apakšdaļā Dānijai bija 11, Šveicei – 8, **Latvijai** – 6, Norvēģijai – 5 un Kazachstānai – 2 punkti. Nobeiguma dienā vēl spēlēja Čehija – Šveice, Krievija – Zviedrija un **Latvija – Kazachstāna.**

## Rīgas maratonā izpilda olimpisko normatīvu

Tradicionālajā Rīgas maratonā kopumā piedalījās 33 590 skrē-

jēji no 65 valstīm. Bērnu skrējienā startēja 8 524 jaunākās paaudzes dalībnieki kopā ar ģimenēm. Lielisku panākumu guva Latvijas pārstāve **Anita Kažemāka, kas izcīnīja ceturto vietu, izpildot olimpisko normatīvu.**



**Anita Kažemāka distancē**

42,195 km distancē Kažemāka noskrēja divās stundās, 44 minūtēs un deviņās sekundēs (2.44:09). Uzvarēja etiopiete Šitaje Gemeču – 2.38:40 un Kenijas skrējējs Dominiks Kangors Kimvetičs – 2.11:45. Renārs Roze finišu sasniedza sestais – 2.19:52, par nepilnu minūti atpaliekot no Rio normatīva (2.19:00).

Latvijas titulētākā gaŗo distanču skrējēja Jeļena Prokopčuka piekto reizi uzvarēja pusmaratona distancē – 1.16:06.

## Maira Brieža vēsturiskais ieraksts Latvijas boksa vēsturē

Latvijas labākais bokseris Mairis Briedis sestdien, 14. maijā *Arēnā Rīga* nokautēja Nigērijas pārstāvi Olanrevaju Durodolu, izcīnot Pasaules Boksa padomes (WBC) Sudraba jostu.



**Foto: LETA**

Līdz ar uzvaru Briedis kļuvis par obligāto pretendentu uz pasaules čempiona jostu WBC versijā smagajā svarā (līdz 90,7 kilogramiem). Pašlaik 31 gadu vecais Briedis savā profesionālajā karjerā 20 cīņās guvis 20 uzvaras, 17 reizes pretinieku nokautējis.

Jau cīņas pirmajā raundā abi bokseri bija ļoti aktīvi, nekautrējoties no uzbrukumiem. Briedis sākumā gan vairāk izvēlējās otrā numura lomu un gaidīja, kad nigērietis uzbruks, taču ik pa laikam latvietis izpildīja bīstamus sitienus Durodola virzienā. Abi bokseri cīņas sākumā izcēlās ar savu ātrumu un bija acīmredzams, ka šis ir nopietnākais pretinieks līdzšinējā Brieža karjērā. Lai arī Latvijas sportists nekautrējās uzbrukt, viņš bija ļoti piesardzīgs un reti kad ļāva nigērieša sitienam sevi sasnēgt.

Pēc cīņas Briedis sacīja: “Divreiz iesildījos, divreiz atdzisu, tāpēc cīņas sākumā sanāca izlaist pāris stiprus sitienus, bet trenerim pēc otrā raunda jau

bija nokliegta balss, tāpēc viņš man turpmāk varēja palīdzēt tikai starp raundiem. Tas, ka cīņa sākās tik vēlu, izsita no līdzsvara, tomēr pretinieks pēc katra mana sitiena palika arvien ļenganāks.” Briedis atzina, ka pretinieks bijis ļoti augstas klases un atgādināja, ka sagatavošanās posmā nācās cīnīties arī ar dažādām problēmām. “Bija traumas, ko publiski nemaz nevēlējām, federāciju konflikti.”

## Latvija Rio spēlēs: Sarkanbalti kapucēs

Latvijas delegācijas vizuālo tēlu Riodežaneiro Olimpiskajās spēlēs raksturo klasisku krāsu apģērbs, dominējot baltam un spilgti sarkanam tonim, ko papildinās pelēki akcenti, un raksturīgs kolekcijas elements ir arī kapuces. Olimpiskajās Rīgā izrādīja dažādiem Rio mirkļiem radītus tērpus, ko ražojis Polijas uzņēmums *OTCF* un tā zīmols *F4*.



Tērpus līdzās modeļiem izrādīja četri sportisti, kuŗi gatavojas olimpiskajam startam – cīkstone Anastasija Grigorjeva, vieglatlēte Gunta Latiševa-Čudare, kā arī plūdmales volejbolisti Aleksandrs Samoilovs un Jānis Šmēdiņš. Katrs olimpiskās komandas dalībnieks saņems apģērbu olimpisko spēļu atklāšanas ceremonijai, treniņiem un ikdienai, kā arī saulesbrilles, cepures, somas, mugursomas un apavus. Katrā komplektā ir 30 apģērba gabalu, pieci apavu pāri un 18 aksesuāri.

## Dažos vārdos

- Latvijas plūdmales volejbolisti **Aleksandrs Samoilovs** un **Jānis Šmēdiņš** izcīnīja pirmo vietu Pasaules kausa izcīņas *Open* kategorijas posmā Turcijas kūrortpilsētā Antaljā. Citiem Latvijas pārstāvjiem veicās ne tik labi. Mārtiņš Pļaviņš/Haralds Regža un Tīna Laura Graudiņa/Paula Nikola Nečiporuka ierindojās devītajā vietā.

- Golfa spēlētāja **Laura Jansone** Eirotūres posmā Rabatā ierindojās 62. vietā, nezaudējot cerības kvalificēties olimpiskajam turnīram Riodežaneiro.

- Svarcēlāja **Rebeka Kocha** Eiropas Savienības kausa izcīņas sacensībās Maltā uzvarēja U-20 grupā – 190 (85+105) kg.

- *Futures* serijas turnīrā tenisā Antaljā (Turcija) **Miķelis Libietis** pāri ar Igo Nisu no Francijas finālā pārspēja Japānas tenisistu. **Anastasija Sevastova** turnīrā Trnavā (Slovākija) tika līdz finālam, kur zaudēja čehietei Siniakovai – 6:7, 7:5, 0:6.

Sporta ziņas sakopojis  
**P. KARLSONS**